

မြန်မာသက္ကရာဇ်၊ ၁၃၆၈ခုနှစ် နယုန်လဆုတ် ၁၁ရက်
ကမ္ဘာသုံးနှစ်၊ ၂၀၀၆ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၁ရက်

သုတ္တနိပါတ်
သမ္မာပရိပ္ပာဇနိယသုတ္တ သတ္တမဂါထာ

(ပါဠိ)

ဝစသာ မနသာထ ကမ္မုနာ စ၊
အဝိရဒ္ဓော သမ္မာ ဝိဒိတွာန ဓမ္မံ။
နိဗ္ဗာန ပဒါဘိ ပတ္ထယာနော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

(မြန်မာ)

ကိုယ်-နှုတ်-စိတ်ထား အမှားရှောင်ခွါ၊
တရား-မတရား ပြတ်သားသိခါ၊
လူငြိမ်းအေးမှု ရှေးရှုလို့သာ၊
မြတ်တရား မမှား ကျင့်ရမှာ။

မာတိကာ

မာတိကာ	
ဥယျာဉ်	၅
မိတ်ဆက်နိဒါန်းစကား	၂၀
နိဒါန်း	၂၆
၁။ အရိယဝေါဟာရ ကိလေသဝဋ္ဋတ္ထကထာ	၃၀
၂။ အရိယဝေါဟာရ ကမ္မဝဋ္ဋတ္ထကထာ	၄၁
၃။ အရိယဝေါဟာရ ဝိပါကဝဋ္ဋတ္ထကထာ	၅၄
၄။ အရိယဝေါဟာရ သံသာရတ္ထကထာ	၆၃
၅။ အရိယဝေါဟာရ သတ္တတ္ထကထာ	၇၂
၆။ အရိယဝေါဟာရ လက္ခဏတ္ထကထာ	၈၃
၇။ အရိယဝေါဟာရ ဝိဘဇ္ဇဝိဒတ္ထကထာ	၉၉
ဩဝါဒလင်္ကာရှင်းတမ်း	၁၁၂

ဧည့်သည်ခံကဏ္ဍ ဥပဒေရေးရာ

‘ဧည့်သည် တရားဝင်တံဆိပ်ပေးမှုကို ပိုင်းခြားကုန်စင် သိမြင်တော်
မူသည့် မြတ်စွာဘုရား’-ဟု ဗုဒ္ဓဘုရားအား ဧည့်သည်တရားဝင်တံဆိပ်ပေးမှု
ချီးကျူးဂုဏ်ပြုကြသဖြင့် ဧည့်သည်ခံမှုတို့ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ
သိရှိနားလည်နေကြပါသည်။

ဧည့်သည်ခံမှုဟူသည် ပိုင်းခြားသိရမည့် ပရိဗ္ဗာဏကိစ္စ ရှိ
သည့် ဒုက္ခအရိယသစ္စာဟု ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထန စည်းအရ သိရပါသည်။
ထို့ကြောင့် ဤကျမ်း၌ ဒုက္ခ အရတရားများကို ဖွင့်ဆိုရှင်းပြပါသည်။

ဒုက္ခအရ ဝေဒနာဒုက္ခကို မယူရပါ။ သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခ၊
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အစွဲဒုက္ခများကိုသာ ကောက်ယူရပါသည်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
ဟု ဆိုအပ်သည့် လောကီကံ နှစ်ဆယ့်ကိုးပါးတို့ ဝဋ်လည်ပုံကို ဖော်ပြပါ
သည်။

လောကီကံ နှစ်ဆယ့်ကိုးပါးတို့ သင်္ခါရဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္တကထာကျမ်း

၆

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ကမ္မဝဋ်အဖြစ် ဖော်ပြပါသည်။ ကမ္မဝဋ်ကြောင့် ဝိပါက
ဝဋ်လည်ပုံ၊ ဝိပါကဝဋ်ကြောင့် ကိလေသဝဋ်လည်ပုံ၊ ကိလေသဝဋ်
ကြောင့် တဖန် ကမ္မဝဋ်လည်ပုံ စသည်ဖြင့် ဝဋ်စက်လည်ပုံကို ပြပါ
သည်။

ဝဋ်သုံးပါးတို့ တခုကိုတခု ထောက်ဆွဲမှီ၍ ဝဋ်စက်လည်
သည်ကို သံသရာဟုဆို၍ ဝဋ်စက်လည်ဖန်များသော် သတ္တဝါပုံရိပ်တို့
ထင်ရှားလာကြသည်။ သတ္တဝါပုံ ထင်ရှားလာသည်နှင့်အမျှ သတ္တဝါ
တို့၏ လက္ခဏာသုံးပါးတို့လည်း ထင်ရှားလာကြသည်။

ထိုလက္ခဏာသုံးပါးတို့မှာ ပျက်စီးခြင်း အနိစ္စလက္ခဏာ၊
အဖြစ်ဆိုးခြင်း ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ မိမိကိုယ်မဟုတ်ခြင်း အနတ္တလက္ခဏာ
တို့ ဖြစ်သည်။ ဤလက္ခဏာတို့ကို သိမြင်မှ လက္ခဏာပိုင်ရှင် ဥပါဒါန
က္ခန္ဓာ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြားသိနိုင်မည်။

ထိုဥပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခကို ပိုင်းခြားသိမြင်မှ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
ကို ငြီးငွေ့ကာ ဒုက္ခကို သုခထင်၍ ခုံမင်တတ်သည့် တဏှာသမုဒယ
ကွာမည်။ တဏှာကွာလျှင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခငြိမ်းကာ ဒုက္ခနိရောဓ
နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ကိလေသ၊ ကမ္မ၊ ဝိပါက၊ သံသရာ၊
သတ္တဝါနှင့်လက္ခဏာ အချက်ခြောက်ချက်တို့ကို အခြေခံ၍ ပရိညေယျ
ထိုက်သည့် ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို အပိုင်သိမြင်နိုင်အောင် ကျွန်ုပ်တို့၏

ဧည့်သည်ခံကဏ္ဍ ဥပမာ

၇

အရိယသစ္စာဓမ္မသင်တန်း၌ ဓမ္မဆရာများက ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော်၏ လမ်းညွှန်ချက်အရ သာဝက သင်တန်းသားတို့အား ပို့ချခဲ့ကြသည်။

သင်တန်းသားတို့ အရိယသစ္စာသဘောတရား မည်မျှနား လည်သဘောပေါက်ကြသည်ကို သိရှိနိုင်ရန် “အာသဝက္ခယဝိဟာရီ” စာတမ်း တခုစီ ရေးသားပြုစုစေကာ မှတ်ကျောက်တင်ကြည့်ခဲ့သည်။

သင်တန်းသားတို့ထံမှ အာသဝက္ခယဝိဟာရီ စာတမ်းများ လက်ခံရရှိခဲ့သည်။ အရည်အချင်းပြည့်မီသည့် စာတမ်းများပါဝင်လာ သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဓမ္မဆရာများက အရိယသစ္စာသဘောတရား ဓမ္မသင်တန်း အောင်မြင်မှုကို သာသနာတော်ကြီး၏ နောင်ရေးအတွက် ဝမ်းသာကြည်နူးကြရသည်။

အရိယသစ္စာသဘောတရား လက်ဆင့်ကမ်း သာသနာပြု နိုင်မည့် “ရိုးသားဖြူစင်မြင့်မြတ်”သည့် အရိယမျိုးဆက်များ ပြန့်ပွား ကာ မြန်မာသာမက ကမ္ဘာတဝှမ်းပါ ငြိမ်းချမ်းကြလိမ့်ဟု မျှော်လင့်ရ သည်။

အရိယသစ္စာဓမ္မသင်တန်းပြဆရာတို့၏ ခေါင်းဆောင် ဆရာကြီး ဦးရန်အောင် (ဩ+သု)သည် အရိယသစ္စာဓမ္မသင်တန်းတွင် ပြသခဲ့သည့် ဒုက္ခသစ္စာမူချောက်ချက်နှင့် အရိယသစ္စာလေးချက်၊ ပေါင်း ဆယ်ချက်သော သဘောတရားတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပိုမိုပြည့်စုံစွာ သိရှိနိုင်ရေးအတွက် ကျမ်းတဆူ ပြုစုပေးပါရန် ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော်

အရိယဝေါဟာရ ဂေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၈

အား လျှောက်ထားတောင်းပန်ခဲ့သည်။

သို့အတွက် ဆရာတော်သည် အရိယဝေါဟာရတ္ထကထာ ကျမ်း၏ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်သည့် ဤ‘ဂေယျဓမ္မတ္ထကထာ’ကို ပြုစု ပေးခဲ့သည်။ ဤကျမ်းတွင် ဆရာတော်က ဂေယျဓမ္မထိုက်သည့် ကိလေသ၊ ကမ္မ၊ ဝိပါက၊ သံသရာ၊ သတ္တဝါနှင့် လက္ခဏာ ဟူသည့် အချက်ခြောက်ချက်တို့ကို အပြည့်အစုံ ဖွင့်ဆိုရေးသား၍ အရိယသစ္စာ လေးချက် ဖွင့်ဆိုရမည့်နေရာ၌ ဝိဘဇ္ဇတ္ထကထာဖြင့် အစားထိုး ဖော်ပြခဲ့ သည်။

ဝိဘဇ္ဇတ္ထကထာကို ဖွင့်ဆိုပြရခြင်းအကြောင်းမှာ ယခု ခေတ်တွင် အရိယသစ္စာသဘောတရား ကွယ်ပျောက်နေပြီး အရိယ သစ္စာ လမ်းညွှန်ချက်နှင့် လွဲချော်ကာ ရူပါရူပ ပရမတ္ထသစ္စာ ရုပ်နာမ် တရားတို့ကို သင်ကြားကျင့်ပွားနေကြသည်။ ရူပါရူပဖြစ်သည့် ရုပ်နာမ် တရားတို့ကို ရူပွားလျှင် မဂ်ကျကာ အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ သူ့အလိုလို ပေါ်လာလိမ့်မည်ဟု ယူဆပြီး ပရမတ္ထသစ္စာတို့ကို ရူပွားကြသည်။

ထိုသို့ ပရမတ္ထသစ္စာတရားတို့ကို ရူပွားကြသည့်အတွက် ဒုက္ခငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ မဆိုက်ဘဲ နတ္ထိဘာဝ သုညတသို့ ဆိုက်ကာ ဒုက္ခရောက်ကြရသည်ကို သတိပေးဆုံးမလို၍ ဝိဘဇ္ဇတ္ထကထာကို ဖွင့် ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤ ဝိဘဇ္ဇတ္ထကထာ၌ ဝိဘဇ္ဇ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ ဝေဖန်ပိုင်း

ဧည့်သည်ခံကဏ္ဍ ဥပဒေရေးရာ

၉

ခြားမှု ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘုရား၏ ဝါဒသည် ဝိဘဇ္ဇဝါဒဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘုရား၏ တရားတော်သည် အရိယသစ္စာတရားသာဖြစ်သည်။ အရိယသစ္စာတရားသည် ကံကိုသာ ဝေဖန်ပိုင်းခြားကာ သိမြင်ရမည်ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် အရိယသစ္စာတရားတို့ကို ပိုင်းခြားဝေဖန်ရမည့်နေရာ၌ ပရမတ္ထသစ္စာ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ဂဏ္ဍိ... စသည်တို့က ခွဲခြားဝေဖန်ပြသည်အတိုင်း ဓာတ်ပရမတ်အဖြစ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကာ ဖြစ်ပျက် ရှုမှတ်ကြသည်။ နောက်ဆုံး ဖြစ်ပျက်မုန်းကာ ဖြစ်ပျက်ဆုံး၍ ဘာမျှမရှိသည့် သုညဓာတ်သို့ ဆိုက်ရောက်ကြသည်။

ဘာမျှမရှိသည့် အာကာသ၊ နတ္ထိဘာဝ၊ သုညဓာတ်သို့ ဆိုက်ရောက်သည်ကို နိဗ္ဗာန်ရောက်သည်ဟု ထင်မှတ်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘုရား ညွှန်ကြားသည့် လောကုတ္တရာနိဗ္ဗာန်မဟုတ်ဘဲ၊ အရူပတရားရှုပွားသူတို့ ဆိုက်ရောက်ကြသည့် လောကီနိဗ္ဗာန်သာဖြစ်သည်။ အရူပတဏှာ၏ အာရုံသာဖြစ်၍ သံသရာဝဋ်တွင်းက မလွတ်ကင်းသည် (အမည်ခံ)နိဗ္ဗာန်သာဖြစ်သည်။

ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး စာရင်းဝင်သူများ ရှုပွားကြသည့် လောကီနိဗ္ဗာန်ကို အမြတ်ဆုံးထင်ကာ ယခုခေတ်၌ (တရား)စခန်းအသီးသီးဖွင့်ပြီး ရှုမှတ် ပွားများနေကြသည့်အတွက် ရှေးလူကြီးများပြောကြသည့် အလွန်ကြောက်စရာကောင်းသော သုညကမ္ဘာထဲ ရောက်နေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၁၀

သုညကမ္ဘာ၌ ဘုရားမမြင်ရ၊ တရားမမြင်ရ၊ သံဃာမမြင်ရ။ ကျွတ်လမ်းလွတ်လမ်း မရှိ။ သူမရှိ၊ ငါမရှိ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ မရှိ။ သူ-ငါရှိမှ ဖြစ်ကြရသည့် ဒုစရိုက်၊ သုစရိုက်တရားတို့ မရှိ။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်ကာ လူ့အန္ဓများအဖြစ်သို့ ရောက်နေကြရရှာသည်။

လောကန္တရိုက်ငဲ့အကြောင်း ရှေးဆရာများက ပြောကြသည်။ စကြဝဠာ သုံးခုဆုံရာအလယ်တွင် အလွန်အေးမြသည့် ဆားငံရည် အက်စစ်သမုဒ္ဒရာကြီးရှိသည်။ စကြဝဠာတံတိုင်း၌ ငရဲသားတို့ လင်းနို့များကဲ့သို့ တွဲလျားဆွဲကာနေကြရရှာသည်။ နေရောင် လရောင်မရှိ၊ မှောင်ကြီးအတိသာ ရှိသည်။ အချင်းချင်း အသံကြားရာသို့ သွားကြရာမှ စကြဝဠာတံတိုင်းမှ ပြုတ်ကျကာ ဆားငံသမုဒ္ဒရာတွင်းသို့ သက်ဆင်းရသည်။ သို့အတွက် လူကောင်ပျောက်ကာ မုန့်ညက်ခဲ့များကဲ့သို့ ကျေမွပျက်စီးရရှာသည်။ ဤလောကန္တရိုက်ငဲ့သို့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမြင်မှားရှိသူများ ကျရောက်ရ၏ဟု မဟာနာရဒဇာတ်က ဆို၏။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က မောဃရာဇရဟန်းအား “သုညတောလောကံ အဝေက္ခဿု=လောကကို သုညအဖြစ်ရှု’ဟု ဟောခဲ့သည်။ ဤဟောကြားချက်ကို အဓိပ္ပာယ်ကောက်လွဲကာ သူပျောက်၊ ငါပျောက်၊ ရုပ်နာမ်ပျောက် ရှုပွားကာ ဘာမျှမရှိသည့် သုညအဖြစ်သို့ ရောက်စေသည်။ ဤသို့ရောက်သည်ကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ခြင်းဟု ထင်မှတ်ကြသည်။

အမှန်မှာမူ ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်မှာ လောကပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာ၌ သူလူ-ကိုယ့်လူ၊ ကိုယ့်ဘက်-သူ့ဘက်၊ မိတ်ဆွေ-

ရန်သူ မခွဲခြားဘဲ ပြဿနာ၏ဖြစ်ရပ်တိုင်း မြင်အောင်ကြည့်၍ ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်မှု ဖြစ်ပါသည်။ တရားသူကြီးကောင်းတို့သည် အမှုတစ်ခုကို အမှုမှန်အတိုင်း ရှုမြင်သုံးသပ်ကာ ဘက်မလိုက်ဘဲ ဆုံးဖြတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။

ဘုရားရှင်၏ ဝိဘဇ္ဇဝါဒမှာ အရိယသစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို ပိုင်းခြား ဝေဖန်ရှုမြင်သုံးသပ်ရန်ဖြစ်သည်။ အရိယသစ္စာလေးပါးသည် သံသရာလည်ရာလည်ကြောင်း နှစ်ပါးနှင့် သံသရာငြိမ်းရာ-ငြိမ်းကြောင်း နှစ်ပါးတို့ဖြစ်သည်။ တနည်းဆိုသော် ကံများဖြစ်ရာ-ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ငြိမ်းရာ-ငြိမ်းကြောင်းများသာ ဖြစ်သည်။

ကံသံသရာဖြစ်လျှင် ဒုက္ခဖြစ်၍ ကံသံသရာငြိမ်းလျှင် ဒုက္ခငြိမ်းသည်။ ကံသံသရာဖြစ်ကြောင်းသည် ဒုက္ခသမုဒယဖြစ်၍ ကံသံသရာ ငြိမ်းကြောင်းသည် ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါ (သမ္မာမဂ္ဂ) ဖြစ်သည်။

ဤသစ္စာလေးပါးတရားသည် ဗုဒ္ဓဘုရားဟောကြားခဲ့သည့် တရားမှန်သမျှတို့၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်။ ‘အရိယသစ္စာလေးပါးမှ လွတ်သော ဘုရားတရားမရှိ’ဟု ဆရာတို့က ဖွင့်ဆိုကြ၏။ ဤအရိယသစ္စာတရားသည် လောက၏အလင်း၊ လောက၏ သီအိုရီ ဖြစ်သည်။ ရေဒါဒိုင်ခွက်သဖွယ်လည်း ဖြစ်သည်။ ဤသစ္စာရေဒါဒိုင်ခွက်တွင် သွင်းကြည့်ကာ လောကအားလုံးကို မြင်ရသည်။ အရိယသစ္စာတရားသည် ဤမျှ တန်ဖိုးကြီး၏။

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၁၂

ဤသဘောကို ဘုရားဖြစ်စေ ကျူးရင့်ခဲသည့် ဥဒါန်း စကားများတွင် တွေ့ရ၏။ အနေကဇာတိသံသာရုံ ဂါထာများနှင့် အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ စသည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့ဖြစ်၏။ မဟာဝဇီရ ဝိပဿနာဉာဏ်တော်ကြီး ဟုလည်း အံ့ဩချီးမွမ်းကြ၏။

ဤသစ္စာလေးပါးတရားတို့သည် လူအသက်ထင်ရှားရှိစဉ် တလံမျှသော ကိုယ်ခန္ဓာ၌ဖြစ်၍၊ ချုပ်လျင်လည်း ဤတလံမျှကိုယ်ကာယ၌ပင် ချုပ်ကြရသည်။

ဤညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း၌ ပိုင်းခြား၍သိရမည့် ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို အချက်ခြောက်ချက်တို့ဖြင့် အကျယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။ အရိယသစ္စာလေးချက်တွင် ဒုက္ခအရိယသစ္စာသည် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ ဓမ္မစက်၏ ခလုတ်ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခသစ္စာသိသည် နှင့်တပြိုင်နက် သိ၊ပယ်၊ဆိုက်၊ပွား သစ္စာစက်လည်တော့သည်။

ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိရန် ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်၊ သံသရာ၊ သတ္တဝါနှင့် လက္ခဏာတို့ကို ဤကျမ်း၌ အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ဆိုရှင်းပြထားသည်။

၁။ ကိလေသဝဋ်တ္ထကထာ၌

- ကိလေသာ၏ အရကောက်၊
- ကိလေသာ၏ အဓိပ္ပာယ်၊
- ကိလေသာဝဋ် အမျိုးအစားများ၊

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

ဧည့်သည်ခံကဏ္ဍ ဥပဒေချုပ်

၁၃

- ကိလေသာ၏ အာရုံ၊
- အာရုံကို ပမာဏမှန်သိ၍ တုံ့ပြန်ရပုံ တို့ကို ဖွင့်ဆိုရှင်းပြထားသည်။

၂။ ကမ္မဝဋ္ဋကဏ္ဍ

- သင်္ခါရအရ ပုညာပုည အာနေဉာဏ်များသာ ကောက်ရပုံ၊
- ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရကောက်ကြ၍ ကံပျောက်သွားပုံ၊
- သင်္ခါရအရ ကံလွန်ကျူးချက် အဘိသင်္ခါရ အမှုများသာ ဖြစ်ပုံ၊
- ကိလေသာပူးခံရ၍ ကံသင်္ခါရဘဝ ဖြစ်လာရပုံ၊
- မူမမှန်သည့် ပြုမူပြောဆိုနေထိုင်မှုများ လွန်လွန်ကျူးကျူး ဖြစ်လာပုံ၊
- ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပကံအားလုံး ယင်းတို့၏ အာရုံများကို တုံ့ပြန်ပြောဆို ပြုမူနေထိုင်မှုများသာ ဖြစ်ပုံ၊
- ကံအားလုံး အာရုံ၏ပမာဏမှန်ထက် လွန်၍ ဒုက္ခဖြစ်သည့် လုပ်ရပ်များသာ ဖြစ်ပြီး အမှုမှန်နှင့်လွဲချော်နေကြပုံ များကို ဖော်ပြထားသည်။

၃။ ဝိပါကဝဋ္ဋကဏ္ဍလေ့လာလျှင်

- ဤတလံမျှ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ဝိပါကကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။
- သုံးဆယ့်တဘုံ သတ္တဝါများကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။
- ပြုရပ်နှင့်ဖြစ်ရပ် ကံနှင့်ဝိပါကစပ်ပုံကို သိနိုင်သည်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၁၄

ကြောင်းကျိုးဆက်သွယ်မှု ယထာဘူတဉာဏ်ရရန် ဆရာကောင်းကို ရှာရမည်ဟု ဟောသည့် ဗုဒ္ဓဘုရား၏ လေးနက်မှုကို နားလည်ရသည်။ ဓမ္မစက္ကဒေသနာလာဇာတိပိဒုက္ခာ၊ ဇရာပိဒုက္ခာ၊ မရဏမ္ပိဒုက္ခံတို့ကို သဘောပေါက်လာနိုင်သည်။ ဇာတိ၊ဇရာ၊မရဏတို့၏ နာနာဘာဝ၊ဝိနာဘာဝသဘောတို့ကို သိမြင်နိုင်သည်။ ဗုဒ္ဓဝင်လာ သူအို၊သူနာ၊သူသေ၊ရဟန်းဟူသည့် နိမိတ်ကြီးလေးပါး တင်စားချက်များကို ရိပ်မိနိုင်သည်။

၄။ သံသရတ္ထကထာ

-သံသရာသည် ဒုက္ခဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်က ဒုက္ခငြိမ်းမှု ဖြစ်သည်။ ရုပ်နာမ် သံသရာနှင့် ကံသံသရာတို့ မတူပုံကို သိနိုင်သည်။ အနေကဇာတိ သံသာရံ စသော ဥဒါန်းဂါထာများနှင့် အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ စသည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့ကို နားလည်ရသည်။ လူနှင့်သံသရာအတူမဟုတ်ပုံ၊ လူပေါ်၌သာ သံသရာလည်ပုံတို့ကို နားလည်လာနိုင်သည်။ သံသာရဝဋ္ဋ ဒုက္ခတော မောစနတ္တာယဟူသော ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ ရည်မှန်းချက်ကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။

၅။ သတ္တတ္ထကထာ

-သတ္တဝါဆိုသည်မှာ သံသရာလည်ပတ်၍ ဖြစ်ပွားသည့် ထင်ရှားချက် သံသရာတဖြစ်လဲ ဖြစ်သည်။ သံသရာ

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

ဧည့်လှူမေ့ကတော ဥယျောဇဉ်

၁၅

မရှိဘဲ သတ္တဝါမရှိနိုင်။ သံသရာလည်၍ သတ္တဝါပုံရိပ်များ လူ၌ မပြတ်(ဖြစ်ပျက်)ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်နေသည်ကို ‘လောက’ ခေါ်သည်။

-လောကကိုသိသော် သဿတောလောကော၊ အသဿတော လောကော စသည့် လောကအမြင်မှား ဖြချက်နှင့် ဟောတိ တထာဂတော ပရမရဏာစသည့် ဘဝအမြင်မှား ၄ချက်တို့ကို နားလည်နိုင်သည်။ ကစ္စာနမထေရ်အား ဘုရားဟောသည့် ဒွယနိဿိတံ ခေါ် ကစ္စာနလောကော ယေဘုယျေန အတ္ထိတဉ္စေဝ နတ္ထိတဉ္စဟူသော လောကကြီးကား များသောအားဖြင့် ရှိ-မရှိ နှစ်မျိုးအနက် တမျိုးမျိုးကို အမှီပြုယူဆကြသည် ဆိုသည့် ဘုရားရှင်၏ စကားကိုလည်း သဘောပေါက်နိုင်သည်။

၆။ လက္ခဏာတ္ထကထာ

-သံသရာသတ္တဝါထင်ရှားသော် ထိုသတ္တဝါ၏ ပျက်စီးနေသည့် အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဆိုးရွားသည့် ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ ကိုယ်မဟုတ်သည့် အနတ္တလက္ခဏာတို့ကို မှတ်သားနိုင်သည်။ သမုတိသစ္စာနှင့် ပရမတ္ထသစ္စာတို့၏ လက္ခဏာမဟုတ်ပေ။ အရိယသစ္စာအမြင်ဖြင့် မြင်ရသည့် ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါက်တို့ လည်ပတ်မှုကြောင့် ထင်ရှားလာသည့် သံသရာနှင့် သတ္တဝါတို့၏ လက္ခဏာသာ ဖြစ်သည်။

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမမ္မတ္တကထာကျမ်း

၁၆

- အရိယသစ္စာတရားကို သိပြီးသူများသာ မဂ္ဂဘာဝနာ ဖြင့် လက္ခဏာများကို ရှုပွားနိုင်သည်။ အနတ္တလက္ခဏ သုတ်သည် သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသော ပဉ္စဝဂ်တို့အား ဟောကြားသောသုတ်ဖြစ်သည်။ အရိယာအဆင့်ဆင့် မြင့်တက်လာရေးအတွက် ဤလက္ခဏာများကို ပွားများ ရခြင်းဖြစ်သည်။ အနိစ္စလက္ခဏာ-ဖြစ်ပြီး မရှိတော့ သည့် ပရမတ္ထတရားတို့၏ ဟုတ္တာ အဘာဝလက္ခဏာ မဟုတ်ပေ။
- ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါက်တို့ တခုမှတခုသို့ ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဝဋ်ဒုက္ခသံသရာ၏ အမှတ်လက္ခဏာ ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်၊ သစ်သီး၊ သစ်စေ့တို့ မျိုးဆက်မပြတ် လည်ပတ်ပေါက်ရောက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ဝဲဩဃ တွင် ကျရောက်သူသည် ထွက်ပေါက်မရ ချာချာလည် ကာ ဆင်းရဲရသကဲ့သို့ ဒုက္ခလက္ခဏာလည်း ရှိသည်။
- ဤကံသရာလည်ပတ်မှုကြောင့် ထင်ရှားလာသည့် အ ပါယ်၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါပုံရိပ်များသည် လူ့အဖြစ် ကို ကွယ်ပျောက် စေကာ လူမဟုတ်တော့သည့် အနတ္တ လက္ခဏာများလည်း ရှိသည်။
- ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ဝါဒသည် ပရမတ်ဝါဒမဟုတ်၊ ကမ္မ ဝါဒသာ ဖြစ်၍ ကံတို့၏ ပျက်စီးမှုလက္ခဏာများကိုသာ ရှုကြည့်ရသည်။ ကံများပျက်စီးနေလျှင် လူကို ရိုးသား ဖြူစင်စေသည့် အရိယအဖြစ်သို့ မရောက်ရှိနိုင်ပေ။

ဧည့်လှူခမ္ဘာကထာ ဥပေယျာဇဉ်

၁၇

-အရိယအဖြစ်သို့ မရောက်စေနိုင်သည့် ကာယ၊ဝစီကံ၊
မနော ဝိညတ်သုံးပါးတို့ မမှားယွင်းအောင် သမ္မာမဂ္ဂင်
ရှစ်ပါးတို့ကို ပွားများရမည်သာ ဖြစ်သည်။

၇။ ဝိဘဇ္ဇတ္ထကထာ

-အရိယသစ္စာဝါဒသည် ဝိဘဇ္ဇာဝါဒဖြစ်သည်။ ခွဲခြမ်း
စိတ်ဖြာဝေဖန်သောဝါဒဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပရမတ္ထ
သစ္စာဝါဒသမားတို့က ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ
လုပ်ကြသည်။ ငါ၊သူတပါး၊ယောက်ျား၊မိန်းမ စသည်
မရှိဟု လူကိုပျောက်အောင်ဝေဖန်ကြသည်။

-အရိယသစ္စာက လူကိုမပျောက်၊ လူကို ရိုးသားဖြူစင်
အောင် ပြုလုပ်သည်။ လူ၏မရိုးသားမှု၊ မဖြူစင်မှုများကို
မြင်အောင်ကြည့်သည်။လူ၏ ဖြူစင်မှု၊ မဖြူစင်မှုသည်
လူမှာရှိသည့် ဝိညတ်သုံးခုပင်ဖြစ်သည်။ ဝိညတ်သုံးခု
သမာလျင် ဖြူစင်၍ မသမာလျင် မဖြူစင်ပေ။

-အမြင်နှင့်အတွေးမှားလျင် မဖြူစင်၊ မှန်လျင်ဖြူစင်
သည်ဟု ကမ္ဘာမှာ ဗုဒ္ဓဘုရားတဆူသာသိ၍ ပြောခဲ့
သည်။

-အရိယသစ္စာဓမ္မသည် လူပျောက်သည့် အကျင့်မဟုတ်
ဘဲ ဝိညတ်များသမ္မာအောင် ကျင့်တာကလွဲ၍ တခြား
မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘုရားသည် ကံဖြစ်ရာ-ဖြစ်
ကြောင်းနှင့် ကံငြိမ်းရာ-ငြိမ်းကြောင်း လေးချက်ကို
အရိယသစ္စာအဖြစ် ဟောကြားခဲ့သည်။

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၁၈

- ဤအရိယသစ္စဓမ္မကို ညွှန်ပြနိုင်သူဆရာ လိုသည်။ ဆရာက အရိယသစ္စဓမ္မ သိမြင်ပြီးသူဖြစ်ရမည်။ ဤဓမ္မသည်လည်း ဘုရားရှင်နှင့်အရိယသာဝကတို့မှ ရရှိထားသည့် တရားဓမ္မဖြစ်ရသည်။
- တပည့်သည်လည်း ဆရာပြသည့် ဓမ္မပုံကိုသိမြင်ကာ အတုပြု၍ လေ့ကျင့်ရသည်။ ဓမ္မကိုသိမြင်ပြီးကလည်း မသိသေးသူများကို အရိယသစ္စဓမ္မပုံများ တည်ဆောက်ပြကြရသည်။ အရိယသစ္စဓမ္မ ပုံတည်ဆောက်ပြသူမှသာ ဆရာစစ်ဆရာမှန် ဖြစ်သည်။
- အရိယသစ္စဓမ္မပုံထဲက ပြောပြနေ ပုံစံမျိုးတည်ဆောက်နိုင်အောင် ဝေဖန်ကြရသည်။ ကြိုးစား၊ နှိုးကြား၊ စိတ်ထားနှင့် အတွေးအမြင်မျိုး ဖြစ်အောင် ဝေဖန်ကြရသည်။ သို့မှသာ ဝိဘန္ဓအမှန်ဖြစ်သည်။
- ဝိဘန္ဓအမှန်ဟူသည် လူက မိမိဝန်းကျင်အပေါ် တုံ့ပြန်မှုဆိုင်ရာ လွန်ကျူးချက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ဝေဖန်ခြင်းသာဖြစ်သည်။
- လူက ဆည်းကပ်စရာ၊ အားကိုးရာရှာသည်မှာ ဒုက္ခငြိမ်းချင်၍ ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချင်သည်မှာ ဒုက္ခရောက်နေ၍ဖြစ်သည်။ ဆည်းကပ်လာသူကို ဗုဒ္ဓဘုရားနှင့် တရားသိပြီးသူတို့ကို ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်းလမ်းကို ပြသည်။ ပြသည့်အတိုင်းကျင့်က ဒုက္ခသိလာရသည်။ ဒုက္ခသိက ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယပယ်ကာ ဒုက္ခငြိမ်းရသည်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

ဧည့်သည်ခံကဏ္ဍ ဥပဒေချုပ်

၁၉

- ဤမဂ္ဂင်လမ်းအတိုင်း ကျင့်ပွားလျှင် ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါက် သံသရာစက်၏ အပြစ်မြင်လာသည်။ အပြစ် မြင်က သံသရာကို အကောင်းထင်မှုပျောက်သည်။ ဝိဘန္ဓ မလုပ်လျှင် မမြင်။
- ကာမအကုသိုလ်ကံ၊ ကာမကုသိုလ်ကံ၊ ရူပကုသိုလ်ကံ၊ အရူပကုသိုလ်ကံ၊ ဤကံလေးပါးတို့၏ အာရုံ၊ ကိလေ သာ၊ ကမ္မပထ၊ ဝိပါက၊ ထိုမှ ကိလေသာ၊ သံသရာ လည်ကာ သတ္တဝါပုံပေါက်၊ လက္ခဏာ ရောက်သည် များကို ဝိဘန္ဓလုပ်လျှင် ယင်းကံဒုက္ခကိုသိ၊ သမုဒယ ပယ်၊ နိရောဓဆိုက်ကာ လွတ်မြောက်ကြရသည်။
- ထို့ကြောင့် ဝိဘန္ဓတ္ထအမှန်သည် ကံသံသရာ၏ ဒုက္ခ အဖြစ်ကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြီး သိအောင်လုပ်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစိုးအောင်

[ဓမ္မာစရိယ(ဘီအေ)]

ရန်ကုန်

၁၃၆၈ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၃ရက်

(၂၄-၉-၂၀၀၆)

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရဉာဏ်ဓမ္မတ္ထကထာ မိတ်ဆက်နိဒါန်းစကား

ကျွန်ုပ်တို့ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးတွေအားလုံးဟာ ကောင်းမှုရေးရာလုပ်ငန်းများနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြောစရာမလိုလောက်အောင် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ လုပ်ငန်းတွေ ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ ပြုလုပ်တဲ့အခါမှာလည်း “ဣဒံ မေ ပုညံ အာသဝက္ခယာဝဟံ ဟောတု၊ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု” လို့ဆိုပြီး ပြုလုပ်လေ့ရှိတာ တွေ့ရပါတယ်။ ရှင်လောင်း၊ ရဟန်းလောင်းများကလည်း သာသနာ့ဘောင်ထဲ ဝင်ရောက်ခါနီးမှာ “သံသာရဝဋ္ဋ ခုက္ခတော မောစနတ္ထာယ ပဗ္ဗန္ဓိယာစာမိ” လို့ မဆိုဘဲ ရှင်ရဟန်း ဖြစ်ခဲ့တဲ့သူ မရှိသလောက် ပါပဲ၊ ဒါပေမဲ့ “အာသဝက္ခယ၊ နိဗ္ဗာန၊ သံသာရဝဋ္ဋခုက္ခ” ဆိုတဲ့စကားရဲ့ စကားနက်ကို နားလည်သဘောပေါက်ပါသလားလို့ မေးယင် သဘောပေါက်ပါတယ်လို့ ပြောနိုင်သူ ရှားပါလိမ့်မယ်။ သဘောပေါက်ပါတယ်လို့ ပြောတဲ့သူအချို့ရှိကောင်းရှိပါမယ်။ ထိုသူကိုလည်း ဗုဒ္ဓရဲ့ဓမ္မဂုဏ်ရည် အချက် (၆)ချက်နဲ့ စစ်ဆေးကြည့်လိုက်ယင် ထောက်ရာတည်ရာ မရရှိဘဲ ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။

မိတ်ဆက်နိဒါန်းစကား

၂၁

“သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခ၊ အာသဝက္ခယ၊ နိဗ္ဗာန” ဆိုတဲ့စကားရဲ့ စကားနက်ကို ဗုဒ္ဓရဲ့ ဓမ္မဂုဏ်ရည် အချက်(၆)ချက်နဲ့ စစ်ဆေးလို့ သိထားသူ မဟုတ်ပဲ ဗုဒ္ဓဘာသာအလုပ် လုပ်ပြီး “အာသဝက္ခယာဝဟံ၊ နိဗ္ဗာနဿ၊ သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတော” လို့ အသံကောင်း ဟစ်နေလို့ကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာအစစ် မဟုတ်ဘဲ မင်းသားခေါင်းဆောင်းထားတဲ့ ဘီလူးသရဲလို ဗုဒ္ဓဘာသာအတုပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို ဗုဒ္ဓဘာသာအတု ဖြစ်လို့ရှိယင် လူလောကကို ဗုဒ္ဓသာသနာအစစ်နှင့် ဝေးစေတာဖြစ်လို့ အပြစ် ကြီးကြီးမားမားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး ဗုဒ္ဓဘာသာစစ်စစ် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်သင့်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓလွန်တော်မူခါနီးမှာ...

“အာနန္ဒာ ငါဘုရားသည် သင်တို့အတွက် ဓမ္မကိုလည်း ဟောပြီးပြီ၊ ဝိနယကိုလည်း ပညတ်ပြီးပြီ။ ထိုဓမ္မနှင့်ဝိနယသည် ငါဘုရား လွန်တော်မူသည့်အခါ သင်တို့အတွက် လမ်းညွှန်ဆရာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်”

လို့ မိန့်ကြားထားခဲ့တဲ့အချက် ရှိပါတယ်။ အဲဒီမှာ ရှင်ရဟန်းတွေအတွက် ဓမ္မနှင့်ဝိနယဟာ လမ်းညွှန်ဆရာ ဖြစ်တယ်။ လူတွေအတွက် ဓမ္မဟာ လမ်းညွှန်ဆရာ ဖြစ်တယ်။ အခုအချိန်အခါမှာ အဲဒီဓမ္မကို ကျွန်ုပ်တို့ သုတ္တ(သွာက္ခာတ၊သန္တိဋ္ဌိက၊အကာလိက၊ဧဟိပဿိက၊ဩပနေယျိက၊ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗ ဝိညူဟိ)နဲ့ စစ်ဆေးကြည့်ပြီး ယူရပါမယ်။ အဲဒီလို စစ်ဆေးကြည့်ပြီး ယူကြဖို့ကိုလည်း မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်မှာ ဗုဒ္ဓမိန့်ကြားထားချက် ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို စစ်ဆေးတာကိုပဲ သုတ္တနဲ့စစ်ဆေးကြည့်ပြီး ယူရပါမယ်လို့ ပြောထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၂၂

ဗုဒ္ဓက အမှန်တရားဆိုတာ “ကိုယ်တိုင်သိနဲ့ လောကအမှန် ဤနှစ်တန်ကို မလွန်ဘဲ ရှိရမယ်” လို့ သံယုတ်ပါဠိတော်မှာ မိန့်ကြားထား ချက်ရှိပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်သိနဲ့ လောကအမှန်ကို မလွန်တဲ့တရားဟာ “သမ္မာ(အမှန်) တရား” ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ သမ္မာ(အမှန်)တရားဟာ ...

-အကောင်းလည်းဖြစ်ရမယ်၊

-အပြစ်လည်း ကင်းရမယ်၊

-ချီးမွမ်းဘွယ်လည်း ဖြစ်ရမယ်၊

-လက်တွေ့ မိမိရဲ့လုပ်ငန်းထဲမှာ ထည့်သုံးကြည့်ယင် အကျိုး စီးပွားလည်း ဖြစ်ရမယ်။

အဲဒီအချက် (၄)ချက်လုံး နဲ့ပြည့်စုံညီညွတ်မှ ဓမ္မ(လူဆောင်ထိုက်တဲ့ တရား) ဖြစ်ပါတယ်လို့ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်မှာ ဗုဒ္ဓ မိန့်ကြားထားချက် ရှိပါတယ်။ ဥပမာ- ရွှေအစစ်ဆိုယင် ...

-အရောင်ဝါရမယ်၊ အရောင်ဝါရုံနဲ့လည်း ရွှေအစစ်မဟုတ် သေးဘူး။

-ပျော့ပြောင်းရမယ်၊ ပျော့ပြောင်းရုံနဲ့လည်း ရွှေအစစ် မဟုတ် သေးဘူး။

-အညစ်အကြေးကင်းရမယ်။ အညစ်အကြေး ကင်းရုံနဲ့လည်း ရွှေအစစ် မဟုတ်သေးဘူး။

-ငရဲမီးအစားခံနိုင်ရမယ်။ ငရဲမီး အစားခံနိုင်ရုံနဲ့လည်း ရွှေအစစ် မဟုတ်သေးဘူး။

ရွှေအင်္ဂါ(၄)ချက်လုံးနဲ့ပြည့်စုံညီညွတ်မှ ရွှေအစစ် ဖြစ်တာလို

ပါပဲ။

မိတ်ဆက်နိဒါန်းစကား

၂၃

အဲဒီ ကိုယ်တိုင်သိနှင့်လောကအမှန် ဤနှစ်တန်ကိုမလွန်တဲ့ သမ္မာ(အမှန်)တရားဟာ (သာမန်အသိရှိသူများပင်လျှင်)

-သွာက္ခာတ=(ဟောသူ,နာသူ ဘယ်သူမှ မနစ်နာတဲ့) ဘယ်သူမှ အပြစ်တင်လို့မရအောင် အစ,အလယ်,အဆုံး ကောင်းတဲ့တရား ဖြစ်ရမယ်။

-သန္တိဋ္ဌိက=ကိုယ်တိုင်(ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပြီး) သိမြင်နိုင်ရမယ်။

-အကာလိက=ဘယ်အချိန်အခါဖြစ်ဖြစ် အမှန်မှ မသွေဖည်ဘဲ ရှိနေရမယ်၊ (အချိန်အတိုက်အစား ခံနိုင်ရမယ်)။

-ဧဟိပဿိက=သူတပါးကိုလည်း ပြောလို့ပြလို့ (ဘယ်သူမှ အပြစ်မတင်နိုင်ဘဲ) လက်ခံနိုင်ရမယ်။

-ဩပနေယျိက= ကိုယ်နှင့်တပါတည်း (အချိန်တိုင်းမှာ) ဆောင်ထားလို့ ရရမယ်။

-ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗဝိညူဟိ=(သာမန်) အသိရှိသူတို့ပင် မျက်မှောက်မှာပဲ အကျိုးကို သိနိုင်တယ်”

ဆိုတဲ့ ဓမ္မဂုဏ်ရည် အချက်(၆)ချက်နဲ့လည်းညီမှ ဓမ္မ(လူဆောင်ထိုက်တဲ့တရား) ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ သမ္မာ(အမှန်) တရားဟာ ဗုဒ္ဓဟောခဲ့တဲ့တရားပါပဲ။ ကျွန်ုပ်တို့ ဗုဒ္ဓရဲ့ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်တဲ့ ဂုဏ်တော်ဟာလည်း“သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ (သမ္မာတရားကို ကိုယ် တိုင်သိပြီးတဲ့သူ)”ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အဲဒီလို အထပ်ထပ် စစ်ဆေးကြည့်လို့ ခံနိုင်တဲ့ တရားမှ ဗုဒ္ဓရဲ့ဓမ္မ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဓမ္မဟာ လူဆောင်ထိုက်တဲ့တရား လူ ကျင့်သုံးထိုက်တဲ့

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၂၄

တရားပါပဲ။ အဲဒီတရားမျိုးကို ကျွန်ုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေအားလုံး ကျင့်သုံးကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဓမ္မဂုဏ်ရည်အချက် (၆)ချက်နဲ့ အစစ်အဆေး မခံနိုင်တဲ့ တရား ဆိုယင် ကျွန်ုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေအားလုံးက လက်ခါပြီး တကတ ပြရမယ့် တရားပဲလို့ သဘောပေါက်သင့်ပါတယ်။ အဲဒီ သမ္မာ (အမှန်)တရားကို ကျွန်ုပ်တို့ ကျင့်သုံးပွားများယင် ကျွန်ုပ်တို့ သိစရာ တွေဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာမှာ ‘ကံ၊ဝိပါက်၊ကိလေသာ၊ သံသရာ၊ သတ္တဝါ၊ လက္ခဏာ’ဆိုတဲ့ အချက်(၆)ချက်ရှိတာတွေကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ နားလည်သဘောပေါက်ကြပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီအချက်(၆)ချက်ကို သိပြီဆိုယင် “ဣဒံ မေ ပုညံ အာသဝက္ခယာ ဝဟံ ဟောတု၊ နိဗ္ဗာနဿပစ္စယော ဟောတု၊ သံသာရဝဋ္ဋ ဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ ပဗ္ဗန္ဓုယာစာမိ” လို့ဆိုတဲ့စကားရဲ့ စကားနက်ကို ကောင်းကောင်း သိပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါတွေ သိပြီဆိုယင် ကျွန်ုပ်တို့အား လုံး ဗုဒ္ဓဘာသာစစ်စစ် ဖြစ်ကြပါပြီ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ စစ်စစ် ဖြစ်ကြပြီဆို ယင် ဗုဒ္ဓရဲ့ရည်မှန်းချက်အတိုင်း လူအများ အကျိုးစီးပွား ဖြစ်အောင်၊ လူအများ ချမ်းသာသုခရအောင်၊ လူအများကို အရိယသစ္စာဓမ္မဖြင့် စောင့်ရှောက်နိုင်လိမ့်မယ်။

အဲဒီလိုဆိုယင် ကမ္ဘာလောကကြီးဟာ ငြိမ်းချမ်းပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ကမ္ဘာလောကကြီး ငြိမ်းချမ်းအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ဓမ္မဝိဟာရီဆရာတော်က “အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာ ကျမ်း စာအုပ်”မှာ ‘ကံ၊ဝိပါက်၊ကိလေသာ၊သံသရာ၊သတ္တဝါ၊ လက္ခဏာ’တွေကို အပြည့်အစုံ ရှင်းလင်းညွှန်ပြ ပေးထားပါတယ်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

မိတ်ဆက်နိဒါန်းစကား

၂၅

သင်တို့ကိုယ်တိုင်လည်း တကြိမ်တခါမျှ နားလည်ခဲ့ဘူးခြင်း မရှိတဲ့ ‘ကံ၊ဝိပါက်၊ကိလေသာ၊ သံသရာ၊သတ္တဝါ၊လက္ခဏာ’တွေကို နားလည်သဘောပေါက် လာကြရလို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား တဖန်ပြန်ပွင့် သည့်အလား ခံစားကြရပါလိမ့်မယ် လို့ ပြောကြားရင်း ကျွန်ုပ်ရဲ့မိတ်ဆက် နိဒါန်းစကားကို နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။

အရိယသစ္စာ သာသနာ ရောင်ဝါနေသို့ ထွန်းပါစေ။

ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ

ငါးဘွဲ့ရဓမ္မာစရိယ၊ ဝိသိဋ္ဌပါကဋ၊ မဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ
ကျောင်းအုပ်ဆရာတော်၊ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးသင်တန်းကျောင်း၊
မြစ်ကြီးနားမြို့၊ ကချင်ပြည်နယ်

၁၃၆၈-ခု သီတင်းကျွတ်လဆန်း(၁)ရက် (၂၂-၉-၂၀၀၆)

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာ

နိဒါန်း

‘အရိယဝေါဟာရတ္ထကထာ’ ရေးပြီးနောက်ပိုင်းမှာ တပည့်
ဒကာဒကာမတွေကို ကံနဲ့စပ်ပြီး အချက်ခြောက်ချက်ကို ပို့ချကြ၊ သင်
ယူကြဖို့ ဖန်တီးပေးခဲ့တယ်။

ပို့ချပြီးတဲ့အခါမှာ အာသဝတွေကုန်ကြရော့လို့ ပရိယတ်
ပေးလိုက်ရတယ် အောက်မေ့ပြီး ကြည်နူးဝမ်းမြောက် ဖြစ်ရတယ်။
ပို့ချကြသူများရော အပို့ချခံ သင်ယူကြသူများပါ ကြည်နူးဝမ်းမြောက်
ဖြစ်ကြတာလည်း တွေ့ရပါတယ်။

ပရိယတ်အသိရပြီဆိုယင် ပရိယတ်ကသာ မှန်ပါစေ၊ပဋိပတ်
မဖြစ်ဘဲ မနေပါဘူး။ ပဋိဝေဓရောက်မှာလည်း မလွဲဧကန်ပေါ့။

ဒါကြောင့် အာသုက္ခယဝိဟာရီတွေ ဖြစ်နေနိုင်ကြတယ်လို့
ယုံကြည်ပြီး အာသုက္ခယဝိဟာရီစာတမ်းရေးပြီး ပို့တာကိုဖတ်ချင်ပါတယ်၊
ပို့နိုင်သူများ ပို့ကြစေလိုတယ်လို့ ကြေငြာပေးလိုက်ပါတယ်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

နိဒါန်း

၂၇

ပို့သကြသူတွေရဲ့ ပို့သချက်တွေက ပြည့်ဝနေတယ်ဆိုယင် အာသွက္ခယဝိဟာရီအဖြစ် နေထိုင်သူဖြစ်ကြောင်း အသိအမှတ်လည်း ပြုပေးချင်လို့ပါပဲ။

ပို့သကြသူတွေရဲ့ ပို့သချက်တွေလည်း မနည်းအောင်ပဲ ရပါတယ်။ တော်ကြတာတွေလည်း မနည်းအောင်ပါပဲ။

ဆရာတွေကလည်း ဒါတွေကို တည်းဖြတ်သုန်သင် ပေးကြပါတယ်။ ဒါတွေကို အထပ်ထပ်လုပ်ဆောင်ယင်းနဲ့ ဒုက္ခအရိယသစ္စာရဲ့ သိစရာ အချက်ခြောက်ချက်ရဲ့ အရေးကြီးပုံ ပိုမို လိုလားလာပုံ ရပါတယ်။

တနေ့မှာ ဆရာကြီးဦးရန်အောင်က အဲသည်ခြောက်ချက်ကို အရိယဝေါဟာရတ္ထကထာအဖြစ် ချီးမြှင့်ပေးဖို့ ပူဆာတာ ခံရတယ်။

ဒါကို ရေးပြီးသားလို့ထင်ပေမယ့် တောင်းဆိုသူရှိတော့ စိတ်သွင်းကြည့်ရတာပေါ့။ အရေးကြီးတာကတော့ အမှန်ပဲ-လို့ အဖြေထွက်လာပါတယ်။

ဒါကြောင့်သည်စာကို အရိယဝေါဟာရတ္ထကထာရဲ့ နောက်ဆက်တွဲထဲ ထည့်လိုက်ရမလား အောက်မေ့လိုက်တယ်။ အဲသည်လောက်တိုတိုနဲ့ ပြည့်စုံမှာမဟုတ်တာ ဆိုတော့ သီးခြားပြီး လုပ်ဖို့လိုမယ်လို့ စိတ်ဖြစ်တယ်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၂၈

သည်လိုလုပ်ယင် သည်စာရဲ့နာမည်ကို ဘယ်လို ခေါ်ရစေ
မလဲပါ စဉ်းစားရတယ်။ ဒုက္ခအရိယသစ္စာဆိုင်ရာ သိစရာ အချက်
အလက်တွေ ဆိုတော့ ဒါတွေက ‘ညေယျဓမ္မ’တွေပဲ။

သည်လိုဆိုယင် ‘ညေယျဓမ္မတ္ထကထာ’လို့ လုပ်ရမလား ဆို
တော့ ညေယျဓမ္မတရားငါးပါးက ကန့်ကွက်နေကြတယ်။ သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊
လက္ခဏ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်တို့ပေါ့။

သည်ညေယျဓမ္မတွေက ဘယ်သူ ပြောခဲ့တာတွေပါလိမ့်၊
ဒါတွေက ညေယျဓမ္မတွေဆိုတော့ ဒါတွေဟာ သိထိုက်တာတွေပေါ့။

ဒါတွေက အသိခံတရားတွေလား?

-အရိယသစ္စာမှာ ညေယျထိုက်တဲ့တရားဟာ ဒုက္ခအရိယသစ္စာပဲ
ဟုတ်တယ်။

ကျန်တဲ့အရိယသစ္စာတွေက တခြား သူ့ကိစ္စနဲ့သူ ရှိကြတာ။
နိဗ္ဗာန်က ညေယျဓမ္မထဲ ပါနေတာဆိုတော့ ဒါကို ဘယ်သူပြောတာလဲ?
မေးခွန်းထွက်တယ်။

ညေယျဓမ္မတရားကို ဘယ်သူဟောတာလဲ၊ ဘယ်မှာလာ
သလဲ။ သည်လောက်လည်း စာတတ်တာမဟုတ်တော့ ဒါကို မဖြေ
တတ်ဘူး။ ဒါကူမယ့်စာအုပ် ရှာရမယ်ဆိုတော့ တိပိဋကပါဠိ မြန်မာ
အဘိဓာန်ကို သတိရတယ်။ အဲသည်မှာလှန်တော့ ညေယျဓမ္မငါးပါးက
ဘုရားဒေသနာ မဟုတ်ဘူး။ သာဝက ဘာသိတပဲ။ သည်လို သိရတော့
သည်ညေယျဓမ္မကို ကျော်ရမယ်။ ညေယျဓမ္မအစစ်တွေကို ဖော်ရမယ်ပေါ့။

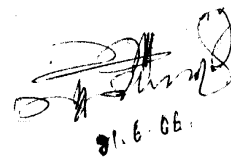
နိဒါန်း

၂၉

ဧည့်သည်ခံမှုအစစ်ဟာ ဒုက္ခအရိယသစ္စတွေပဲ။ ဒါရဲ့ အရက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ ဆိုတော့ ကံ၊ဝိပါက်၊ကိလေသာနဲ့ သံသရာ၊ သတ္တဝါ၊ လက္ခဏာ။ ဒါတွေပဲပေါ့။

သည်ဧည့်သည်ခံမှု အသိခံတရားတွေက အရိယဝေါဟာရ ဧည့်သည်ခံမှုတွေပဲ။ ဒါတွေရဲ့အနက်ကို ဖော်ပြတဲ့စကားဖြစ်တော့ ဒါကို ‘အရိယဝေါဟာရ ဧည့်သည်ခံမှုတ္ထကထာ’ပေါ့။ ဒါကြောင့် ဒါကို သည် နာမည်နဲ့ ရေးလိုက်တယ်။

အရိယဝေါဟာရ ဧည့်သည်ခံမှုတ္ထကထာကို လေ့လာ ဖတ်မှတ် ပြီး အရိယာအဖြစ် အဆုံးတိုင် ရောက်နိုင်ကြစေဖို့ပါပဲ။

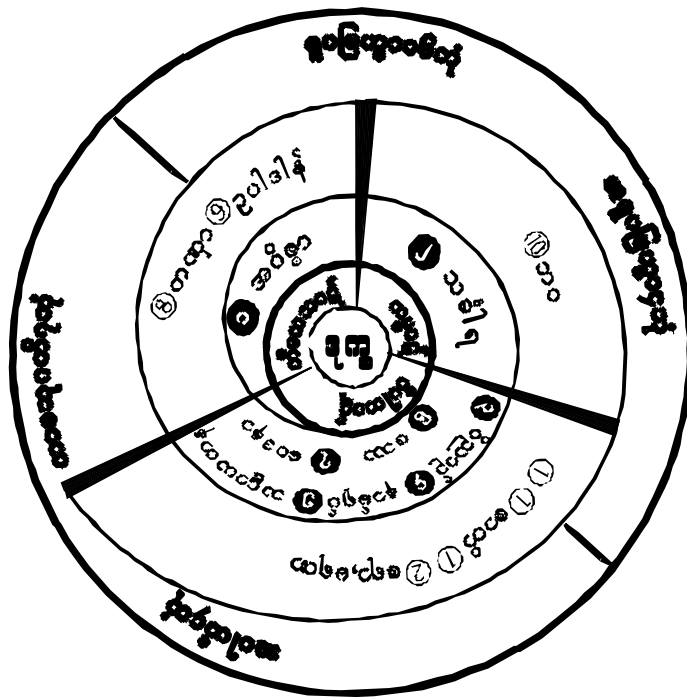

(ဓမ္မဝိဟာရီ)

မြောက်ဥက္ကလာ

၂၁-၆-၂၀၀၆(၁၃၆၈ခုနှစ် နံယုန်လဆုတ် ၁၁ရက်)

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

၁။ အရိယဝေါဟာရ ကိလေသဝဋ္ဋကထာ

အရိယာတို့စကားဝေါဟာရမှာ ကိလေသဝဋ္ဋ ဆိုတဲ့စကား ရှိတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

သည်စကားရဲ့ အနက်အတ္ထကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာမှာ လာတဲ့အတိုင်း အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာနဲ့ဥပါဒါန် အင်္ဂါတို့အရ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာနဲ့ ဥပါဒါန်ထိုက်တဲ့ တရားတွေကို ကောက်ကြတယ်။

တကယ်တော့ သည်စကားရဲ့အနက်ဟာ အာသဝ၊ ဩဃ၊ယောဂ၊ဂန္ထနီဝရဏ၊အနုသယ၊သံယောဇဉ်၊ကိလေသာ ...အစထိုက်တဲ့တရား မှန်သမျှ ရမှာပဲ ဖြစ်တယ်။ သည် ကိလေသဝဋ္ဋဆိုတဲ့ စကားလုံးကို လမ်းစဉ်ဆန်ဆန် အနက်ဖော်ယင် မှားယွင်းတဲ့အမြင်နဲ့ အတွေးတွေလို့ အနက်ဖော်ရမယ်။ မိစ္ဆာဖြစ်ကြတဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့သင်္ကပ္ပတို့လို့ပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

သည်စကားမှာ ကိလေသာဆိုတာ မှားယွင်းချွတ်ချော်မှုကို ခေါ်တဲ့ အမည်ပဲ။ ခေတ်စကားနဲ့ပြောရင် ဗိုင်းရပ်*လို့ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ မလိုလားအပ်တဲ့ ဖြစ်ရပ်ပဲ။ အမြင်တွေအတွေးတွေ လွဲမှားချော်ချွတ်ပြီး ပရမ်းပတာ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်တဲ့ အဖြစ်ပဲ။ အစီအစဉ်ရှိရှိ ဖြစ်တဲ့အဖြစ် မဟုတ်တဲ့ အဖြစ်ပေါ့၊

ကိလေသဝဋ္ဋမှာပါတဲ့ ဝဋ္ဋဆိုတာက အဲသည် လွဲမှားတဲ့ အမြင်အတွေးအလျောက် သည်အမြင်အတွေးကနေ ပြောဆိုပြုမူနေထိုင် တာတွေဆီ လွဲပြောင်းဖြစ်ပွားစေပြီး အဲသည်က အဆင့်ဆင့် အဲသည် ကိလေသာပဲ ပြန်ဖြစ်စေတတ်လို့ လည်တယ်ပြောရတာရဲ့ အမည်ပဲ။

-ကိလေသဝဋ္ဋဟာ ကိလေသဝဋ္ဋဆီ ပြန်လာဖြစ်တယ်။

-ဒါကြောင့် ဝဋ္ဋလို့ ပြောတာပဲ။

အဲသည် ကိလေသဝဋ္ဋကလည်း သရုပ်တွေ ပြားကြတယ်။ အကြမ်းမျဉ်းအားဖြင့် လေးမျိုးပြောရမယ်။

ကာမအကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးဝိပါက် တွေမှာငြိတဲ့ အဲသည်ဝိပါက်ရဲ့အကျိုးဖြစ်တဲ့ ကာမ(ဒုဂ္ဂတိ)ကိလေသာ။

ကာမကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးဝိပါက်တွေ မှာငြိတဲ့ အဲသည်ဝိပါက်ရဲ့ အကျိုးဖြစ်တဲ့ ကာမ(သုဂတိ)ကိလေသာ။

ရူပကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးဝိပါက်တွေမှာ ငြိတဲ့ ရူပဝိပါက်ရဲ့ အကျိုးဖြစ်တဲ့ ရူပကိလေသာ။

အရူပကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးဝိပါက်တွေမှာ ငြိတဲ့ အဲသည်ဝိပါက်ရဲ့ အကျိုးဖြစ်တဲ့ အရူပကိလေသာလို့ပဲ။

* Virus

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၃၂

အကုသိုလ်ရဲ့အကျိုးဝိပါက်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကိလေသာကလည်း အကုသိုလ်ကံကိုဖြစ်စေတဲ့ (အကြောင်း)အကုသိုလ်ကိလေသာပဲဖြစ်တယ်။ ကာမကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ်၊ အရူပကုသိုလ်တွေရဲ့ အကျိုးဝိပါက်တွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကိလေသာအထွေထွေကလည်း အဲသည်ကာမ၊ရူပ၊အရူပကံတွေရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကိလေသာတွေပဲ ဖြစ်ကြတယ်။

အဲသည်ကိလေသာတွေမှာ လူသိနည်းတာ တခု ရှိတယ်။ အဲဒါက အဲသည်ကိလေသာတွေရဲ့ အာရုံတွေပဲ။ ကိလေသာက အာရုံပြုခံရတဲ့ အာရုံတွေကို လူတွေမသိကြဘူး။ ဒါကို အရိယာဖြစ်ပြီးသူတွေပဲ သိကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဒါကို သည်နေရာမှာ နည်းနည်းပြောရမယ်။

ကိလေသာတွေရဲ့ အာရုံတွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အာရုံတွေပဲ။ အဲသည်ထဲမှာ အဆင်း၊အသံ၊အနံ့၊အရသာ၊အတွေ့နဲ့ အသိတွေ ပါမယ်။ အဲဒါတွေဟာ အပြင်ဘက်မှာရှိကြတဲ့ မျက်စိ၊နား၊နှာ၊လျှာ ကိုယ်၊အသိတွေနဲ့ သိရတဲ့ အာရုံတွေ မဟုတ်ကြဘူး။ ကာမ၊ရူပ၊အရူပ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံတွေ လုပ်ကြတုန်းက မြင်ခဲ့၊ကြားခဲ့၊တွေ့ခဲ့၊သိခဲ့တဲ့ အာရုံတွေကို အာရုံပြုပြီး တုံ့ပြန်လွန်ကျူးခဲ့စဉ်က ဖြစ်တဲ့ သိမြင်၊ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်ဖြစ်တည်ခဲ့ရတဲ့ အာရုံတွေပဲ။ ကိလေသာဟာ အဲသည်အာရုံတွေကို အာရုံပြုပြီး ဖြစ်ကြတာပဲ။

အဆင်း၊အသံ၊အနံ့၊အရသာ၊အတွေ့၊အသိ အာရုံတွေကို အာရုံပြုရလို့ ကိလေသာထတယ်လို့ ထင်ရတာတွေ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့်

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အဲသည်အာရုံတွေဟာ ကိလေသာရဲ့ အာရုံတွေလို့ ထင်ချင်ကြတယ်။
ဒါကို နည်းနည်းရှင်းရမယ်။

အဆင်း၊အသံ ... အစစအာရုံတွေဟာ လူကို ကိလေသာတွေ
မဖြစ်စေနိုင်ကြဘူး။ သည်အာရုံတွေရဲ့ အရသာကို မယစ်မှူးသူဟာ
အဲသည်အာရုံတွေကို အာရုံပြုလို့ ဘာမှမဖြစ်တာကြည့်ယင် သိနိုင်တာ
ပါပဲ။ (ပသီ)ကုလားကို ဝက်သားက ကိလေသာမဖြစ်စေတာဟာ ထင်
ရှားတဲ့ဥပမာပဲ။ စာကိုကြိုးစားသင်နေတဲ့ ငယ်ဖြူပွင်းပျိုဟာ မိန်းမငယ်
ကိုမြင်လို့ ကိလေသာမဖြစ်တာလည်း သည်လိုပါပဲ။

ဖိုမခံစားမှု အာရုံလိုက်စားသူက အဖိုအာရုံ၊ အမ အာရုံဖြစ်တဲ့
အဆင်း၊အသံ စတာတွေ တွေးယင် ကိလေသာထတာဟာ အဖိုအမတို့
ရဲ့ အဲသည်အဆင်း၊အသံ...အစစအာရုံက ကိလေသာကို ထစေတာ
မဟုတ်ကြဘူး။ အဖိုအမတို့ဆီမှာ ရှိကြတဲ့ အဲသည် အဆင်း၊ အသံ
အစစတွေကို ကိုယ်က ပုံပေါ်စေချင်သလို ပုံဖော်ယူပြီး ကိုယ်ဖြစ်နေ
တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ (သိမြင်၊ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်ဖြစ် တည်မှု)
တွေ ဖြစ်စဉ်တုန်းက အဲဒါ တွေရဲ့အာရုံဖြစ်တဲ့ အဆင်း၊အသံ အစစ
တွေနဲ့တူအောင် ဆွဲစပ်ဖန်တီး တည်ဆောက်ပြီး မြင်တာ၊ကြားတာ
အစစတွေဖြစ်အောင် လုပ်လို့ ကိလေသာ ထကြတာပဲ။ အဆိပ်ကိုင်
ပေမယ့် ကိုင်တဲ့လက်မှာ အပေါက်အပြဲ မရှိယင် အဆိပ်သင့် မခံရသလို
ပါပဲ။

ဒါကြောင့် အပြင်အပမှာရှိကြတဲ့ မျက်စိအာရုံ၊ နားအာရုံ ဖြစ်ကြတဲ့ အဆင်း၊အသံ...အစစအာရုံတွေဟာ ကိလေသာရဲ့ အာရုံတွေ မဟုတ်ကြဘူး။ ကိလေသာကိုဖြစ်စေတဲ့အာရုံ မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုလိုတယ်။

ကိလေသာကို ဖြစ်စေတဲ့ အာရုံတွေဟာ ဝိပါက်ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေမှာ ပါဝင်တဲ့ အဆင်း၊အသံ အစစ အာရုံတွေပဲ ဖြစ်ကြ တယ်။

ကိလေသာဟာ ပြင်ပအာရုံဖြစ်တဲ့ အဆင်း၊အသံ အစစ တွေကိုလည်း အာရုံပြုတာပဲ မဟုတ်လား? အမေးခံရနိုင်တယ်။

အဖြေအဖြစ် ပြင်ပအာရုံကို အာရုံမပြုဘူးလို့ ပြောရမယ်။ အကြောင်းကတော့ ပြင်ပအာရုံရဲ့ အာရုံပမာဏမှန်အတိုင်း ကိလေသာက အာရုံမပြုလို့ဘဲ။ သားပျောက်နေတဲ့ မိခင်တယောက်က သဏ္ဌာန်တူ လူတယောက်ကို သားလို့ မှတ်ယူနေတာမျိုးပဲ။ ပြင်ပအာရုံရဲ့ ပမာဏ မှန်ဟာ သားမဟုတ်ဘူး။ သားပျောက်မိခင်က သဏ္ဌာန်တူတဲ့ လူတ ယောက်ရဲ့အာရုံကို သူ့အပျောက်ခံရတဲ့ သားအာရုံအဖြစ် ယူတာမျိုးပဲ။

ကိလေသာက ပြင်ပအာရုံတွေဖြစ်ကြတဲ့ မျက်စိ၊နား အစစတွေရဲ့အာရုံဖြစ်တဲ့ အဆင်း၊အသံ...အစစကို မက်တာက အဲသည် အာရုံတွေကိုမက်တာ မဟုတ်ဘဲ ကိလေသာရဲ့အာရုံဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်တဲ့ ဝိပါက်ခန္ဓာထဲက အဆင်း၊အသံ အစစတွေလို့ အမှတ်မှား ပြီး မက်နေတာသာ ဖြစ်တယ်။

အရိယဝေါဟာရ ကိလေသဝဋ္ဌကထာ

၃၅

ဒါတွေကြောင့် ကိလေသာ၊သံယောဇဉ်နီဝရဏ၊ အာသဝ၊ ဥပါဒါန်....အစစ မကောင်းညစ်ဆိုး အမျိုးမျိုး ဖြစ်နေသူတွေဟာ စိတ္တဇ ဖြစ်နေသူတွေ၊ အရူးတွေလို့ ပြောရတာတွေပဲ။ အရူးဟာ ဥစ္စာနှစ် မဟုတ်တဲ့ အမှိုက်သရိုက်တွေကို ဥစ္စာနှစ်တွေအဖြစ် သိမ်းပိုက်လို သိမ်း ပိုက်၊ ရန်သူမဟုတ်သူကိုလည်း ရန်သူလို့ သတ်မှတ်လို သတ်မှတ်၊ အပြင်ဘက်မှာ မရှိတဲ့ အာရုံတွေကို အပြင်ဘက်မှာ အရှိအဖြစ် မြင်လို မြင်၊ ကြားလိုကြား၊ တွေ့လိုတွေ့၊ သိလိုသိ...သည်လိုတွေ ဖြစ်ကြတယ်။

ဒါတွေကြောင့် ဗုဒ္ဓဘုရားက ကိလေသာထပြီး စိတ္တဇဖြစ် ကာ စိတ်ရှုံးပေါက်တဲ့အလျောက် အပြင်အပမှာရှိကြတဲ့ မျက်စိ၊ နား.... စတာတွေရဲ့ အာရုံတွေကို ကိုယ်ထင်ကုတင်ရွှေ့နန်း၊ ရှမ်းကြိုက် နွားချော- ထင်သလို မြင်ကြားနေကြတာတွေ မဖြစ်ပွားဘဲ ‘ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ၊ သုတေ သုတမတ္တံ၊ မုတေ မုတမတ္တံ၊ ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တံ ဘဝိဿထ’လို့ ညွှန်ပြခဲ့တာပဲ။

ဒါတွေဟာ ပြင်ပအာရုံတွေရဲ့ ပမာဏမှန်အတိုင်း အာရုံပြု နိုင်ဖို့ ညွှန်ပြချက်တွေပေါ့။ အဲသည်အာရုံရဲ့ ပမာဏမှန်အာရုံကို ကိလေ သာက အာရုံမပြုနိုင်ကြဘူး။ ဒါကြောင့် ကိလေသာဟာ ပြင်ပမှာရှိတဲ့ အာရုံတွေကို အာရုံမပြုနိုင်ဘဲ ဖြစ်ခဲ့ပြီးတဲ့ ဝိပါက်ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါန က္ခန္ဓာထဲက အာရုံတွေကိုပဲ အာရုံပြုတယ်လို့ ပြောခဲ့တာပါပဲ။

သည်စကားထဲမှာ ပြောဖို့အကြွင်းတခုတော့ ရှိတယ်။ အဲဒါ လည်း နည်းနည်းမြုပ်တဲ့စကား ဖြစ်လို့ နည်းနည်းအပြောခက်တဲ့ စကားပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၃၆

အဲဒါက ကိလေသာမဟုတ်တာကို ကိလေသာလို့ ထင်မှတ်မှားတာပဲ။ သည်တော့ ကိလေသာမဟုတ်တာက ပြင်ပအာရုံရဲ့ ပမာဏမှန် မြင်တာကို ကိလေသာကလည်း ပြင်ပအာရုံရဲ့ ပမာဏမှန်မြင်တယ် ထင်ကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် ကိလေသာမဟုတ်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပွားမှုကို ကိလေသာစိတ် ဖြစ်ပွားမှုလို့ မှားမထင်ဖို့ လိုပါတယ်။ ကိလေသာ မသိတော့ ကိလေသာ မဟုတ်တာတွေကိုလည်း ကိလေသာလို့ မှားထင်ကြတယ်။

ကိလေသာစိတ်ဖြစ်တာနဲ့ ကိလေသာမဟုတ်တဲ့စိတ် ဖြစ်တာ ခွဲသိဖို့ကတော့...

-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ကံဝိပါကံခန္ဓာတွေ ဖြစ်တုန်းက ယူခဲ့တဲ့ အာရုံပုံစံရှိတဲ့ အာရုံတွေအပေါ်မှာ စိတ်ဖြစ်နေတာဆိုယင် ကိလေသာစိတ် ဖြစ်တာပဲ။

-ဝိပါကံခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဖြစ်တုန်းက ယူခဲ့တဲ့ အာရုံပုံစံမဟုတ်တဲ့ အာရုံအပေါ်မှာ စိတ်ဖြစ်နေတာဆိုယင် ကိလေသာစိတ်မဟုတ်တဲ့ စိတ် ဖြစ်တာပဲ။

-အဟောင်းပုံစံ ဘာမှမရှိဘဲ အခုတွေ့တဲ့အာရုံအပေါ်မှာ တုံ့ပြန်ဖို့ လိုအပ်သလို တုံ့ပြန်ချင်စိတ်ဖြစ်တာလည်း ကိလေသာစိတ် မဟုတ်တဲ့ စိတ် ဖြစ်တာပဲ ဖြစ်တယ်။

အာရုံကိုအာရုံအတိုင်း ထားတာကို ကိလေသာမဟုတ်တဲ့ စိတ် ဖြစ်အောင် လုပ်တာလို့ လွဲပြီး ထင်တတ်ကြတယ်။ အဲဒါလည်း နည်းနည်းရှင်းရမယ်။ အာရုံတွေလက်ခံယူဖို့ အင်္ဂါတွေဟာ ပြင်ပမှာ ရှိကြတဲ့ အာရုံတွေကို လူထဲသွင်းပြီး၊ လူအတွက် အဲသည်အာရုံက

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ကိလေသဝဋ္ဌက္ခကထာ

၃၇

ဘာအသုံးကျသလဲ၊မကျဘူးလဲ သိဖို့ပဲ။ ဒါသိတာကလည်း အသုံးကျ တဲ့အာရုံဆိုယင် သုံးဖို့နဲ့၊ အသုံးမကျတဲ့အာရုံဆိုယင် စွန့်ပစ်ဖို့တွေအတွက် လိုအပ်သလို တုံ့ပြန်မှုတွေ လုပ်နိုင်ဖို့ ဖြစ်တယ်။

သည်တော့ အာရုံကို အာရုံအတိုင်းထားပြီး ကိလေသာ မဖြစ် အောင်လုပ်တာဟာ လူ့လုပ်ငန်းမဟုတ်တဲ့ အလုပ်ပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါ ကြောင့် လူဟာ အာရုံကို တုံ့ပြန်ရမှာပဲ။ အဲသည်မှာ အာရုံရဲ့ပမာဏအမှန် မဟုတ်တာကြီး သိပြီး တုံ့ပြန်တာ မလုပ်မိဖို့ဘဲ လိုတယ်။

လုပ်မိယင် လုပ်တဲ့ရည်ရွယ်ချက်က တခြား၊အဖြစ်က တခြား ဆိုတော့ လုပ်သူ ဆင်းရဲတော့တာပေါ့။ သည်လိုမဟုတ်ဘဲ အာရုံရဲ့ပမာဏ အမှန်အတိုင်း သိပြီး တုံ့ပြန်မိရင် သည်သူဟာ လွတ်မြောက်ငြိမ်းချမ်းသူ ဖြစ်ပြီပေါ့။ ဒါကြောင့် ကိလေသာစိတ်ဖြစ်မှာကြောက်ပြီး အာရုံကို အာရုံအတိုင်း မထားမိဘို့ လိုပါတယ်။

အာရုံတွေကို အာရုံအတိုင်းမထားဘဲ တုံ့ပြန်ရမှာတွေ ဆိုတော့ ကျယ်ဝန်းနက်နဲပါတယ်။ အဲဒါလည်း နည်းနည်းပြောရမှာပဲ။ အပြင် ဘက်မှာရှိတဲ့ အာရုံတွေဟာ အမျိုးမျိုးပဲ။ လိုလားမှုနဲ့ တုံ့ပြန်ရမယ့် အာရုံတွေလည်း ရှိတယ်၊ ငြင်းဖယ်ဆန့်ကျင်မှုနဲ့ တုံ့ပြန်ရမယ့် အာရုံတွေ လည်း ရှိတယ်။

ပကတိလူမှာ ပစ္စည်းအဖြစ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အသုံးချလို့ရတဲ့ အာရုံ ဆိုယင် လိုလားမှုနဲ့တုံ့ပြန်ရမယ့် အာရုံပဲ။ သည်လိုမဟုတ်တဲ့ အာရုံဆိုယင် ဆန့်ကျင်မှုနဲ့တုံ့ပြန်ရမယ့် အာရုံပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမဗ္ဗတ္တကထာကျမ်း

၃၈

အာရုံတွေဟာ လူ့အတွက် စားဝတ်နေ အစစ အရေးတွေ မှာ အသုံးခံပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးဝင်တယ်ဆိုယင် အဲသည်အာရုံဟာ လိုလားမှုနဲ့တုံ့ပြန်ရမယ့် အာရုံပဲ။ လူ့အတွက် စားဝတ်နေ အစစ အရေးတွေမှာ အသုံးခံပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးမဝင်ရုံမျှမက အသုံးပျက်စေမယ့် ပစ္စည်းပင် ဖြစ်နေသေးတယ်ဆိုယင် အဲသည်အာရုံဟာ ဆန့်ကျင်ငြင်းပယ်မှုနဲ့ တုံ့ပြန်ရမယ့် အာရုံပဲ။

စားစရာ၊ဝတ်စရာ၊နေစရာ အာရုံတွေဟာ စားလို၊ဝတ်လို၊နေလိုသူ လူတွေအတွက် လိုလားမှုနဲ့တုံ့ပြန်ရမယ့်အာရုံ ဖြစ်တဲ့အလျောက် ရအောင်၊ ကောင်းထက်ကောင်းရအောင်၊ အစွမ်းရှိသလောက် လူတွေက တုံ့ပြန်ရမှာပဲ။သည်လိုတုံ့ပြန်တာဟာ တုံ့ပြန်သင့်တဲ့အလျောက် တုံ့ပြန်တာပါပဲ။

သည်လို အာရုံတုံ့ပြန်တာတွေကို ကိလေသာ၊အာသဝံ, ... အစစတွေ မကင်းဘူး ထင်ချင်တတ်ကြတယ်။ သည်လို အာရုံတွေ ကောင်းထက်ကောင်းရအောင် တုံ့ပြန်ယင်ဖြစ်ဖြစ်၊ မပြတ်မလပ် တင်းလင်းစပ် တုံ့ပြန်ယင်ဖြစ်ဖြစ် ဒါကို ကိလေသာ၊အာသဝံ ... အစစတွေ အဖြစ် အသေအချာ မှတ်ယူကြတယ်။ သည်အထဲမှာ အဖိုအမအာရုံတွေဖြစ်ယင် တဦးနဲ့တဦး စိတ်ဝင်၊ချစ်ခင်၊ပြောဆို၊ဖက်ယမ်း၊နမ်းရှုပ်၊လိင်ဆက်ဆံ အမျိုးမျိုး အာရုံတုံ့ပြန်တာမျိုးဆိုတော့ အတိအကျ ကိလေသာ၊အာသဝံ အစစ သတ်မှတ်ကြတော့တာပေါ့။

ဒါတွေဟာ လူတွေအတွက်အသုံးဝင်တဲ့ အရာလား၊ အသုံးပျက်တဲ့အရာလား? ဆိုတာ လူတိုင်း သိနိုင်တာတွေပဲ။ သည်အာရုံတွေ

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ကိလေသာဝဋ္ဋကထာ

၃၉

ဟာ ဆန့်ကျင်ငြင်းပယ်မှုနဲ့ တုံ့ပြန်ရမယ့်အာရုံတွေ မဟုတ်ကြဘဲ အကျိုး
တစုံတရာ ဖြစ်ထွန်းဖို့ ဖြစ်တဲ့အတွက် လိုလားမှုနဲ့တုံ့ပြန်ရမယ့် အာရုံတွေပဲ
ဖြစ်တယ်။

တခုတော့ရှိတယ်။ သည်အာရုံတွေကို ခိုးယူ၊လုယက်၊ နိုင်
ထက်၊လှည့်စားမှုနဲ့ တုံ့ပြန်တာမျိုး လုပ်ရင်တော့ ကိလေသာ ဖြစ်မှာပဲ။
အဲဒါလည်း ခိုးယူ၊လုယက်၊နိုင်ထက်၊လှည့်စား လုပ်လိုမှု ကိလေသာပဲ
ဖြစ်ပါမယ်။

လိုလားမှုနဲ့တုံ့ပြန်တဲ့ အာရုံကိုလည်း လိုလားရကောင်းမှန်း
သိတဲ့ အသိနဲ့ တုံ့ပြန်တာ မဟုတ်ဘဲ လွဲလွဲမှားမှား ခံစားမှုဝေဒနာလို့
ဆိုရတဲ့ ဝိပါက်ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာထဲက ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓာကို
အာရုံပြုပြီး ဖိုမအာရုံတွေကို တုံ့ပြန်ချင်တဲ့ ကိလေသာစိတ်နဲ့ တုံ့ပြန်ယင်
တော့ ကိလေသာကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကံမြောက်မှာပဲ။ ထမင်းစား၊ အဝတ်
ဝတ်တာတို့လည်း သည်လိုပါပဲ။

ကာမ၊ရူပ၊အရူပဖြစ်တဲ့ ကိလေသာတွေဟာ သရုပ်တွေနဲ့
ပြောယင် ဆယ်ပါးဖြစ်တယ်။ သည်ကိလေသာတွေရဲ့ အကြောင်း
နိဒါန်းတွေဟာ လူလိုလို-အာရုံလိုလို ချချင်တတ်ကြတယ်။ လူတွင်ပါလို့
နွားကျားကိုက်တာ ဆိုတဲ့စကားပုံဟာ အဲသည်ကိလေသာဟာ လူကဖြစ်
တာဆိုတဲ့ သဘောမျိုးပဲ။

အာရုံတွေက အဲသည်ကိလေသာတွေကို ဖြစ်စေတယ်

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမဗ္ဗတ္ထကထာကျမ်း

၄၀

ဆိုတာမျိုးလည်း အများအပြားပဲ ထင်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကိလေသာ မဖြစ်ဘို့ အာရုံတွေကို အရှောင်အတိမ်း လုပ်ကြတာတွေ အများ တွေ့ရမယ်။ တကယ်တော့ ကိလေသာရဲ့အကြောင်းနိဒါန်းဟာ

- လူလည်းမဟုတ်ဘူး။
- ပြင်ပအာရုံတွေလည်း မဟုတ်ကြဘူး။
- ကိလေသာရဲ့ အကြောင်းနိဒါန်းဟာ ဝိပါက်ပဲ ဖြစ်တယ်။

ဝိပါက်မရှိယင် ဘယ်အာရုံကိုပဲရရ ကိလေသဝဋ် မထပါဘူး။ လူရှိကာမျှနဲ့လည်း သည်လိုပါပဲ။ ကိလေသဝဋ်က မထကြွ မဖြစ်ပွားပါဘူး။ ဝိပါကဝဋ်ရှိမှပဲ ကိလေသဝဋ် ဖြစ်ပွားနိုင်ပါတယ်။ သည်တော့ ကိလေသဝဋ်တွေဟာ ဝိပါကဝဋ်တွေရဲ့ တဖြစ်လဲတွေလို့ ပြောရမှာတွေပါပဲ။

ကိလေသဝဋ်က ဘာကို ဖြစ်စေသလဲ? လို့လည်း ဆက်ပြောရမှာပါ။ ကိလေသဝဋ်ဟာ ဝဋ်ဖြစ်တဲ့အတိုင်း ဖြစ်ပြီးလျှင် ပြီးသွားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိလေသဝဋ်က တဖြစ်လဲအဖြစ်တခုကို ဖြစ်စေပါတယ်။ အဲဒါဟာ ကမ္မဝဋ်ပါပဲ။ ကမ္မဝဋ်ဟာ ကိလေသဝဋ်ရဲ့ တဖြစ်လဲ အဖြစ်ပဲ ဖြစ်တယ်။

ကာမကိလေသဝဋ်က ကာမကံတွေ ဖြစ်စေတယ်။ ကာမမှာလည်း အကုသိုလ်ကိလေသာက အကုသိုလ်ကံ၊ ကုသိုလ်ကိလေသာက ကုသိုလ်ကံတွေကိုပေါ့။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ကမ္မဝဋ္ဌကထာ

၄၁

ရူပကိလေသာက ရူပကုသိုလ်ကံ၊ အရူပကိလေသာက
အရူပကုသိုလ်ကံတွေကို ဖြစ်စေကြတယ်။ ကံတွေဟာ ကိလေသာ
တွေရဲ့ ခိုလုံးတွေလို့ပြောယင် ဖြစ်မှာတွေပါပဲ။

၂။ အရိယဝေါဟာရ ကမ္မဝဋ္ဌကထာ

အရိယဝေါဟာရမှာ ကမ္မဝဋ္ဌဆိုတာရှိတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ဒေသနာမှာ လာတယ်။ အဲဒါရဲ့အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ
လာတဲ့အတိုင်း သင်္ခါရနဲ့ဘဝ အင်္ဂါနှစ်ဝရဲ့အရာတွေကို ကောက်ယူကြ
ရတယ်။ ဒါက အထူးပြောစရာမရှိပေမယ့် ဒါရဲ့အနက်တွေ ကောက်ကြ
တော့ အရိယသစ္စဓမ္မအမြင်နဲ့ မတော်ဘဲ ဖြစ်နေတယ်။

သင်္ခါရရဲ့အရကို ပုညာပုညအာနေ့သင်္ခါရတွေပဲ ကောက်မှ
တော်ပါ့မယ်။ စိတ်အားလုံး သင်္ခါရ၊ ဝိပါက်ပဋိသန္ဓေစိတ်တွေ သင်္ခါရ၊
သည်လိုတွေ အဘိဓမ္မာ အရကောက်ခဲ့ကြတာတွေဟာ မသင့်တာတွေ
ပါပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၄၂

ဘဝ-အရမှာလည်း ဝိပါကဝဋ် တစိတ်တဒေသ ပါဝင်
အောင် ကောက်တာဟာ မသင့်မြတ်ပါဘူး။ ဘဝဟာ သင်္ခါရပဲ။ သင်္ခါရ
ကို ဘယ်ကြောင့် ဘဝပြောရသလဲ မေးစရာပဲ။ ကမ္မဝဋ်ဟာ ဖြစ်ပြီးသား
ရှိမနေတဲ့ လွန်ကဲတဲ့အဖြစ်တခု ဖြစ်လာစေတာ ဖြစ်လို့ ကမ္မဝဋ်ကို
ဘဝဝဋ်လို့ ပြောရတာပဲ။

-ဘဝဆိုတာ အဖြစ်ဆိုတာရဲ့နာမည်ပဲ။

ဇာတိဝိပါကဝဋ်က အဖြစ် ဖြစ်ပြီးသားအတိုင်း ဆက်ဖြစ်တဲ့
အဖြစ်ရဲ့ နာမည်ပဲ။ ဒါကြောင့် ဘဝ-အရမှာ ဇာတိ မပါဝင်ရပါဘူး။
ဘဝ-အရကောက်ရာမှာ ဘဝကြီးကိုးမျိုးအထိ ကောက်ကြတယ်။
ဘာမှမထူးပါဘူး။ တမူးနဲ့ ရှစ်ပြားပါပဲ။ ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပ
ဘဝတွေဆိုတာ ကာမကံ၊ ရူပကံ၊ အရူပကံတွေရဲ့ နာမည်ပဲ။ ဧကဝေါ
ကာရဘဝ၊ စတုဝေါကာရဘဝ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ ဆိုတာတွေလည်း
ခန္ဓာတပါးရတဲ့ဘဝ... အစရှိတာတွေဟာ စေတနာကံရဲ့ နာမည်တွေ
ပါပဲ။ သညီဘဝ၊ အသညီဘဝ၊ နေဝသညီနာသညီဘဝ ဆိုတာတွေ
လည်း သညာရှိ... စတဲ့ဘဝ၊ သညာရှိတဲ့ စေတနာကံ ပြောတာတွေပါပဲ။

-ဘဝဆိုတာ ကံရဲ့နာမည်ပါပဲ။ တခြားမရှိပါဘူး။

ကံကို သင်္ခါရလို့လည်း နာမည်ခေါ်တယ်။ ဒါက ကံရဲ့အဓိ
ပ္ပါယ် ပေါ်လွင်စေဖို့ပဲ။ သင်္ခါရရဲ့အနက်က လွန်ကျူးခြင်းလို့ ဖြစ်တယ်။
သင်္ခါရနဲ့အဘိသင်္ခါရ သည်နေရာမှာ အနက်တူပဲ။ အဘိသင်္ခါရရဲ့
အနက်က လွန်ကျူးခြင်းဖြစ်တော့ သင်္ခါရအနက်၊ ကံအနက်တွေလည်း
လွန်ကျူးမှုတွေလို့ သိရတော့တာပေါ့။ သည်တော့...

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

-ကမ္မဝဋ်ဆိုတာ လွန်ကျူးခြင်းဆိုင်ရာ လည်ပတ်မှုရဲ့ နာမည်ပဲ။

ကမ္မရဲ့အနက်ဖြစ်တဲ့ လွန်ကျူးတယ်ဆိုတာ ဘယ်လို ပြုမူ၊ ပြောဆို၊နေထိုင်တာတွေရဲ့ နာမည်လဲ? လူဟာ ပြုမူစရာတွေကို ပြုမူနေတာပဲ။ ပြောဆို၊နေထိုင်တာတွေလည်း သည်လိုပဲ။

ဘယ်လို ပြုမူ၊ပြောဆို၊နေထိုင်တာတွေဟာ လွန်ကျူးတာလဲ? မလွန်ကျူးတဲ့ ပြုမူ၊ပြောဆို၊နေထိုင်မှုတွေလို့လည်း ရှိသေးသလား? မေးဖွယ်ရှိပါတယ်။

-ပြုမူ၊ပြောဆို၊နေထိုင်မှုတိုင်း လွန်ကျူးတာတော့ မဟုတ်ကြဘူး။

မလွန်ကျူးဘဲ သမမျှတတဲ့ ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင်မှုတွေလည်း ရှိကြတာပဲ။ သည်လို မလွန်ကျူးတဲ့ ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင်မှုရဲ့ အမည်က ကမ္မ(=အမှု)လို့ မပြောရတဲ့ အမှုပဲ။ ရုံးကန္နားတွေမှာ အမှုရောက်တယ်ဆိုတာ အမှုမြောက်တဲ့ အမှု ဖြစ်အောင် ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင်တာမျိုးတွေလုပ်မှ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်လိုမဟုတ်တဲ့ ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင်တာမျိုးဆိုယင် အမှုမမြောက်ပါဘူး။

ကံမြောက်တယ် မပြောရတဲ့ ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင်မှုတွေရဲ့ အခေါ်အဝေါ်တွေက ဘာတွေလဲ၊ မေးဖွယ်တွေပဲ။ အဲသည် အခေါ်အဝေါ်ဟာ လူသိနည်းတဲ့ အခေါ်အဝေါ်ပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်လို့ ကမ္မဝါဒီအမည်ခံနေကြပေမယ့် ကံကိုသိအောင် မလေ့လာဘဲ ပစ်ထားကြလို့ပါပဲ။

-ကောင်းတဲ့အဖြစ်၊ ဆိုးတဲ့အဖြစ် ဒါတွေဖြစ်နေတာတွေကို ကံကောင်းတယ်၊ ကံဆိုးတယ် သိတာနဲ့ပဲ ကမ္မဝါဒီ လုပ်နေကြလို့ပါပဲ။

ကောင်း-ဆိုး နှစ်တန်ဖြစ်တာနဲ့ ကံ ကောင်း-ဆိုး ဖြစ်တာက ဘယ်လိုစပ်တာလဲ? အမေးခံရယင် ကိုယ်နှုတ်နှလုံးအမှုတွေရဲ့ နာမည်လည်း ပြောစရာစကားလုံးမရှိ ဖြစ်ပြီး၊ ကတ်သီးကတ်သပ်တွေ ပြောနေတယ်ပဲ ပြန်ပြောမှာပါပဲ။

တကယ်တော့ ကံမမြောက်တဲ့ ပြောဆို၊ပြုမူနေထိုင်မှုတွေရဲ့ အမည်ဟာ ကြိယာပဲ။ ကြိယာဆိုတာ ပြုမူ၊ပြောဆို၊နေထိုင်ထိုက်တဲ့ အလျောက် ပြုမူ၊ပြောဆို၊နေထိုင်မှုရဲ့ အမည်ပဲ။ ကြိယာကို လူတွေလုပ်ကြတယ်။ ကြိယာနဲ့ လုပ်တာကိုလည်း လူတွေက ခံကြတယ်။ ကိုယ့်ကို သူများတွေက ပြောဆိုပြုမူ နေထိုင်တာတွေ ဘယ်လောက်လုပ်လုပ်ပဲ။ အဲဒါတွေက ကြိယာတွေဖြစ်နေယင် ခံနိုင်တယ်။ ကိုယ်က သူများတွေကိုလည်း သည်လိုပဲ။ ကြိယာဖြစ်တဲ့ ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင်တာတွေ ဘယ်လောက်လုပ်လုပ်ပဲ။ သူများတွေလည်း ခံနိုင်ကြတာပဲ။

ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင်တာတွေဟာ ကြိယာဖြစ်တော့ သမမျှတတာကြောင့် ဘယ်သူမဆို ခံနိုင်ကြတာပဲ။ ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင်ကို လုပ်ရသူလည်း မနာ၊ အလုပ်ခံရသူလည်း မနာ။ ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင် လုပ်စရာတွေနဲ့ ဝေးအောင် နေတာလည်း မဟုတ်။ ပြောဆို၊ ပြုမူ၊ နေထိုင်စရာတွေကို ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင် နေတာပါပဲ။

သည်လို ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင်တွေမှာ ကြိယာနဲ့ လုပ်တာတွေဟာ လူကောင်းတွေရဲ့ အလုပ်တွေပဲ။ အဲသည် လူကောင်းတွေဆိုမှာ အပြင်အပကအားတွေ ဝင်ရောက်ပူးကပ်ခံရတဲ့ အခါမှာပဲ ပူးဝင်မှုက

အရိယဝေါဟာရ ကမ္မဝဋ္ဌကထာ

၄၅

လုပ်တဲ့ ပြောဆိုပြုမူနေထိုင်မှု ကမ္မတွေ ဖြစ်တာပါပဲ။ အပြင်အပ ဆိုတာက ဗိုင်းရပ်ရောဂါပိုးလို တမျိုးမျိုးပဲ။ လူမှာမရှိတဲ့ လူအတွက် အဖျက်အဖြစ်တွေကို ဖြစ်စေတဲ့ အရာပဲ။ အပူရှပ်အအေးပတ်လိုမျိုး ပါပဲ။

ဒါကြောင့် လူဟာ ပြောဆိုပြုမူနေထိုင်မှုတွေ မူမမှန်ဘဲ လုပ်လာကြတယ်။ အဲဒါတွေဟာ လူနဲ့မတော်တဲ့ အလုပ်တွေပဲ။ ဒါကြောင့် ဒါတွေရဲ့နာမည်ကို ‘လွန်ကျူး’လို့ မြန်မာပြန်ရတာပဲ။

သည်လွန်ကျူးမှုတွေဟာ ဖြစ်တည်ရာနဲ့ သိမယ်ဆိုယင် သုံးမျိုးရှိတယ်။ ဒါတွေက

- ကာမလွန်ကျူးမှု၊
- ရူပလွန်ကျူးမှု၊
- အရူပလွန်ကျူးမှုပဲ။

လွန်ကျူးမှုက ကံတွေဆိုတော့ ကာမဖြစ်တည်ရာနဲ့ လွန်ကျူးတဲ့ကံဟာ ကာမကံပဲ။

သည်နေရာမှာ ကာမကံကို အနက်ဖော်ဖို့လိုတယ်။ ကာမဆိုတာ ပါဠိဘာသာစကားပဲ။ မြန်မာလိုဆိုယင် လိုလားမှုလို့ ဖြစ်တယ်။ အလိုလားခံရတဲ့အာရုံတွေကိုလည်း ကာမလို့ တင်စား ခေါ်ဝေါ်ရတယ်။ အဲသည်အာရုံတွေက ပေါ်လွင်အောင်အသိပေးယင် ခြပ်တွေလို့ ဖြစ်မယ်။ ခြပ်အာရုံမှပဲ အများအပြား လိုလားမှု၊မလိုလားမှုက လုပ်လို့ရမယ် မဟုတ်

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၄၆

လား။ ‘သည်နေရာမှာ မလိုလားမှုလည်း လိုလားမှု စာရင်းဝင်အဖြစ် အသိပေးရမယ်’။ မလိုလားဘူးဆိုတာ လိုလားမှုနည်းပါးတာရဲ့ နာမည်ပဲ။ အပူနည်းတာကို အေးတယ်ပြောရတော့ အပူနဲ့အအေးဟာ တခုတည်းက နှစ်ခုကွဲတဲ့နာမည် ဖြစ်သလိုပေါ့။

အဲသည် ကာမအာရုံကို အာရုံပြုပြီး ထကြွတဲ့ ကိလေသာဟာ အားအင်တွေအပြည့်ဝင်ပြီး လွန်ကျူးတယ်ဆိုတဲ့ ကာမကံတွေကို ဖြစ်စေ တာပဲ။ သည်ကံဟာ ပကတိလူအနေနဲ့ မလုပ်နိုင်တဲ့ အပြော၊အပြု၊ အနေတွေ ဖြစ်တော့တာပါပဲ။

သည်ကာမကံ ဖြစ်ပုံအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိမယ်။

-မကောင်းတဲ့ ကာမကံနဲ့

-ကောင်းတဲ့ ကာမကံလို့ပဲ။

မကောင်းတဲ့ကာမကံဆိုတာ အပြော၊အပြု၊အနေတွေလုပ်ပြီး အလုပ်ခံရသူ မခံနိုင်အောင်ဖြစ်စေတဲ့ အလုပ်ပဲ။

ကောင်းတဲ့ကာမကံကတော့ သူ့ အပြော၊အပြု၊အနေကြောင့် ခံရသူကို မခံနိုင်အောင် မဖြစ်စေဘဲ ပြုသူကိုယ်တိုင် အနစ်နာခံတဲ့အလုပ် ဖြစ်လို့ပဲ။

အနစ်နာခံတဲ့အလုပ်ကို ဘယ်ကြောင့်လုပ်သလဲ မေးဖွယ် ရှိတယ်။ လုပ်သူရဲ့ အမြင်အတွေးဖြစ်တဲ့ ကိလေသာစိတ္တဇက အနစ် နာခံလုပ်တဲ့ အလုပ်မှ ကောင်းတယ်လို့ မြင်လို့တွေးလို့ပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

သူများ နစ်နာစေတဲ့ မကောင်းတဲ့ကံ လုပ်တာလည်း သည်
လိုပါပဲ။ ဘယ်သူနာမှာ ကိုယ်သာမှကောင်းတယ် အမြင်အတွေး ကိလေ
သာ ထလိုပါပဲ။

- သည်ကံတွေဟာ ကိလေသာပဲ နိဒါန်းရှိတာပဲ။
- ကိလေသာ ကို နိဒါန်းအဖြစ် မရယင် ကံဆိုတဲ့ လွန်ကျူး
တာဟာ နည်းနည်းမှ ဖြစ်ခွင့်မရှိတာပါပဲ။

ရူပလွန်ကျူးမှုဖြစ်တဲ့ ရူပကံအကြောင်း သိဖို့အတွက် ရှေး
ဦးဆုံး ရူပအာရုံဆိုတာကို သိရပါမယ်။ ရူပအာရုံကို ရုပ်အာရုံလို့ မြန်မာလို
ခေါ်ကြတယ်။ ရုပ်ဆိုတာ မြန်မာစကားရင်း မဟုတ်ပါဘူး ရူပဆိုတဲ့
စကားကို အလွယ်တကူပြန်စရာ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် မရှိရာက မြန်မာမှု
ပြုပြီး ရုပ်လို့ ပြောလိုက်တာပါပဲ။ အဲသည် ရုပ်ကိုလည်း မျက်စိနဲ့
မြင်ရမှုက ထင်ရှားတော့ ရုပ်ဆင်း=အဆင်း လို့လည်း မြန်မာတွေ
သုံးကြပြန်တယ်။ အဆင်းတခုထည်းကို ရုပ်လို့ ပြောတာတော့ မဟုတ်
ဘူး။ အဆင်းကလည်း ရုပ်ပဲဖြစ်လို့ ပြောလိုက်တာသာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ရူပအာရုံကို ပြောကြရာမှာ ရူပကို အရကောက်ရတာ ခက်
နေတော့ မသိရမလို ဖြစ်တာပါပဲ။

- ရူပအနက်ဟာ ဖောက်ပြန်ခြင်း ပဲ။
- ဖောက်ပြန်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲတာ၊ ရွှေ့လျားတာရဲ့
နာမည်တမျိုးလည်း ဖြစ်တယ်။

ဒါတွေကို ပါဠိမှာ ကာရ၊ ဒါမှမဟုတ် ကာလလို့ ပြောစရာ
ရှိတယ်။ ဗမာလိုဆိုရင် အချိန်လို့ရမယ်။

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၄၈

အချိန်ဆိုတဲ့ ဗမာစကားလည်း နားလည်ဖို့ခက်တာပဲ။ မနက်
အချိန်၊ ညအချိန်၊ တပိဿာအချိန်၊ တဆယ်သားအချိန်၊ ချင့်ချင် ချိန်ချိန်
....ဆိုတဲ့ စကားတွေဟာ ပါဠိမှာ ပမာဏပြစကားတွေပဲ။ သည် စကား
အရဆိုယင် ရူပအနက်ဟာ အရေအတွက်လို့ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ သည်တော့
ရူပအာရုံရဲ့အနက်ဟာ ဖြစ်ပျက်အာရုံ၊ အရေအတွက်အာရုံ၊ အချိန်အာရုံပဲ
ပေါ့။

ရူပအာရုံကိုသိပြီးယင် အဲသည်ရူပအာရုံကို အာရုံ ပြုပြီးဖြစ်တဲ့
ရူပတဏှာ၊ ရူပကိလေသာစိတ္တံ ဟု ကြွတဲ့ဒဏ် မခံနိုင်ဖြစ်ပြီး ရူပကံ
လွန်ကျူးမှုတွေ ပြုကြတာပဲ။ သည်ရူပကံလည်း ပကတိလူတယောက်
အနေနဲ့ မပြုနိုင်တဲ့ အပြော၊ အပြု၊ အနေတွေပါပဲ။ လူမလုပ်နိုင်တဲ့
အလုပ်ပဲ။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ ဝေယျာဝစ္စ၊ ပတ္တိဒါန၊ ပတ္တာနုမောဒန၊
ဓမ္မသဝန၊ ဓမ္မဒေသနာနဲ့ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မတွေဆိုင်ရာ ပြော၊ ပြု၊ နေတွေ လွန်ကျူး
တာပဲ။

ရူပကံဟာ ပြုသူရော အပြုခံရသူပါ နာဖို့သာဖို့ပြုတာ မဟုတ်
ပါဘူး။ သာနေတဲ့အဖြစ်ရှိသူက နာနေတဲ့အဖြစ်ရှိသူကို ကူတာမျိုးပါပဲ။

အရူပလွန်ကျူးမှုဖြစ်တဲ့ အရူပကံအကြောင်း ဆက်ပြောရ
မယ်။ ဒါပြောဖို့ အရူပအာရုံကို ရှေးဦး အသိပေးရမယ်။ အရူပအာရုံဆို
တာ ရုပ်မဲ့အာရုံလို့ သိကြပြီးသားပဲ။ ရုပ်ကို အရေအတွက်လို့ သိကြမှ
အရူပအာရုံကို အရေအတွက်မဲ့အာရုံလို့ သိကြလိမ့်မယ်။ အရေအတွက်မဲ့
အာရုံဟာ ဘာမှမရှိတဲ့အာရုံလို့ ပြောရတဲ့အာရုံပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

သည်အာရုံနဲ့နေရတာကို တပ်စွန်းငြိကပ်တဲ့ တဏှာကိုတော့ အရူပတဏှာ၊အရူပကိလေသာပေါ့။ ဒါပဲ အရူပအာသဝ၊ အရူပဥပါ ဒါန့်၊ အရူပသံယောဇဉ် ပြောရတာပဲ။ ဒါတွေ သိပ်ကြီးထကြွလာယင် အရူပကံကို ဖြစ်စေ၊လွန်ကျူးစေတော့တာပဲ။

အရူပကံဆိုတာ ရှေးကပြခဲ့ပြီးတဲ့ အရူပကံရဲ့ ကြွင်းတဲ့ခန္ဓာ ဖြစ်တဲ့ ဝိပါကံခန္ဓာ၊ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးရဲ့ အာရုံဖြစ်တဲ့ အရူပအာရုံကို အာရုံပြုပြီး ပေါက်လာတဲ့ အရူပအာရုံဆာလောင်တဲ့ တဏှာက ပစ္စုပ္ပန် အရူပအာရုံကို အာရုံပြုတဲ့စိတ်ရဲ့ နာမည်ပါပဲ။ သည်စိတ်ဟာ လွန်ကျူးတဲ့ အရူပကံစိတ်ပါပဲ။

သည်စိတ်ကို လွန်ကျူးတဲ့စိတ် ပြောရတာက လူသာမန် အနေနဲ့ သည်စိတ် မပေါ်နိုင်လို့ပါပဲ။ သာမန်လူဟာ အရူပအာရုံကို အာရုံပြုချင်ပြုပါမယ်။ ပြုယင်လည်း ပြုကာမျှပဲ ဖြစ်ပါမယ်။ လွန်ကျူးမှု ကံစိတ် မဖြစ်ပါဘူး။ အရူပကြိယာစိတ်ပဲ ဖြစ်မယ် ဆိုခဲ့တာပါ။

အရူပအာရုံကို အာရုံပြုပြီးဖြစ်တဲ့ စိတ်ချင်း အရူပကံနဲ့ အရူပ ကြိယာ တူပါလျက် တခုကို-ကံ၊ တခုကို-ကြိယာလို့ ဘယ်လိုကွဲတာ လဲပေါ့။ အရူပကံပြုသူက အရူပအာရုံအပေါ်မှာ မြင်ပုံ မတူကြလို့ပဲ။

အရူပအာရုံ တခုထည်းကို ဘယ်ကြောင့် မြင်ပုံ ကွဲရသလဲလို့ မေးဖွယ်ရှိပါတယ်။ အာရုံပြုသူချင်း ကွဲကြလို့ အမြင်ကွဲတာပါပဲ။ ဘယ် လို့ ပြုသူချင်း ကွဲသလဲဆိုရင် ကံပြုမယ်သူဟာ **အရူပကိလေသာ အပူးခံ**

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမဗ္ဗတ္တကထာကျမ်း

၅၀

နေရလို့ ပကတိလူအဖြစ် မရှိဘဲ ဖောက်ပြန်တဲ့လူ၊ ဝိကတိလူ ဖြစ်နေတာပဲ။ ကြိယာပြုသူက အရူပကိလေသာ အပူးမခံရလို့ လူသာမန်၊ မဖောက်ပြန်တဲ့ ပကတိလူ ဖြစ်နေတော့ လူကွဲလို့ အာရုံပေါ် အမြင်ကွဲတာပဲ။

ကိလေသာအပူးခံနေရတဲ့ ဝိကတိလူဟာ အရူပအာရုံကို ဘယ်လိုမြင်ပြီး၊ အပူးမခံရတဲ့ ပကတိလူဟာ သည်အာရုံကို ဘယ်လိုမြင်လို့လဲ။ ကိလေသာအပူးခံနေရတဲ့ ဝိကတိလူရဲ့ အသိဉာဏ်ထဲ ဦးနှောက်ထဲမှာ အရူပအာရုံနဲ့စပ်ပြီး မှတ်ချက်ပုံစံ အတေးရှိနေတယ်။ ပုံစံက အရူပအာရုံဟာ အလွန်ကောင်းမွန် ငြိမ်းချမ်းတဲ့အာရုံ ဖြစ်တယ်လို့ပဲ။

အဲသည်လူဟာ အတိတ်ဝိပါက် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာရဲ့ အာရုံဖြစ်တဲ့ အရူပအာရုံနဲ့ ငြိနေတာ ခံရသူပဲ။ ဒါကြောင့် သည်သူရဲ့ အရူပအာရုံအပေါ်မှာ အမြင်ဟာ မက်မောစရာလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။ ပကတိသာမန်လူရဲ့ အသိဉာဏ်ဦးနှောက်ထဲမှာ အရူပအာရုံနဲ့ စပ်ပြီး မှတ်ချက်ပုံစံ အတေး ဘာမှရှိမနေဘူး။ ပစ္စုပ္ပန်ပေါ်လာတဲ့ အရူပအာရုံကို အရူပအာရုံရဲ့ ပမာဏမှန်အတိုင်းသိပြီး သုံးဖို့လိုအပ်ယင် သုံးမယ်၊ မသုံးဘဲ ပစ်ဖို့လိုအပ်ရင် ပစ်မယ်ပေါ့။

ကာမ၊ရူပ၊အရူပ ကုသိုလ်-အကုသိုလ်ကံတွေ အားလုံးဟာ ကာမ၊ရူပ၊အရူပအာရုံတွေကို တုံ့ပြန် ပြောဆို၊ပြုလုပ်၊ နေထိုင်မှုဆိုင်ရာ အမည်တွေပါပဲ။ သည်လိုတုံ့ပြန်တာမျိုး လူတိုင်းလုပ် နေတာပဲလို့ ထင်စရာရှိတယ်။ အဲဒါ မဟုတ်ဘူးပဲ။ ကံဖြစ်တဲ့ တုံ့ပြန် ပြောဆို၊ပြုမှု၊

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ကမ္မဝဋ္ဌကထာ

၅၁

နေထိုင်မှုဟာ သာမန်အာရုံကို တုံ့ပြန်ပြောဆိုပြုမူနေထိုင်တာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ထူးခြားတဲ့ တုံ့ပြန်ပြောဆိုပြုလုပ်နေထိုင်တာမျိုးပဲ။ အာရုံကို အာရုံရဲ့ပမာဏမှန်အတိုင်း တုံ့ပြန်ရမှာ ဖြစ်ပေမယ့် အာရုံရဲ့ပမာဏမှန်ထက် လွန်လွန်ကျူးကျူး ထူးထူးခြားခြား တုံ့ပြန် ပြောဆိုပြုလုပ်နေထိုင်တာမျိုး ဖြစ်တယ်။

ဥပမာ....ခုတင်အာရုံကို တုံ့ပြန်ရာမှာ ခုတင်အာရုံအဖြစ် မြင်သူဟာ အိပ်ဖို့ထိုင်ဖို့ပဲ တုံ့ပြန်ရမှာဖြစ်ပေမယ့် ခုတင်အာရုံကို ရွှေ့နန်းတော်အာရုံအဖြစ် မြင်သူအနေနဲ့ အိပ်ဖို့ထိုင်ဖို့ ပြောဆိုပြုမူနေထိုင် တုံ့ပြန်တာထက် အဆများစွာပဲ ပိုလွန်ပြီး တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်သူတို့ စံစရာအဖြစ် ပြောဆိုပြုမူနေထိုင်မှုတွေနဲ့ တုံ့ပြန်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကံတွေအားလုံးဟာ လွန်တဲ့လုပ်ရပ်တွေချည်း ဖြစ်ကြပါတယ်။ လူ့အတွက်ဒုက္ခဖြစ်မယ့် လုပ်ရပ်တွေချည်းလို့ ပြောလည်းရတာပဲ။ ကာမအကုသိုလ်ကံမှ လွန်တဲ့လုပ်ရပ်ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘဲ ကာမကုသိုလ်ကံလည်း လွန်တဲ့လုပ်ရပ်ပဲ။

ကာမကံတွေသာ လွန်တဲ့လုပ်ရပ်တွေ ဖြစ်ကြတာ မဟုတ်ဘဲ ရူပကံတွေလည်း လွန်တဲ့လုပ်ရပ်၊ လူနဲ့မတော်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေပဲ။

ရူပကံတွေသာ လွန်တဲ့လုပ်ရပ်ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘဲ အရူပကံတွေလည်း လူနဲ့မတော်တဲ့ လွန်တဲ့လုပ်ရပ်၊ ဒုက္ခဖြစ်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၅၂

ကာမ၊ရူပ၊အရူပကံတွေ အားလုံးဟာ စိတ္တဇနဲ့လုပ်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေချည်း ဖြစ်လို့ အမှန်နဲ့လွဲချော်သွေဖည်တဲ့ လုပ်ရပ်များချည်း ဖြစ်ကြပါတယ်။

အာရုံကို အာရုံရဲ့ပမာဏမှန်အတိုင်း တုံ့ပြန် ပြောဆို၊ပြုမူ၊ နေထိုင်သူအတွက် အားကို အသုံးပြုစရာမလိုဘဲ တုံ့ပြန် ပြောဆို၊ပြုမူ၊ နေထိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အာရုံကို အာရုံရဲ့ပမာဏမှန်က အပိုအလိုတွေနဲ့ မြင်နေ၊တွေးနေသူအတွက် တုံ့ပြန် ပြောဆို၊ပြုမူ၊နေထိုင်ရာမှာ အားအင် တွေ ထည့်သွင်းထားတဲ့ တုံ့ပြန် ပြောဆို၊ပြုမူတာတွေပဲ လုပ်ပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် ကာမ၊ရူပ၊အရူပကံတွေ အားလုံးဟာ အားဝင်နေ တဲ့ လုပ်ရပ်တွေချည်း ဖြစ်ကြတယ်။ လူမှာ အရေးတစုံတရာ ကြုံလာရင် အသုံးပြုနိုင်ရန် အားအင်ဆိုတာတွေ ထုတ်လို့ ရနိုင်တာတွေ ရှိတယ်။ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးလုံးမှာ သည်အားအင်တွေ ထုတ်လို့ ရတာတွေပဲ။ အဲသည် အားအင်တွေရှိပေမယ့် လူတွေကိုဆက်ဆံရာမှာ အဲသည် အားအင်တွေ မသုံးရဘူး။ ဒါသုံးယင် လူမှုဆက်ဆံရေးမှာ ရိုးသားသူ မဖြစ်နိုင်လို့ဘဲ။ ရိုးသားသူအရိယာ မဖြစ်ဘဲ လူတွေဆက်ဆံကြယင် မျက်မမြင် တိုင်း ပြည်ကလူတွေနဲ့ အရူးတွေလို ဖြစ်ပြီး လူတွေ လွတ်လပ်မှု ဆိတ်သုဉ်း သွားခံရမှာကြောင့်ပဲ။

လူတဦးကို တဦးက အားအင်သုံးတာကြောင့် လွတ်လပ်မှု များ ဘယ်ကြောင့်ဆိတ်သုဉ်းရသလဲ၊ မေးဖွယ်ရှိတယ်။ အားအင်သုံးတာ ဟာ လူတဦးက တဦးအပေါ် ထားရမယ့် ရိုးသားသူတို့ရဲ့ သစ္စာဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာ ပျက်တာပဲ။ သစ္စာပျက်သူဟာ သစ္စာပျက်သူရဲ့ အပြစ်အနာ

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အဆာကို မြင်ခွင့်မရှိဘူး။ သည်လိုမမြင်သူဟာ သစ္စာပျက်ကို မမုန်းတီး
မစက်ဆုတ်ဘူး။ သည်သူဟာ သစ္စာပျက်ဘက်ကပဲ ရပ်တည်ပြီး ရှုမြင်
သုံးသပ်တော့ သစ္စာပျက်ဖို့ပဲ ဖြစ်စေပြီး သစ္စာပျက် အဖြစ်က မလွတ်
လပ်တာပဲ။

အားအင်သုံးတာဟာ ဘယ်ကြောင့် ရိုးသားမှုဆိုင်ရာ အမှန်
တရား အရိယသစ္စာပျက်တာ ဖြစ်ရသလဲ၊ သည်လိုလည်း မေးဖွယ်
ရှိတယ်။ အရိယသစ္စာမှာ ဓမ္မဖြစ်တဲ့ လူများဆောင်ရမယ့် အရိယသစ္စာ
ဟာ မဂ္ဂအရိယသစ္စာပဲ။ ဒါကြောင့် မဂ္ဂအရိယသစ္စာဟာ ဓမ္မဖြစ်တဲ့
အရိယသစ္စာ သို့မဟုတ် အရိယသစ္စာဓမ္မဖြစ်တယ် ပြောရတာပဲ။

မဂ္ဂအရိယသစ္စာဓမ္မဟာ အန္တမဂ္ဂဓမ္မဖြစ်နေသူ သို့မဟုတ်
အစွန်းလမ်းတွေကို ဆောင်သွားနေသူမှာ မဖြစ်ပေါ်နိုင်လို့ပါပဲ။ မဂ္ဂအရိယ
သစ္စာဟာ သမ္မာမဂ္ဂပဲ။ သမ္မာမဂ္ဂဟာ မိစ္ဆာမဂ္ဂတွေကို သတ်ပစ်တာတွေပဲ
ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သမ္မာမဂ္ဂပွားနေရင် မိစ္ဆာမဂ္ဂ သေပြီး၊ မိစ္ဆာမဂ္ဂ
ပွားယင် သမ္မာမဂ္ဂ သေတာပဲ။

ဒါတွေကြောင့် ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပကံမှန်သမျှတွေဟာ ကိလေ
သာစိတ္တံ အင်အားတွေဝင်ပြီး လုပ်တာတွေရဲ့နာမည်ဖြစ်တော့ ပကတိ
လှုပ်ရှားချက်မဟုတ်ဘဲ အားဝင်နေတဲ့လှုပ်ရှားချက်ပဲ ဖြစ်တယ်။

အရိယဝေါဟာရ ဝိပါကဝဋ္ဌတ္တကထာ

အရိယဝေါဟာရမှာ ဝိပါက ဆိုတဲ့ စကားလုံး ရှိတယ်။ သည်စကားလုံးရဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မဖော်နိုင်ကြဘူး။ ဒါပေမယ့် ဝိပါက ရဲ့သရုပ်တွေကိုတော့ ရေတွက်ပြတတ်ကြတယ်။ ဘယ်ဝိပါက သရုပ်က ဘယ်ကံကြောင့်ဆိုတာအထိ ပြောနိုင်ကြတယ်။ အမြင်ကလွဲနေ တာဆိုတော့ မှတ်ဖူးသားဖူးတာနဲ့ သင့်လျော်မှုရှိမရှိ ချင့်ချိန်ပြီး တင်ပြ ပြောဆိုကြတာလောက်ပဲ လုပ်နိုင်ကြတယ်။

ဝိပါကစိတ်ပေါင်း ဘယ်လောက်ရှိတယ်၊ စေတသိက် ဘာ တွေနဲ့ယှဉ်တယ်၊ ဘယ်ကံတွေကြောင့် ဘယ်ဝိပါကတွေဖြစ်တယ်။ အဲ သည်ဝိပါကတွေမှာ ဘယ်ဝေဒနာ၊ဟိတ်၊ကိစ္စ၊ဒွါရ၊အာရုံ၊ဝတ္ထုတွေ ရှိ တယ်။ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ဘုံတွေမှာ ရတယ်။ ဘယ်ခန္ဓာ၊အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာတွေ ထိုက်တယ်...အစရှိတာတွေ ပြောနိုင်ကြတယ်။

ဒါပေမယ့် အမြင်လွဲရဲ့ အဖိစီး ခံနေရတာကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ် တလံမှာ ဝိပါကတွေလျှင် ဝိပါကဖြစ်ကြောင်းကံကို မတွေ့ဘူး။ ကံတွေ လျှင်လည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ဝိပါက မတွေ့ဘူး။ ဒါကြောင့် ကံမသိဘဲ ဝိပါကပြောရတော့ အမှန်းအဆနဲ့ ပြောရကာမျှဖြစ်ပြီး ဝိပါကအသိ မရှိတာပဲ။ သည်လိုပဲ ဝိပါကမမြင်ဘဲ ကံပြောရတော့လည်း ပြောရကာ မျှပဲဖြစ်ပြီး ကံအသိ မရှိတော့တာပဲ။

ဒါတွေကြောင့် ဝိပါကဖြစ်နေလည်း ဝိပါကမှန်း မသိ၊

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ဝိပါကဝဋ္ဌကထာ

၅၅

ကံဖြစ်နေလည်း ကံဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်ကြရတာပဲ။ ကံကို ကိုယ်တိုင်မမြင်ဘဲ မြင်တဲ့ ဝိပါကအမြင်နဲ့၊ ဝိပါကကို ကိုယ်တိုင်မမြင်ဘဲ မြင်တဲ့ ကံ အမြင်နဲ့ပဲ ပြောနေကြတယ်။ သည်သူတွေဟာ ကံရော ဝိပါကကိုပါ မသိသူတွေပဲ။

သည်လိုဖြစ်တာတွေဟာ ဘယ်လိုအမြင်လွဲတာတွေ ဖြစ်လို့လဲ? မေးဖို့ရှိတယ်။ အဖြေက မလွယ်လှဘူးပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ပေါ်တက်နေတဲ့ အကောင်ပလောင်ဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါကို ကိုယ်လို့စွဲပြီး မြင်လို့လို့ ပြောရမယ်။ တကယ်တော့ သတ္တဝါတွေဖြစ်ကြတဲ့ လူ၊နတ်၊ဗြဟ္မာနဲ့ ငရဲ၊ပြိတ္တာ၊တိရစ္ဆာန်၊အသူရကာယ်တွေဟာ သူတို့ကိုဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ကံ အကြောင်းတွေအလျောက် အဲသည်ကံတွေ ပြုသူတွေအပေါ်မှာ တက်ရောက် ဖြစ်ပွားကြတာတွေပဲ။

လူတွေဟာ ကလေးဆန်ကြတယ်။ ကလေးဟာ သူ့ကို ချီချောနေသူက ပြောင်လှောင်တဲ့အနေနဲ့ မျက်စိဖြူ၊ ပါးစပ်ဖြူပြီးပြလျင် ကြောက်ရွံ့ငိုကြွေးတာပဲ။ သူ့ချောသူဟာ ခြောက်သူ တကယ်ဖြစ်သွားတယ်ထင်လို့ ငိုတာပဲ။ လူတွေကလည်း လူပေါ်တက်လာတဲ့ အရုပ်တွေကို လူလို့ ထင်ကြတာပဲ။ သည်လိုထင်တော့ သည်အရုပ်တွေကို ဝိပါကရုပ်တွေလို့ မမြင်ကြတော့ဘူး။ ဝိပါကကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အရုပ်တွေက နောင်ဘဝကျမှဖြစ်မှာလို့ ထင်တော့တာပဲ။ အဲသည် သေပြီးနောင်မှ ဖြစ်တဲ့ အရုပ်အမျိုးမျိုးတွေမှာရှိတဲ့ ဝိညာဉ်တွေ၊ နာမ်ရုပ်၊သဠာယတန၊ ဖဿနဲ့ ဝေဒနာတွေကိုမှ ဝိပါကတွေလို့ သိကြတော့တာပဲ။ အဲဒါတွေကို ခန္ဓာဖွဲ့တော့ ခန္ဓာငါးပါးရမှာပေါ့။ အဲသည် ခန္ဓာတွေမှာပဲ ဝိပါကခန္ဓာတွေလို့ သိကြတော့တာပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၅၆

သည်လိုဖြစ်တာတွေဟာ အခုဖြစ်နေတဲ့ ဝိညာဉ်တွေ၊ နာမ်ရုပ်၊သဠာယတန၊ဖဿနဲ့ ဝေဒနာတွေကို အစွဲပြုတဲ့ ကံရဲ့ အကျိုးဝိပါက်တွေလို့ မထင်ဘဲ၊ ဒါတွေကိုဖွဲ့လိုရတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးလည်း အခုပြုတဲ့ကံရဲ့ အကျိုးခန္ဓာငါးပါးလို့ မသိကြတော့လို့ပဲ။ အခုပြုတဲ့ကံရဲ့ အကျိုးတွေလို့ ဒါတွေကို မမှတ်တော့၊ ဒါတွေဟာ ဘာတွေလဲ? လို့ မေးရမှာအတွက် အဖြေက မမွေးမိဘဝတွေက ပြခဲ့တဲ့ ကံတွေရဲ့အကျိုး ဝိပါက်တွေလို့ မှားယွင်းပြီး မှတ်ယူကြတော့တာပဲ။

ဝိပါက် ဝိညာဉ်၊နာမ်ရုပ်၊သဠာယတန၊ဖဿ၊ဝေဒနာတွေနဲ့ ဒါတွေဖွဲ့ထားတဲ့ ခန္ဓာတွေဟာ ကံပြုစဉ်က အတူပါဝင်ဖြစ်ပွားတဲ့ ဝိညာဉ်၊နာမ်ရုပ်၊သဠာယတန၊ဖဿ၊ဝေဒနာနဲ့ အဲဒါတွေ ဖွဲ့ထားတဲ့ခန္ဓာတွေပဲ ဖြစ်ကြတာ မသိကြလို့ပဲ။

ဝိပါက်နဲ့ကံက အတူလား? မေးစရာရှိပါတယ်။

-ကံက ပြုစရာအာရုံနဲ့ ပြုမယ့်ဒွါရတို့ ဆုံကြစဉ်မှာ ပြုတယ်ဆိုတဲ့ စေတနာလို့ခေါ်တဲ့ နာမည်ပဲ။

-အဲဒါတွေမရှိတော့တဲ့နောက်မှာ ပြုတုန်းကပါဝင်ကြတဲ့ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊သဠာယတန၊ဖဿ၊ဝေဒနာနဲ့ အဲဒါတွေ ဖွဲ့ထားတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးက ဆက်ဖြစ်နေတော့ အဲဒါကို ဝိပါက်ခေါ်တာပဲ။

လူပေါ်မှာ ကံတခုတက်လာတာ ခံရပြီး နောင်မှာ လူဟာ မူပြောင်းသွားတာကို လူတွေ အကဲခတ်မိကြပါတယ်။ သည်လိုဖြစ်လျက်နဲ့ အဲသည်လူ မူပြောင်းတဲ့ အဖြစ်ကို ကံရဲ့အကျိုးဝိပါက်လို့ မသိကြဘူး။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ဝိပါကဝဋ္ဌကထာ

၅၇

အဲသည် မူပြောင်းတဲ့အဖြစ်ကိုလည်း လူပဲလို့ ထင်ကြတယ်။ သည်တော့ ပြောင်းတဲ့မူကိုလည်း အပါယ်၊လူ၊နတ်လို့ မသဲကွဲကြဘူး။ မသိတာတော့ မဟုတ်ကြဘူး၊ သိပေမယ့် ဒါတွေဟာ လူတွေပဲလို့ ထင်ကြတယ်။ လူဇာတ်ပျောက်ပြီး အပါယ်၊လူ၊နတ်ဇာတ် ဖြစ်လာတာလို့ မသဲကွဲကြတာပဲ။

သည်လိုဖြစ်ရတာရဲ့ အကြောင်းကတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဲ။ နောင်ဘဝဆိုတဲ့ သေပြီးနောင်ကို လက်ခံစဉ်းစားတဲ့ အမြင်မှားကြောင့်ပဲ။

-ဝိပါကစိတ်တွေဟာ ကံစိတ်တွေနဲ့ တထပ်တည်း တူတာတွေ ချည်း ဖြစ်တာ မှတ်ဖူးကြပါတယ်။

-ဒါပေမယ့် ဝိပါကစိတ်တွေဟာ ကံစိတ် ဖြစ်စဉ်တုန်းက အတူ ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်မျိုး ဖြစ်ကြတယ်ဆိုတာတော့ သိဖူးကြမှာ မဟုတ်ကြဘူး။

-အဲဒါ ကံသား၊ဝိပါကံသားကို အပီအပြင်မမြင်ပဲ မှတ်သားထားရတဲ့ မိစ္ဆာပဲ။

အဲသည် မိစ္ဆာဟာ ဝိပါကဝဋ္ဌကို မသိစေတာပဲ။ ဒါမသိတော့ အဲသည်ဝိပါကရဲ့ ဇာတိဝိပါကလည်း မသိတော့ဘူး။ ဧရာမရဏ ဝိပါကလည်း မသိတော့တာပေါ့။ ဝိပါကဟာ အနိုက်အတုံ့ အလျှောက် နှစ်မျိုးပြားတယ်။ ဇာတိဝိပါက၊ ဧရာမရဏဝိပါကလို့ပဲ။

ဇာတိဝိပါကဆိုတာက ဝိညာဉ်၊နာမ်ရုပ်၊သဠာယတန၊ ဖဿ၊ဝေဒနာဖြစ်ကြတဲ့ ဝိပါကခန္ဓာငါးပါးဟာ ကံပြုစဉ်ကဖြစ်တဲ့ အဖြစ်အတိုင်း မယိုင်မယွဲ့ မပျက်မစီး ရှိနေသေးတဲ့ အဖြစ်ပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၅၈

ဧရာမရဏဝိပါက်က အဲဒါတွေကံပြုစဉ်ကဖြစ်တဲ့ အဖြစ် အတိုင်း မဟုတ်တော့ဘဲ ယိုင်ယွဲ့ပျောက်ပျက်လာပြီဖြစ်တဲ့ ဝိညာဉ်၊ နာမ် ရုပ်၊သဠာယတန၊ဖဿ၊ဝေဒနာတွေဖြစ်တဲ့ ဝိပါက်ခန္ဓာငါးပါးပဲ။

ကမ္မဝဋ်ဖြစ်တဲ့ ကံကို ဘဝ လို့ပြောရပြီး၊ ဝိပါကဝဋ် ဖြစ်တဲ့ ဝိညာဉ်၊နာမ်ရုပ်၊သဠာယတန၊ဖဿ၊ဝေဒနာ ဝိပါက်ခန္ဓာငါးပါးကိုတော့ ဘာဝ လို့ ပြောရမယ်။

ဝိပါကဝဋ်ဘာဝဟာ ...

-ဇာတိ ဝိပါကဝဋ်ဘာဝ၊

-ဧရာမရဏ ဝိပါကဝဋ်ဘာဝလို့ နှစ်မျိုးပြားတယ်။

ဇာတိဝိပါက ဝဋ်ဘာဝကို နာနာဘာဝ လို့ ပြောရတယ်။

ဧရာမရဏ ဝိပါကဝဋ်ဘာဝကို ဝိနာဘာဝ လို့ ပြောရတယ်။

ဘဝဆိုတဲ့ ကမ္မဝဋ်ကလွန်တဲ့ လုပ်ရပ်ဖြစ်တဲ့ ပြောဆို၊ပြုမှု၊ နေထိုင်မှုတွေ လုပ်တာဆိုတော့ ဘဝရဲ့အကျိုးဖြစ်တဲ့ ဝိပါကဝဋ်ထိုက်တဲ့ ဘာဝထဲက နာနာဘာဝဟာ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်ရပ်ဖြစ်တာပဲ။ ရှေးကနဲ့ မတူတဲ့ဖြစ်ရပ် ဖြစ်တယ်ပေါ့။ ဒါမှမဟုတ် သူပင်ကိုယ်သဘောထက် ထူးခြားတဲ့ဖြစ်ရပ်ဖြစ်တာ နာနာဘာဝပေါ့။

ဒါကိုပုံပေါ်အောင် နည်းနည်းပုံထုတ်ကြည့်ရတယ်။ကျောက် ခဲတလုံး ဆိုပါတော့။ သဘာဝအားဖြင့်ကျောက်ခဲဟာ ဘယ်မှ မရွေ့ မလျားဘဲ ကျရာမှာ ငြိမ်သက်နေတယ်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ဝိပါကဝဋ္ဌကထာ

၅၉

အဲသည်ကျောက်ခဲကို အား သက်ရောက်ပစ်တဲ့ လက်ထဲထည့်ပြီး မြှောက်
လိုက်ယင် အပေါ် မြှောက်တက်သွားတဲ့အဖြစ် ထူးထူးခြားခြားဖြစ်မယ်။

-အားသက်ရောက်အောင် ပစ်တာက ဘဝ ပဲ။

အဲသည် ထဲပါတဲ့ ခဲက ..

-လက်ကထွက်ပြီး မြှောက်တက်သွားတာက နာနာဘာဝပဲ။

-သဘာဝဟာ ဘဝဖြစ်တာ ခံရလျင် နာနာဘာဝ ဖြစ်တာပဲ။

လူမှာရှိတဲ့ ပြောဆိုပြုမူနေထိုင်မှုတွေဟာ သဘာဝတွေပဲ။
ဒါတွေမှာ ကိလေသာပူးပြီး အားသက်ရောက်ကာ ပြောဆိုပြုမူ၊ နေထိုင်
တာတွေ ဖြစ်တော့ ဘဝဖြစ်တာပဲ။ သည်တော့ အဲသည်ပြောဆို၊ ပြုမူ၊
နေထိုင်မှုနဲ့ အတူဖြစ်ကြတဲ့ ဝိညာဉ်တွေ၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿနဲ့
ဝေဒနာတွေဖြစ်ကြတဲ့ ဝိပါက ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်
ခန္ဓာငါးပါးဟာ ထူးခြားတဲ့အဖြစ် နာနာဘာဝ ဖြစ်တော့တာပါပဲ။

မြှောက်ပစ်ခံရတုန်းက အရှိန်နှုန်းအတိုင်း မြှောက်ပစ်ပြီး
နောက် ဆက်မြှောက်နေတဲ့ အဖြစ်ပဲပေါ့။ ဒါဟာ နာနာဘာဝ ဝိပါက
ဝဋ္ဌပဲ။ ဒါ ဝိပါကဇာတိပဲ။ ဧရာမရဏဝိပါကဝဋ္ဌက ဝိနာဘာဝ ဝိပါက
ဝဋ္ဌရဲ့ နာမည်ပဲ။

ဧရာမရဏဝိပါကဝဋ္ဌကို ဆံဖြူသွားကျိုး၊ အရေတွန့်.... အစစ
တွေအဖြစ် ရှေးအခါကစပြီး သည်နေ့အထိ ကာလတလျှောက်လုံး သိနေ
ခဲ့ကြတယ်။ ဧရာမရဏအကြောင်း ဖော်ပြတဲ့ပါဠိ ထဲမှာအထိ ခဏ္ဍိစွံ
ပါလိစွံ ဝလိတ္တစံနဲ့ ဝင်နေတယ်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

ဗုဒ္ဓဘုရားက ဇရာကို ခဏ္ဍိစ္စ ပါလိစ္စလို့ ပြောပါ့မလား? ဆံဖြူသွားကျိုးတဲ့ အအိုဟာ သမုတိသစ္စာ အအိုပဲ။ အရိယသစ္စာ အအိုက သည်လိုပဲ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။ ‘ဇရာမရဏကိုသိအောင် ဟောပြောတတ် တဲ့ ဆရာကောင်းကို ရအောင်ရှာကြ ရဟန်းတို့...’လို့ ဗုဒ္ဓဘုရားမိန့်ကြား ခဲ့ချက်ဟာ ဆံဖြူသွားကျိုးအဖြစ်ကို ဇရာပြောခဲ့ယင် ဒါပြတတ်တဲ့ ဆရာရှာဖို့ မိန့်ကြားစရာ ဘယ်မှာရှိပါ့မလဲ။ သည်လိုမျိုးဟာ လူတိုင်း သိပြီးသားပဲ။

‘ဇရာမရဏ မသိကြလို့ သံသရာမှာ ကျင်လည်ရတယ်’လို့ ဗုဒ္ဓဘုရားမိန့်ကြောင်းလည်း သိရတယ်။ ဆံဖြူသွားကျိုး.... စတာတွေဟာ မသိစရာတွေလား။ ဒါကြောင့် ဇရာမရဏအနက်ဟာ ဆံဖြူ သွား ကျိုး.... စတာတွေ မဟုတ်တာ ပေါ်လွင်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ ဇရာမရဏတို့ ငြိမ်းရာရောက်ကြောင်း အကျင့် ကို ညွှန်ပြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဇရာမရဏအနက်ဟာ ဆံဖြူသွားကျိုး အရေတွန့်ဖြစ်ယင် ဘုရားလည်း ဒါမျိုး အဖြစ်ခံရတာ ထောက်ယင် ဗုဒ္ဓဘုရားကို လူတွေက လက်ညှိုးထိုးပြီး သရော်ခံရစရာ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်လိုမခံရတာ ထောက်ပြီး သည်လိုအနက်မဟုတ်တာ အသေချာ ဆုံးပဲ။ ဇရာမရဏအနက်ဟာ သည်လိုမျိုး မဟုတ်ကြောင်း ပြစရာတွေ အများကြီး ကျန်ဦးမှာပါ။ အဲဒါတွေ ထားပါတော့...

ဇရာမရဏမှာ ဇရာရဲ့အနက်မှန်ကို ပြောရမှာပါ။ ပုံနဲ့ပြောလျှင် အမြောက်ခံရတဲ့ခဲလုံးဟာ မြောက်တဲ့လက်ရဲ့ အရှိန်ကြောင့် တက်သွား

အရိယဝေါဟာရ ဝိပါကဝဋ္ဌကထာ

၆၁

ပေမယ့် တက်နေဆဲမှာပဲ အစပိုင်း၊ အလယ်ပိုင်းနဲ့ အဆုံးပိုင်း တက်မှုတွေ
မှာ တက်ရှိန် လျှော့လျှော့သွားမှု တခုနဲ့တခု ကွဲပြားခြားနားမှာပါ။
အဲသည်လို...

-တက်ရှိန်လျှော့သွားတဲ့အဖြစ်ဟာ ဧရာအဖြစ်နဲ့တူပါတယ် လို့
ပြောရမှာပါ။

-မရဏရဲ့အနက်ကတော့ ဇာတိအဖြစ်နဲ့ ပြောင်းပြန် အချိုးပါပဲ။
အကောင်းအဆိုး ဘာကိုလုပ်လုပ်ပါ။ လုပ်နေတုန်း လုပ်ရသ
မျှ ကျေနပ်နေမှာပါ။ လုပ်ပြီးလို့ ဇာတိဖြစ်ခိုက်မှာလည်း လုပ်ဆဲက
အတိုင်း ကျေနပ်နေမှာပါပဲ။ ဧရာအခိုက်မှာတော့ အဲသည်ကျေနပ်မှုအရှိန်
လျှော့လာပါမယ်။ မရဏအခိုက် ရောက်တဲ့အခိုက်မှာတော့ ဇာတိအခိုက်နဲ့
ပြောင်းပြန်အဖြစ်ဟာ သိသိသာသာကြီး ဖြစ်ပွားလာချက်ပါပဲ။

-ဇာတိက အတက်အဖြစ်ဆိုလျှင်

မရဏက အကျအဖြစ် ပါပဲ။

-ဇာတိက ကျေနပ်တဲ့အဖြစ် ဖြစ်တယ်ဆိုတော့

မရဏက မကျေနပ်တဲ့အဖြစ် ဖြစ်တာပါပဲ။

ဒါကြောင့် ဧရာမရဏကို ဝိနာဘာဝ ပြောရတာပေါ့။ ပျက်စီး
တဲ့အဖြစ်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရမယ်။ ဒါမှမဟုတ် ကျေနပ်တဲ့အဖြစ်က ကင်းကွာ
သွားတဲ့ အဖြစ်ပါပဲ။

သည်လို မရဏဝိပါကဝဋ္ဌဖြစ်တော့ အဖတ်ဆယ်စရာ မရှိ
အောင် ဆင်းရဲတော့တာပေါ့။ မြန်မာဇာတ်ပွဲမှာ ကသလိုပဲ။ အစမှာ

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၆၂

မင်းသားနဲ့မင်းသမီး ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နှစ်ပါးကြည်ပြတယ်။ အဲသည်က ဆက်ကတော့ အပူတွေရောက်တာလိုပေါ့။ ဒါကိုကြည့်လျင် မရဏကို သိစရာကောင်းတယ်။

သည်အပူဟာ အပူလို့တော့ ခံရသူတိုင်း သိကြပေမယ့် သည်အပူဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းမှန်ကို လူတိုင်းပဲ မသိကြဘူး။ သိတာ ကလည်း အကြောင်းမဟုတ်တာကို အကြောင်းလုပ်ပြီး သိကြတာပဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ပုဏ္ဏားဆိုးတို့၊မင်းဆိုးတို့... အစစတွေကြောင့် လို့ပဲ သိကြတယ်။ ပူရတာရဲ့ဇာတိဟာ ချစ်ကြည်ဝမ်းသာဖြစ်တယ်လို့ မသိကြဘူး။ နားမလည်စရာတော့ ဖြစ်တာပေါ့။ ဒါကြောင့်လည်း မရဏကို နား မလည်ကြတာပဲ။

မရဏဟာ မရဏဖြစ်တဲ့အချိန်ကျမှ သူ့ဟာသူ မရဏအ ဖြစ် ဖြစ်ပေါ်လာတာ မဟုတ်ဘဲ၊ မရဏရဲ့အကြောင်းဟာ မရဏဖြစ်ဖို့ စခဲ့တဲ့ ဇာတိပဲ။ ခဲလုံးပြန်ကျလာတာကို မရဏလို့ ပြောရတော့ အဲသည် ပြန်ကျတဲ့ မရဏရဲ့အကြောင်းဟာ ခဲလုံးတက်သွားတယ်ဆိုတဲ့ ဇာတိ မရှိလည်း ဘာဖြစ်မလဲပေါ့။

ဘိန်းစား ဘိန်းငတ်ရခြင်းရဲ့အကြောင်းဟာ ဘိန်းစားစရာ မရှိတာ၊ ဘိန်းမစားရတာလို့ ဆိုလို့မဖြစ်ပါဘူး။ ဘိန်းစားမဟုတ်သူမှာ ဘိန်းစားစရာ မရှိတာ၊ ဘိန်းမစားရတာဖြစ်လို့ ဘိန်းမငတ်ဘူး မဟုတ် လား။ ဘိန်းငတ်ခြင်းဟာ မရဏဆိုတော့ ဘိန်းမူးခြင်းဟာ ဘိန်းငတ်ခြင်း ရဲ့ ဇာတိပဲ။ ဘိန်းမူးတယ်ဆိုတာ ဘိန်းအာနိသင်မှာ ရူးမူးမေ့မောနေတာ တွေရဲ့ နာမည်တွေပဲ။ ဒါဟာ ဘိန်းငတ်ခြင်းရဲ့ ဇာတိပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ သံသာရတ္ထကထာ

၆၃

ဒါကြောင့် မလုပ်မဖြစ်လုပ်ရတဲ့ နေ့စဉ်စားသောက် ဝတ်ဆင် တာတွေမှာပင် မူးရူးမေ့မောတဲ့အထိ မသုံးဆောင်မိဘဲ ပဋိသန္ခိ ယောနိ သောနဲ့ ဆင်ခြင်သုံးဆောင် စားသောက်ဖို့ ဘုရားဟောခဲ့တာပဲ။ လွန်လွန် ကျူးကျူး စားသောက်သုံးဆောင်မိယင် ဇာတိဝင်ပြီး မရဏ ဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့အဖြစ် မရောက်အောင်လို့ပဲ။ ဧရာမရဏဟာ အသိခက်ပါတယ်။ ဒါမသိဘဲလည်း မလွတ်မြောက်ကြရပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒါက သိကို သိရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ ဝိပါကဝဋ်အကြောင်း ပြောချက် တွေပဲ။

၄။ အရိယဝေါဟာရ သံသာရတ္ထကထာ

အရိယာဖြစ်သူ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားချက်များ၌ သံသရာ ဆိုတဲ့ စကားဟာ ရှေ့တန်းကျကျ ပါဝင်တယ်။ သံသရာဆိုတဲ့ စကား ဟာ မြတ်စွာဘုရားက လူ့လောကကို ထွက်မြောက်ရာအဖြစ် ပို့ဆောင် အပေးခံရရာ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့စကားရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်စကား ဖြစ်တဲ့အတွက် အတွင်ကျယ်ဆုံး အညွှန်ပြခံရတဲ့စကားလည်း ဖြစ်တယ်။

သည်စကားလုံးဟာ အနက်တိတိကျကျသိဖို့ လိုအပ်ပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် သည်စကားရဲ့အနက်ကို လွဲလွဲချော်ချော် သိနေကြတာ ဟာ ရာနှုန်းပြည့်နီးပါး ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါဟာ စိတ်မကောင်းစရာ

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၆၄

အလွန်ကောင်းရတယ်။ ဒါလွဲယင် ဆိုက်ရောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာလည်း
လွဲရမှာပါ။ သံသရာက နိဗ္ဗာန်ရဲ့ခြေကန် အပါဒါန် စကားပုဒ်ပဲ။ ခြေကန်
ပုဒ်က လွဲယင် လွဲကန်စရာကြီး ကန်မိတဲ့အတွက် ရောက်သွားမှာက
လည်း လွဲတာကြီးဆီပဲ ရောက်သွားမယ်မဟုတ်ပါလား။

သံသရာကို မမွေးမီ၊ မွေးမှသေနှင့် သေပြီးဖြစ်ပျက်နေတဲ့
ခန္ဓာ၊အာယတန၊ဓာတ်တွေ မပြတ်အနေအထားလို့ လွဲမှားသိနေယင်
အဲဒါတွေ ခြေကန်လို့ ရောက်ရတဲ့နေရာက အဲဒါတွေ ဘာမှမဖြစ်တာဆီ
ရောက်သွားမှာပဲ။

ဘာမှမဖြစ်တာက နိဗ္ဗာန်တဲ့လား ?

ဒါကို နိဗ္ဗာန်ထင်ပြီး ရုပ်နာမ်အာရုံတို့ရဲ့ ငြိမ်းရာအာရုံဖြစ်တဲ့
အရူပအာရုံကို အာရုံပြုပြီး လူ့ဗလချာတောကြီးတွေ ဖြစ်ပြီး လောက
မှာ ဆုံးရှုံးရတာတွေလည်း များခဲ့လှပြီပဲ။ ဒါ သံသရာ အနက်မှားလို့
ဖြစ်ပွားခဲ့ချက်ပဲ။

သံသရာ အနက်မှားတော့ သံသရာထဲမှာ လူက လည်နေရ
တယ် အမြင်မှားတာပဲ။ သည်တော့ ဒါကို ကြောက်စိတ်သွင်းကြတယ်။
စိတ္တဇတွေ ဝင်ကြတော့တာပေါ့။ သည်တော့ ဘာမှမရှိတာ ဆိုက်တာပဲ။
သည်လိုဆိုက်လို့ ဘာအသုံးကျသလဲ ပြစရာမရှိဘူး။ သည်လိုမရှိတာ
ကမှ လောကုတ္တရာဆိုပြီး အဓိပ္ပါယ်ကောက်ကြတယ်။

လောကုတ္တရာရဲ့အနက်လည်း မသိဘူး။ သည်တော့ စကား

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ သံသာရတ္တကထာ

၆၅

လုံးလောကုတ္တရာနဲ့ပဲ ကျေနပ်နေကြတာပဲ။ ဒါကို စိတ္တဇ ပြောရတာပဲ။ လောကုတ္တရာဆိုတာ အကောင်ပလောင်တွေ ဖြစ်စေတဲ့ အဖြစ်အပျက် တွေက လွန်မြောက်ရာရဲ့ နာမည်ပဲ။ ဒါက သံသရာရဲ့ အနက်မှန်သိမှ သိနိုင်မှာပဲ။

သံသရာရဲ့အနက်မှန် မသိရခြင်းအကြောင်းက....

-ဝဋ်သုံးပါးထဲက ဝိပါကဝဋ် မသိတာမှာ အခြေခံတယ်။

ဝိပါကဝဋ် မသိတော့ဝိပါကဝဋ်ရဲ့ ဇရာမရဏကို မသိတာပဲ။ သည်တော့ ဇရာမရဏဟာကိလေသာရဲ့ အကြောင်းအဖြစ် ဘယ်လို ဖြစ်စေတယ်ဆိုတာ မသိဖြစ်ပြီး ဝိပါကဝဋ်နဲ့ ကိလေသဝဋ် အဆက်ပြတ် တော့တာပဲ။

ဗုဒ္ဓဘုရားက ဆက်တယ်လည်း ဆိုထားတော့ ဆက်မှဖြစ် မယ်ဆိုပြီး ဖြစ်အောင် ဆက်ကြတာပဲ။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်တယ် ဆိုပြီး သည်ဝဋ်နှစ်ခုကို ဆက်ကြတာပဲ။ ဝေဒနာက ကောင်းတဲ့ဝေဒနာ ဖြစ်ယင် တဏှာဖြစ်တယ်ဆိုတာ ပြောလို့ ကောင်းသေးပေမဲ့ ဆိုးတဲ့ ဝေဒနာဆိုယင် ဘယ်လိုတဏှာဖြစ်မလဲ ဆိုတော့ အခက်ပဲ။ ဝိပါကဝဋ်ရဲ့ ဇာတိနှင့်ဇရာမရဏ ဖြစ်ပုံကို ပရမတ်အသိဖြစ်တဲ့ ဥပါဒ်နဲ့ ဌီဘင်အဖြစ် တွေ့လို့ သိနေကြတာကြောင့်ပဲ။

ဇရာမရဏဟာ ဝိပါကဝဋ်ရဲ့ ဌီဘင်လောက်ဖြစ်ယင် ဘာ အသိခက်သလဲ? လူတိုင်း သိနိုင်တာပဲ။ ဌီဘင်လောက်ကို မြင်ဖို့ မလွယ်ဘူးဆိုပြီး တခက်တနက် ပြောကြသေးတယ်။ ဘုရားက ခက်

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၆၆

တယ် ပြောလို့ ခက်နေကြတာပဲ။ သူတို့သိတဲ့ ဧရာမရဏဖြစ်တဲ့ ပျက်
တာမျိုးဟာ ဘာခက်စရာရှိလို့လဲ။ တခုတော့ရှိတယ်။ ဦးဘင်က သိပ်မြန်
လွန်းတဲ့အတွက် တည့်တည့်မြင်ဖို့ခက်လို့ ခက်တယ်ဆိုယင်တော့ ခက်
တယ်ပြောရမှာပဲ။

ဦးဘင်အဖြစ်က သိပ်မြန်မှာပါပဲ။ ဒါကြောင့် တည့်တည့်မြင်
ဖို့ အချိန်မလောက်သလိုဖြစ်ပြီး တည့်တည့်တော့ မြင်ချင်မှ မြင်ပါမယ်။
ကြည့်တဲ့အသိကလည်း မြန်တာဆိုတော့ မြင်အောင်ကြည့်ယင်တော့
မြင်မှာပါပဲ။

ဒါကို ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်ပဲမြင်မြင်၊ ဖြစ်ပြီးအတိတ်မှပဲ မြင်
မြင်၊ အပျက်သိတာမှာ ဘာထူးမှာလဲ။ ပျက်ဆဲသိလို့ ငြီးငွေ့ယင် ပျက်ပြီး
အတိတ်မှသိယင် ငြီးငွေ့ရမှာပဲဖြစ်လို့ အထူးမရှိပါဘူး။ လူသေကို ဝမ်း
နည်းကြတာမှာ သေသေချင်းသိတယ်ဆိုတဲ့ သေဆဲသိမှ စိတ်ပျက် ဝမ်း
နည်းကြတာလား? သေပြီးအတိတ်မှ သိလည်း စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းကြ
တာပဲ မဟုတ်ဘူးလား။ ဒါကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်မှမဟုတ်ဘဲ အတိတ်ကျမှ
သိလည်း အတူပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရားက အနတ္တလက္ခဏသုတ်မှာ
ဘယ်ကာလထဲကဖြစ်ဖြစ် ကြည့်ရသိရမယ် ဟောခဲ့တာပါ။

ဒါကို သည် နေ့မှာတော့ ပစ္စုပ္ပန်ဆတ်ဆတ်သိမှလို့ မခက် တာကို
အခက်ဖြစ်အောင် လုပ်နေကြတာပါ။ တကယ်တော့ ခက်တာ လည်း
မဟုတ်ပါဘူး။ အမြန် နှုန်းချင်းတူတဲ့ ယာဉ်နှစ်စင်း ပြိုင်တူယှဉ် မောင်းဖို့
မခက်သလိုပေါ့။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ သံသာရတ္ထကထာ

၆၇

ဗုဒ္ဓဘုရားမိန့်ကြားတဲ့ ဇရာမရဏက ပြောခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်း ဝိနာဘာဝအဖြစ်ဆိုတော့ ဘိန်းစား ယင်းထတာမခံနိုင်တာမျိုးလို နာနာ ဘာဝအဖြစ်မျိုးကို ဖြစ်စေတဲ့ အဘိသင်္ခါရကို လုပ်ကိုလုပ်ရမှ ဖြစ်မယ် ဆိုတဲ့ စိတ်တွေ၊ ကိုယ်တွေ ထကြွကြတာ ဖြစ်စေမယ်မဟုတ်လား။

ဒါဟာ...

ဇရာမရဏဖြစ်တဲ့ ဝိပါကဝဋ်နဲ့ လုပ်ရမှဖြစ်မယ်ဆိုတဲ့ ကိုယ် စိတ်နှစ်မျိုးထကြွမှု ကိလေသဝဋ် တို့ ဆက်သွယ်ပုံပေါ့။

ဝိပါကဝဋ်နဲ့ကိလေသဝဋ် ဆက်တာသိတော့ သံသရာလည် တာ မြင်ဖို့ပါပဲ။ ဘယ်ကြောင့်ဆိုယင် ကိလေသဝဋ်နဲ့ ကမ္မဝဋ် ဆက်တာ ဟာ ပေါ်လွင်ပါတယ်။ ကမ္မဝဋ်နဲ့ဝိပါကဝဋ် ဆက်တာလည်း ကမ္မသက တာဉာဏ် ရှိသူတိုင်း သိနိုင်ကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် သည်ဝဋ်သုံးပါး လည်ပတ်မှု သံသရာဟာ မသိစရာ မရှိတာပဲ။

သည်လို သိလိုက်တော့ အသိမှားနဲ့သိထားတဲ့ သံသရာနဲ့ အသိမှန်နဲ့သိထားတဲ့ သံသရာနှစ်ခုဟာ တခုနဲ့တခု အခြားကြီး ခြားသွား လိမ့်မယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ သံသရာဟာ လူရဲ့အဖြစ် မဟုတ်တော့ဘဲ လူမှာဖြစ်တဲ့အဖြစ်လို့ ဖြစ်သွားလို့ပဲ။

သည်စကားနှစ်လုံးဟာ ရှေ့တိရှေ့ရဲ စကားပြောလေ့ရှိတဲ့ ဗမာစကားမှာ မထူးခြားသလိုပဲ အဖြစ်ခံရစရာ ရှိတယ်။ လူရဲ့အဖြစ်နဲ့ လူမှာဖြစ်တဲ့ အဖြစ်ဟာ လုံးဝတူလို့ မရဘူး။ လူရဲ့အဖြစ်ဆိုတာ လူ၏ အဖြစ်ဆိုတဲ့ စာသံပေသံစကားနဲ့တူတယ်။ ဒါကို သံသရာဆိုတဲ့ စကားနဲ့ စပ်ပြီးသုံးလိုက်ယင် သံသရာဟာ လူ၏အဖြစ်လို့ ဖြစ်လာမယ်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၆၈

အဲဒါရဲ့အဓိပ္ပါယ်က သံသရာနဲ့လူ အတူတူလို့ ဖြစ်မယ်။ သည်လိုဖြစ်ယင် သံသရာဟာ အတ္တဖြစ်ပြီပေါ့။ အဲသည်သံသရာကို ဗုဒ္ဓဘုရားက အနတ္တ ဖြစ်ကြောင်း အားပါးတရ ထုတ်ဟောပြောခဲ့တာပဲ။

လူ့အနေနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ဟာ ကိုယ်ပဲ။ အဲဒါအတ္တပေါ့။ လူ မဟုတ်တဲ့ သံသရာဟာ အနတ္တပဲပေါ့။ လူမဟုတ်ပေမယ့် သံသရာဟာ လူနဲ့ရောနေတော့ လူလိုမှားယွင်းပြီး အတ္တလို့ ပြောမိကြတာပဲ။ သံသရာကို အနတ္တလို့ ဘုရားကဟောတာဟာ လူမဟုတ်တာ သိလို့ပါပဲ။

ဒါကြောင့်

သံသရာဟာ လူရဲ့အဖြစ် မဟုတ်ဘဲ လူမှာဖြစ် တဲ့အဖြစ်ပဲ ဟုတ်ပါတယ်။ လူမှာဖြစ်တဲ့အဖြစ်ဆိုတာ ဖြစ်တဲ့အဖြစ်ဖြစ်တဲ့ သံသရာ ဟာ ဘယ်မှာဖြစ်တာလဲဆိုတော့ လူမှာပဲဖြစ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ လူဟာ သံရာရဲ့ အဖြစ်ခံနေရာ၊ သံသရာက လူဆိုတဲ့ အဖြစ်ခံ နေရာမှာဖြစ်တဲ့ အဖြစ်ပဲ။ သည်လို ဌာနီ၊ဌာန ဖြစ်ပါတယ်။ သံ နဲ့ သာမီ မဟုတ်ပါဘူး။ သံသရာဟာ လူမှာဖြစ်တာ ဟုတ်ပေမယ့် လူ့အဖြစ် မဟုတ်ဘူး ဆိုလိုပါ တယ်။

ဒါနားလည်ဖို့ ပုံထုတ်ယင် ရောဂါကုတာနဲ့ ထုတ်ရပါမယ်။ ရောဂါရသူမှာဖြစ်တဲ့ ရောဂါဟာ လူမှာဖြစ်ပေမဲ့ ရောဂါက လူမဟုတ် တာလို့ပါပဲ။ သံသရာဟာ ရောဂါလိုပေါ့။ ဒါတွေဟာ လူမှာ ဖြစ်ကြ ပေမယ့် လူမဟုတ်ကြတာတွေပါပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ သံသာရတ္ထကထာ

၆၉

- သံသရာအဖြစ် ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ကံဟာ လူမဟုတ်ဘူး။
- ကိလေသာကို နိဒါန်းအဖြစ်ရလို့ ဖြစ်တဲ့အရာပဲ။
- ကိလေသာလည်း လူမဟုတ်ဘူး။ ဝိပါက်ကို နိဒါန်းအဖြစ် ရလို့ ကိလေသာဖြစ်တာပဲ။
- ဝိပါက်လည်း လူမဟုတ်ဘူးပဲ။ ကံကို နိဒါန်းအဖြစ် ရလို့ ဖြစ်တာပဲ။
- ကံ၊ကိလေသာ၊ဝိပါက်တွေ လည်ပတ်ဖြစ်ပွားနေတာ သံသရာပဲ။

ကံ၊ကိလေသာ၊ဝိပါက်ကလည်း တခုကိုတခုက မှီထောက် ပြီး ဖြစ်ပွားနေတာပဲ။ အဲသည်အဖြစ်တွေထဲမှာ လူမပါပါဘူး။ နှမ်းတောင် သူတွေ နှမ်းသိမ်းတဲ့အခါ နှမ်းပင်တွေကို တစ်ဆုပ်လောက်စီ စည်းနှောင် ပြီး နှမ်းစည်းသုံးခုကို တခုကတခုကို မှီပြီးထောင်ထားတဲ့အခါ အခြောက် လှမ်းသလိုပေါ့။ တစည်းကိုတစည်းက အမှီရလို့ ထောင်နေနိုင်ကြတာပဲ။ ကံ၊ဝိပါက်၊ကိလေသာကလည်း သည်လိုပါပဲ။

နောက်တမျိုး ဥပမာနဲ့ပြောယင် သစ်ပင်၊သစ်သီးနဲ့ သစ်စေ့ လိုပါပဲ။ သည်သုံးမျိုးထဲက တမျိုးမျိုးကိုမှ ဘယ်သူမှ မဖန်တီးနိုင်ပါ ဘူး။ သစ်စေ့ကို နိဒါန်းအဖြစ် အကြောင်းခံပြီး သစ်ပင်ဖြစ်တာပဲ။ သစ်ပင်ကို အကြောင်းနိဒါန်းခံပြီး သစ်သီးသီးတာပဲ။ သစ်သီးကို အကြောင်းနိဒါန်းခံပြီး သစ်စေ့ဖြစ်တာပဲ။ သူတို့ဟာ ဘယ်သူ့ပြုလုပ်မှုမှ မပါလည်း ဖြစ်တည်နေကြသလို ကံ၊ဝိပါက်၊ကိလေသာလည်း ဖြစ် တည်နေပါတယ်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၇၀

ကမ္ဘာကတော့ သစ်ပင်သံသရာရဲ့ တည်ရာပေါ့။ လူက တော့ ဘဝသံသရာတည်ရာ ဖြစ်တယ်။ သစ်ပင်သံသရာဟာ ကမ္ဘာ မဟုတ်သလို ဘဝသံသရာလည်း လူမဟုတ်တာပဲပေါ့။ သစ်ပင်သံသရာ ကို ကမ္ဘာကြီးပဲလို့၊ သစ်ပင်အများကိုလည်း ကမ္ဘာနဲ့ပေါင်းပြီး မြင်ကြ တာမျိုး ရှိသလို ဘဝသံသရာကိုလည်း လူနဲ့ပေါင်းပြီး လူပဲလို့ မြင်ကြ တာတွေ ဖြစ်ကြတာပဲ။ ဟုတ်တော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့။

သစ်ပင်တွေဟာ သံသရာဖြစ်နေတဲ့အတိုင်း ကမ္ဘာပေါ်မှာ အနည်းအများ၊ အထူအပါး၊ ဖြစ်ထွန်း၊ မဖြစ်ထွန်းအားဖြင့် ပြောင်းလဲ ရွေ့ လျားနေကြမယ်။ သစ်ပင်တွေ အပြောင်းအလွဲအလိုက် အဲသည် သစ်ပင် တွေရဲ့ သံသရာလည်ရာ ကမ္ဘာကြီးကလည်း ပုံသဏ္ဌာန်တွေ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလွဲနေမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာကြီး စိမ်းလန်း နေမလား၊ ကမ္ဘာကြီး ခြောက်သွေ့နေမလား... အစစပေါ့။ သည်လို ဘာကြောင့် ဖြစ်တာလဲဆိုယင် သစ်ပင်တွေသံသရာလည်ရာက အပြောင်းအလွဲ တွေ ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

သံသရာကို နားလည်ဖို့ ဥပမာနောက်တမျိုး ပြောကြမယ် ဆိုလျင် ကွန်ပျူတာဗိုင်းရပ်စ်နဲ့ သံသရာဟာ တူတယ် ပြောရပါတယ်။ ဗိုင်းရပ်စ်ဝင်တာခံရယင် ကွန်ပျူတာဟာ ကွန်ပျူတာလုပ်ရမှာတွေ မလုပ် နိုင်တော့တာပဲ။ ကွန်ပျူတာလုပ်ရပ်တွေ လုပ်နိုင်တာ ကွန်ပျူတာပဲ။ မလုပ်နိုင်တော့တာဟာ ကွန်ပျူတာပျက်တာပဲ။ ကွန်ပျူတာ ပျက်တယ် ဆိုတာ ကွန်ပျူတာအဖြစ် အတည်ဆောက်ခံထားရတဲ့ ဝါယာတွေ၊ ဆား ကစ်တွေ၊ ထရန်စစ်စတာတွေ၊ ရီစစ်စတာတွေ၊ အိုင်စီတွေ လောင်ကျွမ်း

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ သံသာရတ္ထကထာ

၇၁

ပြတ်သတ်ကုန်တာရဲ့ နာမည် မဟုတ်ပါဘူး။ ကွန်ပျူတာအတွင်း ထဲ သွင်းထားခံရတဲ့ ဆော့ဝဲပရိုဂရမ်အစီအစဉ်တွေ ကသောက်ကယက် ပျောက်ပျောက်ပျက်ပျက် ဖြစ်ကုန်ကြတာရဲ့နာမည်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကွန်ပျူတာဗိုင်းရပ်စ် အဝင်ခံရတယ်ဆိုတာ ကွန်ပျူတာ ရူး သွပ်တဲ့အဖြစ် ခံရတာရဲ့ နာမည်ပါပဲ။ဒါ ကွန်ပျူတာ ပျက်တာပဲ။ ကွန်ပျူတာအသုံးမှာ အသုံးမကျတော့တဲ့အဖြစ် ဖြစ်တာပဲ။

လူမှာ သံသရာလည်တာဟာ ကွန်ပျူတာမှာ ဗိုင်းရပ်စ် အဝင်ခံရတာနဲ့ ထပ်တူပဲ။ သံသရာအဝင်ခံရတဲ့လူဟာ လူ သိမြင်၊ ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်ဖြစ်တည်မှုတွေ မလုပ်နိုင်သူ ဖြစ်တာပဲ။

လူမှာ သံသရာဝင်တာဟာ လွန်ကျူးတဲ့တုံ့ပြန်မှုကို ယောင် ကမ်းကမ်း ပြုရာကဖြစ်စေ၊ ပြောရာကဖြစ်စေ၊ နေထိုင်ရာက ဖြစ်စေ ထူးထူးခြားခြားအဖြစ် နာနာဘာဝဖြစ်တာကို ဝိနာဘာဝပြောင်းတော့ အောက်မေ့လွမ်းဆွတ်ပြီး ပြန်လည်လွန်ကျူးချင်တာမျိုးနဲ့ သူများတွေရဲ့ လွန်ကျူးဖို့ တိုက်တွန်းတာ၊ ချီးမွမ်းတာ၊ သဘောတူထောက်ခံတာ ခံရရာ က အစပြုဖြစ်လာတာပဲ။

၅။ အရိယဝေါဟာရ သတ္တတ္ထကထာ

သတ္တ ဆိုတဲ့စကားကို ဗုဒ္ဓဘုရားညွှန်ပြတဲ့ အရိယ စကားထဲ မှာ တွေ့နိုင်တယ်။ အရိယဝေါဟာရ သတ္တရဲ့အနက်ကို ဖော်ဖို့ လိုအပ် တယ်။ ဘုရားရဲ့ အရိယဝေါဟာရ သတ္တကို အရိယဝေါဟာရ အနက် မထင်ယင် သမုတိဉာဏ်တွေနဲ့ ထင်သွားကြမှာဖြစ်တယ်။ အရိယာ စကားကို သမုတိအဓိပ္ပါယ်နဲ့ နားလည်ယင် အဲသည်စကားလုံး ဟောပြော ထားခဲ့တဲ့ လွတ်မြောက်မှု ပြချက်တွေလည်း လွတ်မြောက်မရ အဖြစ် ခံရဖွယ်ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အရိယဝေါဟာရ သတ္တတ္ထကို ဖော်ရမယ်။

သတ္တကို သတ္တဝါလို့ ဗမာမှုပြုကြပါတယ်။ သတ္တဆိုတာ ဗမာစကား မဟုတ်ပါဘူး။ သတ္တဝါဟာ သတ္တပါပဲ။ ဒါကြောင့် သတ္တရဲ့ အနက်ဟာ သတ္တဆိုတာနဲ့ မပြီးပါဘူး။ သတ္တဆိုတဲ့ သတ္တဟာ ဘယ် လိုဟာလဲလို့ ဖော်ရမှာပါ။

-သတ္တဝါဟာ သံသရာလည်ပတ်လို့ ဖြစ်ပွားလာတဲ့ ထင်ရှားချက်ပဲ။

-သတ္တဟာ သံသရာတဖြစ်လဲပစ္စည်း ဖြစ်ပါတယ်။

သံသရာမရှိဘဲ သတ္တဆိုတာ မရှိနိုင်လို့ပါပဲ။ သံသရာကို လည်း သတ္တလို့ ပြောရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သံသရာနဲ့ သတ္တဟာ အသံနဲ့ စကားလိုပါပဲ။ အသံမရှိဘဲ စကားမရှိနိုင်သလို စကားဟာ အသံနဲ့ ပြောရပေမယ့် အသံကိုတော့ စကားလို့ မပြောရပါဘူး။ စကား ဆိုတာ အသံနဲ့ဖြစ်တာ ဖြစ်ပေမယ့်စကားဟာ အဓိပ္ပါယ်တခုကို ဖော် ဆောင်တော့ အသံထက် ထူးခြားပါတယ်။ သတ္တလည်း သည်လိုပါပဲ။

အရိယဝေါဟာရ သတ္တတ္ထကထာ

၇၃

သံသရာဖြစ်ပစ္စည်း ဖြစ်ပေမဲ့ သတ္တာအဖြစ်က အဓိပ္ပါယ်အသစ်တခုကို ဖော်ဆောင်တော့ သံသရာထက် ထူးခြားပါတယ်။

စကားဟာ အသံ အတို-အရှည်၊ အနိမ့်-အမြင့်၊ အပျော့-အမာ အစစတွေကို လိုအပ်သလို ပေါင်းစပ် တည်ဆောက်ခံထားရတဲ့ အရာ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်လို တည်ဆောက်နိုင်အောင် အသံမှာ အတို-အရှည်၊ အနိမ့်-အမြင့်၊ အပျော့-အမာ အစစတွေ ရှိရပါတယ်။

သည်လိုပဲ၊ သံသရာမှာလည်း ကာမ၊ရူပ၊အရူပ ကုသိုလ်-အကုသိုလ်ကံ ဘဝသံသရာ အစစတွေ ရှိရပါတယ်။ ကာမအကုသိုလ် ဘဝသံသရာမှာလည်း လောဘအကြောင်းရှိတဲ့ အကုသိုလ်ကံ ဘဝသံသရာ၊ ဒေါသတွေ၊မောဟတွေ အကြောင်းရှိကြတဲ့ အကုသိုလ်ကံ ဘဝသံသရာတွေ အစစတွေ ရှိရပါတယ်။

သည်လို ဘဝသံသရာတွေ လည်ပတ် ဖြစ်ပွားနေကြပေမယ့် ဘဝသံသရာကို သိမြင်တတ်တဲ့ အသိဉာဏ်ဦးနှောက်ဖြစ်အောင် အတည်ဆောက် မခံရသေးတဲ့ လူတွေအနေနဲ့ ဘဝသံသရာတွေ လည်ပတ်တာကို မသိမြင်ကြပါဘူး။ သိမြင်စရာ ဘဝသံသရာဟာ အမှန်တကယ် ရှိနေပေမယ့် သိတတ်တဲ့အသိဉာဏ်ဦးနှောက် မဖြစ်ထွန်းသေးတော့ ဘဝသံသရာကို မသိမြင်တာပါပဲ။ ဘဝသံသရာကို မသိမြင်ပေမယ့် ဘဝသံသရာဖြစ်တာရဲ့ အပေါင်းထင်ရှားချက်အဖြစ် ပေါ်နေတဲ့ ပုံရိပ်တွေကိုတော့ သိမြင်ပါတယ်။

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၇၄

စကားထဲက ပုံရိပ်တွေကို သိတတ်တဲ့အထိ စကားကို နားလည်နေပေမယ့် စကားဖြစ်ဖို့ အသံ အတို-အရှည်၊ အနိမ့်-အမြင့်၊ အပျော့-အမာတွေကို ဘယ်လိုတွဲစပ် ဖြစ်ပေါ်တယ်လို့တော့ မသိသလိုပါပဲ။ နောက်တမျိုးပြောရင် တယ်လီဗီးရှင်းထဲကပြတဲ့ အရုပ်တွေကို သိမြင်နိုင်ပေမယ့် အရုပ်တွေဖြစ်အောင် လျှပ်စစ်လှိုင်းတွေ ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်ကြတယ်ဆိုတာ မသိသလိုလို့ ပြောရပါမယ်။

သည်လို မသိတာဟာ သိစရာမရှိလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ သိစရာက တကယ်ဖြစ်ပျက်နေတာတွေ၊ တကယ်ရှိပေမယ့် သိတတ်တဲ့ အသိဦးနှောက်ဖြစ်ထွန်းအောင် အတည်ဆောက်မခံရသေးလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် သည်အသိဦးနှောက် အတည်ဆောက် မခံရတာလဲလို့ မေးဖို့ရှိပါတယ်။ သည်အသိ ဦးနှောက်ပေါက်ပြီးသူ နည်းသေးလို့လူသူအများ အတည်ဆောက်မခံရတာလို့ ပြောရမှာပါ။ ဘာကြောင့် နည်းသေးရတာလဲလို့ မေးနိုင်ပါတယ်။ ဘဝသံသရာကိုသိတဲ့ အသိဟာ ဘယ်လိုအသုံးကျတယ်လို့ မမျှော်မှန်းနိုင်ကြဘဲ၊ စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး.... အစစတွေက လေ့လာဆောင်ရွက်လို့ မဆုံးနိုင်အောင် ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်နေရပြီး မအားလပ်ကြလို့လို့ ပြောရမှာပါ။

ဒါမျိုး ပိဋကတ် တနေရာပေါ်မှာ ဖတ်မိဖူးတယ် မှတ်တယ်။ အရှင်သာရိပုတြာက ခင်မင်သိကျွမ်းသူ နွားမွေးတဲ့ ပုဏ္ဏားအိုကြီးကို ပုဏ္ဏားကြီး တရားမမေ့မလျော့ ရှိရဲ့လားလို့ နှုတ်ဆက်ပါတယ်။ ပုဏ္ဏားကြီးက နွားကျွေးရ၊ နို့ညှစ်ရ.... အစစတွေနဲ့ မအားလို့ မမေ့မလျော့

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ သတ္တတ္ထကထာ

၇၅

မနေနိုင်ဘူး သာရိပုတြာ-လို့ ပြန်ပြောတယ်။ သျှင်သာရိပုတြာက အဲ
သည် မအားတဲ့အလုပ်တွေမှာပဲ တရားမမေ့ရမှာ ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့လို့ပဲ။

ဘဝသံသရာ မသိဘဲနဲ့တော့ လွတ်မြောက်သူတွေ မဖြစ်နိုင်
ကြပါဘူး။ စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေး ပြည့်စုံယင် လွတ်လပ်မယ်၊
ပညာရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး... အစစ အရေးတွေ အောင်မြင်ယင် လွတ်
လပ်မယ်ထင်ကြပေမဲ့ အဲဒါတွေကလည်း အောင်မြင်နိုင်ခဲ့ကြတော့
အောင်မြင်ပေမယ့် မလွတ်လပ်တာ မသိကြဘူးပေါ့။ မလွတ်လပ်တာ
သိဦးတော့တောင်မှ သိတဲ့အချိန်က အိုကြီးချက်မအရွယ် ဖြစ်သွားတော့
ဘဝသံသရာအသိ မမီနိုင်ကြတာပဲ။

ဘဝသံသရာသိမှ လွတ်လပ်မယ်ဆိုပေမယ့် လွတ်လပ်ချင်မှ
ဘဝသံသရာက သိချင်လိမ့်မယ်။ လွတ်လပ်ချင်ဖို့အတွက် လွတ်လပ်
တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဖြစ်တာလို့သိမှ ဖြစ်ပါမယ်။ လွတ်လပ်တာ သိဖို့
ကလည်း ကိုယ့်မှာ ဘယ်လိုမလွတ်နေတယ်ဆိုတာ သိသူ ဖြစ်ရပါမယ်။
စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး
.... အစစ အောင်မြင်နေယင် အဲသည်အောင်မြင်မှုမှာ ယစ်မှုးပြီး ငါလွတ်
လပ်နေတာပဲထင်ပြီး မလွတ်လပ်တာကို မသိကြလောက်တော့ပါဘူး။

ဒါတွေကြောင့် ဘဝသံသရာအသိ ဖြစ်ဖို့ဟာ ကြပ်တည်း
ကျဉ်းမြောင်းရတာပါပဲ။ သည်လိုဖြစ်ပေမယ့် ဘဝသံသရာလည်ပတ်မှု
အမျိုးမျိုးကြောင့် ပေါ်ထွက်လာတဲ့ ပုံရိပ်အမျိုးမျိုးကို လူတွေသိကြ
ပါတယ်။ အနည်းဆုံး ပုံကောင်းပုံဆိုး၊ ပုံလတ်ပုံယုတ် ဆိုတာလောက်

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၇၆

အထိတော့ သိကြပါတယ်။ အဲသည်ပုံအမျိုးမျိုးဟာ ဘဝသံသရာက ထွက်ပေါ်စေတဲ့ ပုံရိပ်တွေပါပဲ။ အဲသည်ပုံရိပ်တွေကို သတ္တလို့ ပါဠိလို ခေါ်ပြီး ဗမာက သတ္တာလို့ ဗမာမှုပြုခေါ်တာပါပဲ။ အဓိပ္ပါယ်က ထင်ရှား ချက်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲသည် ထင်ရှားချက် အထင်ခံရတဲ့နေရာဟာ ဘယ်မှာလဲရဲ့ အမေးကို လူမှာပဲလို့ ဖြေရမယ်။

လူမှာ သတ္တအရိပ်တွေ ထင်ပါတယ်။ အဲသည်ထင်လာတဲ့ သတ္တအရိပ်တွေဟာ ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲမှုတွေ တင်းလင်းစပ် ဖြစ်နေပါ တယ်။ ဖြစ်ပျက်မှုတွေ သည်လိုဖြစ်နေတာကို ပါဠိဝေါဟာရမှာ လောကလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲသည်ဖြစ်ပျက်မှုလောကက လူမှာလာထင် နေတော့ ထင်လာတဲ့ အဖြစ်အပျက်လောကနဲ့ လူကို တခြားစီလို့ မမြင်တတ် တော့ဘဲ လူဟာ ဖြစ်ပျက်လောကပဲလို့ အမြင်ခံရတော့တာပဲ။

ဒါကြောင့် လောကဆိုတာ လူပဲလို့ သိနေကြတာ ဖြစ် တယ်။ ဒါမုချစကား မဟုတ်ဘူး။ ဌာနီဖြစ်တဲ့ လောကဆိုတဲ့စကားကို ဌာနဖြစ်တဲ့လူမှာ တင်ထားပြီး ဌာနဖြစ်တဲ့လူကို လောကလို့ ခေါ်တာ ဖြစ်လို့ ဌာနျပစာစကားပဲ။ အိမ်ကဆူညံနေတယ်ဆိုတဲ့ စကားမျိုးပဲ။ အိမ်ကမဆူဘဲ အိမ်မှာနေကြသူတွေက ဆူတာကို တင်စားပြီး အိမ်ကဆူ တယ် ပြောရတာမျိုးပေါ့။

လူတွေဟာ ကိုယ်တိုင်ပြောဆိုနေရတဲ့ စကားတွေကိုပဲ တိတိကျကျသိကြအောင် လေ့လာတာနည်းတယ်။ သည်လိုအသိနဲ့တော့ အသိပေးတဲ့ စကားနောက်တရားပါ ဆိုတဲ့အတိုင်း စကားကို ဖရိဖရဲသိ

အရိယဝေါဟာရ သတ္တတ္ထကထာ

၇၇

တော့ တရားကျတော့လည်း ဖရိုဖရဲ အမှန်နဲ့လွဲပြီး သိတော့တာပေါ့။ သည်လူပဲ သတ္တာကောင်လို့ ထင်ကြပြီး သည်သတ္တာဟာ ကံကြောင့် ဖြစ်တာဆိုတော့ သည်သတ္တာဖြစ်တဲ့ လူဖြစ်ဖို့ မမွေးမီဘဝတွေက ကံတွေကြောင့် ဖြစ်တာလို့ ဒါကို တရားအဖြစ် ဆောင်မိကြတော့တာပဲ။

သည်တော့ သည်တရားဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရား ဖြစ်ရပြီပေါ့။ လွတ်မြောက်မှုတွေ ရောက်ဖို့လမ်းကို ပျောက်ပျောက်ပျက်ပျက် ဖြစ်အောင် ဖျောက်ဖျက်တဲ့ အမြင်တရားဖြစ်လို့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရား ပြောရတာပဲ။ သည်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရားက လူကို လွှမ်းမိုးလိုက်တော့ လူအပေါ် ထင်လာတဲ့ သတ္တာကို လူမဟုတ်ဘူးလို့ လူက မသိနိုင်တော့တာပါပဲ။

သည်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရားအမြင်မှား ဆောင်ထားချက်တွေ ကျွတ်ကုန်ကြအောင် သတ္တာကို သံသရာရဲ့အရိပ်အဖြစ် လူမှာ လာရောက် ထင်ရှားချက်အဖြစ် သိအောင် လုပ်ကြရပါတယ်။

လူမှာ အစုအဝေးခန္ဓာငါးခု ရှိပါတယ်။ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနဲ့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ပါပဲ။ ရုပ်၊ဝေဒနာ၊ သညာ၊သင်္ခါရ၊ဝိညာဉ်.... ဒါတွေကို ခန္ဓာပြောရတာပဲ။ သိမြင်မှု၊ခံစားမှု၊ မှတ်သားမှု၊ တုံ့ပြန်မှု၊ ရှင်သန်မှုလို့ ဝိညာဉ်၊ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊ရုပ်တွေပေါ့။ ဒါဟာ လူမှာရှိတဲ့ ခန္ဓာတွေပဲ။

ဒါတွေဟာ လူထဲမှာ သံသရာတမျိုးမျိုး အဝင်ခံရယင် ဝင်လာတဲ့သံသရာအတိုင်း ဖြစ်ပွားပြောင်းလဲတာ ခံရတယ်။ သံသရာဟာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၇၈

လူမှာရှိတဲ့ သိမြင်၊ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်မှုတွေကို လူမှာ ရှိတဲ့အတိုင်း မနေစေဘဲ အပြောင်းအလဲကို ဖြစ်စေတယ်။ သံသရာဟာ ဆိုးဆေးရည်လိုပေါ့။ ဆိုးဆေးရည်ဟာ အဝတ်တွေထဲ ဝင်သွားယင် အဝတ်ကို ပြောင်းလဲတဲ့အရောင် ဖြစ်စေတာပဲ။ သံသရာကလည်း လူထဲ ဝင်သွားယင် လူမှာရှိတဲ့ သိမြင်၊ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်မှုတွေကို သံသရာထဲက သိမြင်၊ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်မှုတွေအဖြစ် ပြောင်း လဲစေပါတယ်။

လူမှာ ကာမအကုသိုလ် ဘဝထဲက တခုခုက သံသရာအဖြစ် လည်တယ်ဆိုယင် သံသရာမလည်ခင်က လူမှာရှိတဲ့ သိမြင်၊ခံစား၊ မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်မှုတွေဟာ လည်တဲ့ အကုသိုလ်ဘဝထဲက တခုခု သံသရာမှာရှိတဲ့ သိမြင်၊ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်မှုတွေအဖြစ် ပြောင်းလဲစေပါတယ်။

ခိုးမှုဘဝသံသရာ လည်တယ်ဆိုယင် ခိုးမှုဘဝ သံသရာမှာ ပါဝင်တဲ့ သိမြင်မှု၊ခံစားမှု၊မှတ်သားမှု၊တုံ့ပြန်မှု၊ရှင်သန်မှုတွေဖြစ်အောင် လူမှာရှိတဲ့ သိမြင်မှု၊ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်မှု၊ရှင်သန်မှုတွေကို ပြောင်း လဲပစ်ပါလိမ့်မယ်။

လိမ်မှုဘဝသံသရာ ဖြစ်ပွားမှု...ဘဝသံသရာ အစစတွေ လည်း သည်အတိုင်းပါပဲ။ အဲသည်သံသရာတွေထဲ ပါဝင်တဲ့ သိမြင်၊ ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်တာတွေဖြစ်အောင် လူမှာရှိနေတဲ့ သိမြင်၊ ခံစား... အစစတွေကို ပြောင်းလဲပစ်ကြပါမယ်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ သတ္တတ္ထကထာ

၇၉

ကာမအာရုံနဲ့ အကောင်းဘဝသံသရာ၊ ရူပါရူပအာရုံနဲ့ အကောင်းဘဝသံသရာ၊ အဲသည်သံသရာတွေထဲ ပါဝင်ကြတဲ့ သိမြင်၊ ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်တွေက အဲသည်ဘဝသံသရာတွေ အဖြစ်ခံ ရသူဆိုမှာ ရှိကြတဲ့ သိမြင်၊ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ ရှင်သန်မှုတွေ ပျောက် ပြီး သူတို့ပဲ နေရာယူကြပါတယ်။

သည်တော့ ဘဝသံသရာတခုမှာ ဖြစ်တဲ့ သိမြင်၊ခံစား၊ မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်မှုဟာ တခြားဘဝသံသရာတခုမှာဖြစ်တဲ့ သိမြင်၊ ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်မှုနဲ့ရော ဘဝသံသရာငြိမ်းပြီးသူနဲ့ ဘဝ သံသရာ မဖြစ်ရသေးသူတို့ရဲ့ သိမြင်၊ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်မှု တွေနှင့်ပါ တူညီနိုင်ကြပါ့မလား?

ဘဝသံသရာ ဖြစ်ကြသူချင်းမှာပင် ဘဝသံသရာချင်း ခြား တဲ့အတွက် သိမြင်၊ခံစား၊မှတ်သား၊တုံ့ပြန်၊ရှင်သန်မှုချင်း ခြားကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- ရှင်သန်မှုအစုအဝေးဟာ ရူပက္ခန္ဓာဆိုတာရဲ့ နာမည်ပါ။
- သိမြင်မှုအစုအဝေးဟာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊
- ခံစားမှုအစုအဝေးက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊
- မှတ်သားမှုအစုအဝေးက သညာက္ခန္ဓာ၊
- တုံ့ပြန်မှုအစုအဝေးက သင်္ခါရက္ခန္ဓာတွေပါပဲ။

လူမှာ ဘဝသံသရာဖြစ်ဖို့ ဖြစ်ကြတဲ့ သတ္တဝါတိုင်းမှာ သည်ခန္ဓာတွေဖြစ်ကြမှာပဲ။ ငါးပါးလုံးလည်း ဖြစ်ကြတဲ့ သတ္တဝါတွေမှာ

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၈၀

ဖြစ်ကြမယ်။ ငါးပါးထက်လျော့ပြီးဖြစ်ကြတဲ့ သတ္တဝါတွေလည်း ဖြစ်ကြမယ်။ ခန္ဓာငါးပါးပဲဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါဖြစ်ဖြစ်၊ ခန္ဓာလေးပါးပဲဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါဖြစ်ဖြစ်၊ ခန္ဓာငါးပါး၊လေးပါး အရေအတွက် အခေါ်အဝေါ်ချင်းသာ တူပါတယ်။

အဲသည်ခန္ဓာသရုပ်တွေက မတူကွဲပြား ခြားကြပါမယ်။ ရူပက္ခန္ဓာချင်းတူပေမယ့် ဒိဋ္ဌိနဲ့အတူဖြစ်တဲ့ လောဘအကြောင်းရင်းခံ ဘဝသံသရာလည်လို့ ဖြစ်ပွားတဲ့ ရူပက္ခန္ဓာဟာ အဲသည်ဒိဋ္ဌိနဲ့အတူ ဖြစ်တဲ့ လောဘအကြောင်းရင်းခံ ဘဝကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်ခန္ဓာပဲဖြစ်ပါမယ်။ ဒိဋ္ဌိနဲ့အတူဖြစ်တဲ့ လောဘအကြောင်းရင်းခံ ကံကြောင့်သာဖြစ်တဲ့ ကမ္မဇရုပ်ရူပက္ခန္ဓာပဲ ဖြစ်ပါမယ်။

ကမ္မဇရုပ်ရူပက္ခန္ဓာဆိုလို့ ကံအားလုံးကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကမ္မဇရုပ်နဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့အတူဖြစ်တဲ့ လောဘအကြောင်းရင်းခံကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကမ္မဇရုပ်ကွဲပြားတာကို သိရပါမယ်။ လောဘအကြောင်းရင်းခံချင်း တူညီတောင်မှ မာနနဲ့အတူဖြစ်တဲ့ကံက လည်တဲ့ သံသရာဟာ ခုနက ဘဝသံသရာနဲ့ မတူခြားနား ကွဲပြားပါတယ်။ အဲသည်သူဆိုမှာဖြစ်တဲ့ ရူပက္ခန္ဓာကလည်း ခုနက ရူပက္ခန္ဓာနဲ့မတူ ကွဲပြားမှာပါပဲ။

ရူပက္ခန္ဓာသာ သည်လိုကွဲပြားမှာမဟုတ်ဘဲ တခြားခန္ဓာတွေ ဖြစ်ကြတဲ့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနဲ့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတွေလည်း သည်လိုပဲ ကွဲပြားကြမှာပါ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ သတ္တတ္ထကထာ

၈၁

လောဘအကြောင်းရင်းခံ ကာမအကုသိုလ်ခန္ဓာနဲ့ ဒေါသ၊
မောဟအကြောင်းရင်းခံ ကာမအကုသိုလ်ခန္ဓာတွေလည်း ခြားနားကြ
မယ်။ အကုသိုလ်ခန္ဓာတွေနဲ့ ကာမ၊ရူပ၊အရူပ ကုသိုလ်ခန္ဓာတွေလည်း
ခြားနားကြမယ်။ ကာမကုသိုလ်ခန္ဓာချင်းပင် ဝမ်းမြောက်မှုနဲ့ ဉာဏ်ယှဉ်
တဲ့ဘဝနဲ့ ဉာဏ်မယှဉ်ဘဲဖြစ်တဲ့ဘဝ ... အစစတွေ ခြားကြသလို ခန္ဓာတွေ
လည်း ခြားကြမယ်။ ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ကြတာချင်းပင် မတူညီတဲ့ ရူပက္ခန္ဓာ
တွေ အသီးသီးဖြစ်ကြမယ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနဲ့
ဝိညာဏက္ခန္ဓာတွေလည်း သည်လိုပဲ ခြားကြရတယ်။

ကုသိုလ်ချင်းမှာလည်း ရူပကုသိုလ်၊အရူပကုသိုလ် ဘဝတွေ
ကလည်း တခြားဘဝတွေနဲ့ ခြားကြတယ်။ ရူပဘဝချင်းမှာပဲ ဈာန်
အစိတ်အပိုင်းငါးပါးရှိတဲ့ ရူပဘဝနဲ့ လေးပါး၊သုံးပါး၊နှစ်ပါးရှိတဲ့ ရူပဘဝ
တွေ မတူကြသလို အဲသည်ဘဝသံသရာမှာ ပါဝင်ကြတဲ့ ရူပက္ခန္ဓာ၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ... အစစတွေလည်း ခြားကြပြီပေါ့။

အရူပကုသိုလ်ဘဝကလည်း ကာမ၊ရူပဘဝတွေနဲ့ ခြား
ကြသလို၊ အရူပဘဝထဲမှာပဲ အာကာသာနဉာယတနကုသိုလ်ဘဝနဲ့ ဝိညာ
နဉာယတန၊အာကိဉ္ဇညာယတန၊နေဝသညာနာသညာယတနဘဝတွေ
မတူကွဲပြား ခြားနားကြပြီပေါ့။

အဲသည်ဘဝသံသရာတွေ အလည်ခံရသူတွေရဲ့ ခန္ဓာတွေ
ဟာ အရေအတွက်ချင်း အမည်ချင်း တူဦးတော့တောင်မှ တခုနဲ့တခု
မတူနိုင်ပါဘူး။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၈၂

ဒါတွေဟာ ဘဝချင်းခြားကြသလောက် သံသရာချင်း ခြားနားတာကြောင့် ခန္ဓာချင်းလည်း တသံသရာနဲ့ တသံသရာ မတူကွဲပြားခြားနားကြောင်း ပြောခဲ့ချက်တွေပါပဲ။

ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိသမျှလူတွေဟာ တမျိုးထဲ တူညီကြပါတယ်။ ခြေ၊လက်၊ခေါင်း၊ကိုယ်နဲ့ အဲသည်ထဲက အစိတ်အပိုင်းတွေလည်း တူကြပါတယ်။ အဆုတ်၊အသဲ၊နှလုံး၊ကျောက်ကပ်၊ဦးနှောက်၊ အသွေး၊အသား၊ အကြော၊အရိုး အားလုံးတူကြပါတယ်။ မျက်စိ၊နားလည်း တူပါတယ်။ သည်လို အားလုံးတူညီတဲ့လူတွေရဲ့ တဦးနဲ့တဦး ခြားနားချက်က ဝန်းကျင်အပေါ် လွန်ကျူးတဲ့ တုံ့ပြန်ချက်ပေးမှု ဘဝသံသရာချင်း မတူကြတာပဲ။

ဘဝသံသရာချင်းမတူတော့ ဘဝသံသရာကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာချင်းလည်း မတူကွဲပြား ခြားကြတာပဲ။ ရုပ်အစုအဝေး၊ ခံစားမှု၊ မှတ်သားမှု၊တုံ့ပြန်မှုနဲ့ သိမှုအစုအဝေးတွေဟာ ဘဝခြားသလောက် ခြားကြမှာဖြစ်တော့ လူတဦးနဲ့တဦး မတူခြားနား ကွဲပြားကြတာပဲ။

တချို့က သူခိုးလူဆိုး၊ တချို့ကကူညီစောင့်မသူ၊ တချို့က အားလုံးကို ခွင့်လွှတ်သူ၊ တစ္ဆေ၊သရဲ၊ဘီလူး၊သဘက်၊တိရစ္ဆာန်၊အသုရာ၊ လူနတ်၊ဗြဟ္မာ။ ဒါတွေဟာ လူမှာဖြစ်တဲ့ ဘဝသံသရာအလျောက် ရနေကြတဲ့ ထင်ရှားတဲ့အဖြစ်ဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါတွေပဲ။

သတ္တဝါတွေဟာ ဘဝသံသရာကဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ ခန္ဓာကြောင့် ထင်ရှားတဲ့အဖြစ်တွေ ဖြစ်တာကြောင့် သတ္တဝါကိုမသိယင်

အရိယဝေါဟာရ လက္ခဏတ္ထကထာ

၈၃

ဘဝသံသရာကို ကြည့်ရမှာပဲ။ ဘဝသံသရာကို မသိယင် ကံ၊ ကိလေသာ၊ ဝိပါက်တို့ရဲ့ အဖြစ်အပျက်ကို မြင်အောင် ဆင်ခြင်ရမှာပဲ။

ကံမြင်ယင် ဝိပါက်၊ ကိလေသာလည်းမြင်ပြီး ဘဝသံသရာလည်း မြင်မှာပဲ။ ဘဝသံသရာမြင်ယင် ဘဝသံသရာရဲ့အရိပ် ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာကို သတ္တဝါပြောရတာဆိုတော့ သတ္တဝါမြင်မှာပဲ။

သည်လောက်နဲ့သတ္တဝါအနက် ဖော်ပြချက် နိဂုံးချုပ်မယ်။

၆။ အရိယဝေါဟာရ လက္ခဏတ္ထကထာ

ဗုဒ္ဓဘုရားညွှန်ပြချက် ဒေသနာတွေမှာ လက္ခဏာတွေ ပါတယ်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ပဲ။ သည်လက္ခဏာတွေဟာ အရိယာဝေါဟာရတွေပဲ။ သည်လက္ခဏာတွေရဲ့အနက်ကို ဖော်တဲ့အခါ အရိယာဝေါဟာရတ္ထဖြစ်ဖို့ လိုတယ်။ အနရိယဝေါဟာရတ္ထနဲ့ အဖော်ခံရယင် ဗုဒ္ဓဘုရားညွှန်ပြတဲ့ လွတ်မြောက်ရာဆိုတာ ရောက်ဖို့ဝေးလို့၊ သိတဲ့အဖြစ်တောင် မတိုင်ဘဲ ရှိသွားမှာ ဖြစ်တယ်။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၈၄

အနိစ္စလက္ခဏာကို ဟုတ္တာ အဘာဝလို့ ဖွင့်ပြီး ‘ဖြစ်ပြီးမရှိတာ’ လို့ အဓိပ္ပါယ်ဖော်တယ်။ ဒါ အနိစ္စအရိယဝေါဟာရရဲ့ အရိယဝေါဟာရ ထွဲ မဟုတ်ဘူး။ အနရိယဝေါဟာရထွဲပဲ ဖြစ်တယ်။ ဟုတ္တာ အဘာဝထွဲ ဟာ သမုတိ-ပရမတ် နှစ်ရပ်ရဲ့ အနိစ္စထွဲပဲ ဟုတ်တယ်။ ဖြစ်တည်ရာ က ပျက်ပြားတဲ့အဖြစ်ကို ဖော်ပြချက်ပဲ။

ရုပ်ဓာတ်-နာမ်ဓာတ်၊ ပရမတ်တွေဖြစ်ဖြစ်၊ လူသူ တိရစ္ဆာန် ရေမြေတောတောင် သမုတိပညတ်တွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဖြစ်တည်ချက်များ ရှိသလို ကာလ အတိုအရှည်လောက် ကွာချင်ကွာမယ်။ ပျက်ပြားမှာက အသေအချာတွေပဲ။ သမုတိ-ပရမတ် အသိနှစ်ရပ်လုံးဟာ အရိယအသိ မဟုတ်ဘဲ အနရိယအသိမျှပဲ ဖြစ်ကြတယ်။

အချို့က ပရမတ်အသိဟာ အရိယအသိလို့ လွဲမှားစွာနဲ့ ထင် ချင်ကြတယ်။ သည်အထင်ဟာ အဆင်အခြင် တော်တော်နည်းနည်းနဲ့ လုပ်ချက်ပဲ။ နည်းနည်းလောက် ဆင်ခြင်မိယင်ပင် သည်လို မထင်နိုင် လို့ဘဲ။

-သမုတိအသိဟာ အစုသိဖြစ်တယ်။

-ပရမတ်သိက အစိတ်သိပဲ။

အစုကိုသိသူဖြစ်ယင် အစိတ်ဟာ သိပြီးမဖြစ်သင့်ဘူးလား။ အစုဆိုတာကိုက အစိတ်ရဲ့အပေါင်းမျှ ဖြစ်လို့ပဲ။ သစ်သားများနဲ့ ဆောက် ထားတဲ့အိမ်ကိုသိယင် သစ်သားမသိဘူးလို့ မရှိနိုင်ရဘူး မဟုတ်ပါလား။ ပြောစရာတော့ ရှိပါတယ်။ သစ်သားသိပေမယ့် သစ်သားထဲက ပထဝီ၊

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ လက္ခဏတ္ထကထာ

၈၅

အာပေါ၊တေဇောဝါယော သိလို့လားလို့ပါပဲ။ ဒါကတော့ ဆင်ခြင်ကြည့်မှပဲ သိကြပါမယ်။ ဆင်ခြင်ကြည့်ယင်တော့ သိကြမှာပါ။ မသိကြတာ မဆင်ခြင်ကြလို့ပဲ။ ဘယ်ကြောင့် မဆင်ခြင်ကြသလဲ မေးယင် သိဖို့မလိုလို့ ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဘာကြောင့်မလိုတာလဲ အမေးအတွက် အဖြေက အိမ်ခိုင်အောင် သစ်သားပဲသုံးမှာ ဖြစ်လို့ပါပဲ။

အစုတွေကို စိတ်ဖြာကြည့်ပြီး အစိတ်သိဖြစ်အောင် ဘာကြောင့် လုပ်ကြရတာလဲ။ ရေကို ဟိုက်ဒြိုဂျင်နှင့်အောက်ဆီဂျင် အပေါင်းလို့ သိတာမျိုးလို ရေထဲက ဟိုက်ဒြိုဂျင် သီးခြားခွဲယူပြီး အသုံးချချင်သေးလို့လားမေးယင် မဟုတ်ဘူးပဲ ပြောရမယ်။

ဘာသာရေးမှာ အစုကို အစိတ်ခွဲကြည့်နေပေမယ့် အစိတ်ဖြစ်မှ အသုံးချလို့ရမယ့် အသုံးရှိတာ မဟုတ်လို့ဘဲ။ သည်လို မလိုအပ်ဘဲ ဘယ်ကြောင့်ခွဲကြည့်ဖို့ တိုက်တွန်းရတာလဲ။ အစုဟာ အစိတ်ထက် ဆွဲဆောင်ညှို့ငင်မှုရှိလို့ အဲသည်လို ညှို့ငင်မခံရအောင်ဘဲလို့ ဖြေရမယ်။

အစိတ်ဟာ အစုလောက် မညှို့ငင်ပေမဲ့ အစိတ်လောက်ကတော့ ညှို့ငင်တာပါပဲ။ အစိတ်ရဲ့ မရှိတဲ့ အဖြစ်ကတောင် အညှို့အငင်ကတော့ ဖြစ်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သည်လို မသိကြလို့ အစုကို အစိတ်လုပ်ဖို့ တိုက်တွန်းကြတာပါပဲ။ အစိတ်ဖြစ်သွားတော့ ကာမအာရုံတော့ ပြုလုပ်မရပေမယ့် ရူပနဲ့အရူပအာရုံတွေ အဖြစ်ကတော့ ပြုကြတော့တာကို အစိတ်နှင့်အစိတ်တို့ရဲ့ ဖြစ်ပျက်သွားလို့ မရှိရာအာရုံတွေကို ရူပ၊အရူပအာရုံတွေမှန်း မသိဘဲ လောကုတ္တရာအာရုံဟာ ဒါပဲလို့ ထင်ကြလို့ အစုတွေကို အစိတ်ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ တအားတိုက်တွန်းကြတာပါ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၈၆

အစုအာရုံဖြစ်ဖြစ်၊ အစိတ်အာရုံဖြစ်ဖြစ် အစိတ်တွေ ပျက်သွားလို့ မရှိအာရုံဖြစ်ဖြစ်။ ဘယ်အာရုံမှ လောကကုတ္တရာအာရုံ မဟုတ်ပါဘူး။

အစိတ်အာရုံနဲ့ အစိတ်အာရုံရဲ့မရှိရာ အာရုံကို လောကကုတ္တရာ အာရုံလို့ထင်တာ မိစ္ဆာမြင်ဒိဋ္ဌိမှားတွေ ဖြစ်တာတွေပါပဲ။ တရားက မသိ တဲ့အတွက် တရားမရှိလို့ သည်လို မိစ္ဆာမြင်ဒိဋ္ဌိမှားတွေ ဖြစ်ကြတာပဲ။

‘တရားရှိတဲ့သူ မဖြစ်တာဟာ တရားမရှိတာပဲ’။ ဘယ်ကြောင့် တရားမရှိတာလဲဆိုတော့ တရားကျင့်သူ မဖြစ်လို့ပေါ့။ ဘယ်ကြောင့် မကျင့်တာလဲဆိုတော့ တရားမသိလို့ပဲ။ ဘယ်ကြောင့် မသိသလဲ ဆိုယင် တော့ တရားကို နာကြားဆင်ခြင် မလုပ်ဘူးလို့ပဲ။

တရားနာယူဆင်ခြင်တာ မလုပ်ဘူးတာတော့ မဟုတ်ဘူး ပြောချင်မှာပဲ။ နာယူဆင်ခြင်တာတွေ လုပ်နေလို့ပဲ။ လုပ်နေပေမယ့် အဲဒါတွေက တရားမဟုတ်တာတွေ ဖြစ်နေယင် နာယူဆင်ခြင်ဖူးတယ် ပြောလို့ မဖြစ်လို့ပဲ။

အများသူငါ ဟောပြောနေတာတွေဟာ တရား မဟုတ်ဘူး လား မေးခွန်းထွက်စရာ ရှိတယ်။ ဟုတ်ဖို့မလွယ်ဘူးပဲ ပြောရမယ်။ ဘယ်ကြောင့်လဲဆိုတော့ ဘုရားဟောထားတဲ့ ပါဠိတော်တိုက်ရိုက်ကို ဟောတာပဲဖြစ်ဦး၊ အဲဒါကို သိပြီးဟောနေတာ မဟုတ်ယင် သတင်း မဆောင်တတ်သူက ဆောင်လာတဲ့သတင်းလို သတင်းမှန်ဖြစ်ဖို့ အကြောင်း မရှိလို့ပဲ။

အရိယဝေါဟာရ လက္ခဏတ္ထကထာ

၈၇

ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်နဲ့ အဲဒါတွေရဲ့ငြိမ်းရာ အာရုံတွေကို လောကုတ္တရာအာရုံထင်တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပြီး တရားမရှိလို့ဆိုတော့ တရားရှိသူနဲ့ မရှိသူ ဘယ်လိုခြားမလဲ မေးရဖွယ်ရှိတယ်။ ဒါအတွက် တကယ်တရားကျင့်သူနဲ့ မကျင့်သူ အဖြစ်ခြားတယ် ပြောရမှာပဲ။ သည်စကားက တကယ် တရားကျင့်သူဆိုရာမှာ ပုတီးစိပ်၊ တရားထိုင်၊ ဖြစ်ပျက်ရှု၊ သည်လိုလုပ်သူတွေ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါတွေက စိတ်မအား ကိုယ်မအားအောင် လုပ်နေသူပဲ။ အဲသည်လိုသူဟာ တရားရှိသူ မဟုတ်ဘူး။

တရားကျင့်သူဆိုတာ တရားပျက်လို့ ဖြစ်ပွားတဲ့ အပြစ်အနာ အဆာအမြင်နဲ့ တရားပျက်တယ်ဆိုတဲ့ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး လွန်ကျူးမှုတွေ မဖြစ်အောင် နေသူပဲ။

ဒါကြောင့် တရားရှိသူဖြစ်တဲ့ တရားကျင့်သူဟာ သမုတိပညတ်လို့ ဆိုရတဲ့ လိုချင်ဖွယ်၊ မလိုချင်ဖွယ် ကာမလည်း အာရုံမပြုဘူး။ ပရမတ်ဖြစ်တဲ့ ဖြစ်ပျက်နဲ့ဖြစ်ပျက်ငြိမ်းရာ ရူပ၊ အရူပလည်း အာရုံမပြုဘူး။ အဲသည်အာရုံတွေကို အာရုံပြုပြီး ပြုလုပ် လွန်ကျူးကြတဲ့ ကံနဲ့ ဝိပါက်တွေရဲ့ ဇရာမရဏတွေကိုပဲ အာရုံပြုတယ်။ အဲဒါ လောကုတ္တရာအာရုံပဲ။ ဘယ်ကြောင့် ဒါကို လောကုတ္တရာ ပြောတာလဲဆိုယင် ကံအာရုံက လောကီ၊ အဲသည်ကလွတ်ကြောင်း အာရုံဖြစ်လို့ လောကုတ္တရာ ပြောရတာပဲ။

တရားကျင့်သူဆိုယင် ကိုယ်နှုတ်နှလုံး အလွန်အယုတ် မဖြစ်တဲ့ ပြုသင့်တာပြုပြီး မပြုသင့်တာကို မပြုဘဲနေသူဖြစ်မယ် ပြုခြင်း၊ မပြုခြင်းမှာ ပြုခြင်း၊ မပြုခြင်း၏ မှန်ကန်သောအပြစ်အာရုံကို မြင်ခြင်း၊ တွေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရပါမယ်။

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၈၈

ပြုခြင်း၊မပြုခြင်း၏ အဖြစ်မှန်ကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် မသိနိုင်ပါဘူး။ ဘုရားအရိယာနဲ့ ဘုရားအရိယာတို့ဆီက သိလာသူမှပဲ ဒါကို သိခွင့်ရှိပါတယ်။ အဲသည်က ညွှန်ပြချက်ရမှ တရားကျင့်နိုင်ပါမယ်။ တရားကျင့်သူမှ တရားဟာ ဘာဖြစ်တယ် သိပါတယ်။ အဲဒါသိတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တာနဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပြုတ်တာပါပဲ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၊မပြုတ်သူဟာ တရားမသိသူပဲ။ သည်သူဟာ တရားအာရုံကို နိဗ္ဗာန်လို့ ထင်မှာပဲ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘာမှမရှိတာ။ သည်လို ဆိုတော့ အဲသည်ကို အာရုံပြုနိုင်ဖို့ အစုတွေကို ခွဲစိတ်ပြီး အောက်ဆုံး အစိတ်ရတဲ့အခါ အဲဒါကို ဖြစ်ပျက်ရှုဖြစ်တော့ ဖြစ်ပျက်ငြိမ်းရာအာရုံဟာ နိဗ္ဗာန်ဆိုပြီး လုပ်တော့တာပဲ။

ဘုရားက ဓမ္မပဒမှာ...

‘ဟော စ ဝဿ သတံ ဇီဝေ အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ’ အစရှိတာတွေ ဟောထားတော့ အဖြစ်အပျက်အမြင်ဘဲ အနှစ်တရာ နေရသူထက်စသဖြင့်ပေါ့။ အဲသည်မှာ ဘာရဲ့အဖြစ်အပျက်လို့ မပါဘူး။ သည်တော့ ဘာမှမရှိတာဆီ ရောက်ဖို့ တာစူထားတော့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ရဲ့ အဖြစ်အပျက်လို့ ဆွဲပြီး အနက်ပြန်ကြတော့တာပေါ့။

သည်လိုပြန်တာ မတော်ဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို မစမ်းဝါးမိလို့ သည်လိုပြန်တာဖြစ်လို့ စမ်းဝါးမိယင် ဗုဒ္ဓဘာသာကို သည်လို အနက်ပြန်မိမှာ မဟုတ်ရဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့...

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ လက္ခဏတ္ထကထာ

၈၉

ဗုဒ္ဓဘာသာက ကမ္မဝါဒဘာသာပဲ။ ပရမတ်ဝါဒ ဘာသာမှ မဟုတ်တာပဲ။ ဘုရားရဲ့ ဓမ္မတွေထဲ ပရမတ်ဆိုတဲ့ စကားကို မှန်ဘီလူးနဲ့ ရှာကြည့်တောင် တွေ့ဖို့ ခဲယဉ်းတယ်။ ကမ္မစကားလုံးတွေက အားလုံးလို့ ပြောရလောက်အောင် မဟုတ်လား။

သည်နေ့တော့ အဘိဓမ္မတွေရဲ့ လွှမ်းမိုးချက်ခံရပြီး ပရမတ် တွေ မိုးမွန်နေတာပဲ။ ‘အဘိဓမ္မဆိုတာ ဘယ် ဧဝံ မေ သုတံနဲ့ နိဒါန်းခံ ထားတာ တွေဘူးလို့လဲ?’

ဝိနယပိဋကမှာ သည်လိုနိဒါန်းမပါယင် ဘုရားတရား မ ဟုတ်ဘူးဆိုတာ ဖော်ပြပြီးသား ရှိတာပဲ။ ဘုရားလွန်တော်မူပြီးမှ ဘုရားရဲ့ တရားတွေထဲ ကြံ့ကြံ့ချဲ့ချဲ့ ပြုထားချက်တွေကို အဘိဓမ္မာ ခေါ်တာပဲ။ အဘိဓမ္မာတွေ လုပ်ကြရင်းနဲ့ အားလွန်ပြီး ပရမတ်နယ်ဘက် ကျသွား ခံကြရတာပဲ။

-ပရမတ်ဝါဒဟာ ဗုဒ္ဓဝါဒနဲ့ ဘာမှမဆိုင်ဘူး။

-ဗုဒ္ဓဝါဒဟာ အရိယသစ္စဝါဒပဲ။

ပရမတ္ထဝါဒဟာ လူကိုဖျောက်ပစ်တဲ့ ငါ၊သူတပါး၊ ယော ကျား၊မိန်းမ မရှိအောင် တည်ဆောက်ထားတဲ့ ဝါဒပဲ။ အရိယသစ္စဝါဒ ဟာ လူကို ရိုးသားဖြူစင်စေအောင် တည်ဆောက်တဲ့ဝါဒပဲ။ လူဖျောက် တဲ့ဝါဒနဲ့ လူဖြူစင်စေတဲ့ဝါဒဟာ ပြဒါးတလမ်းသံတလမ်း ဆိုတာလို တလမ်းစီပေါ့။

လူဖြူစင်စေတဲ့ အရိယဝါဒဟာ လူကို မဖြူစင်စေတာတွေ

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၉၀

ကို မြင်အောင် ကြည့်စေရမှာ ဓမ္မတာမဟုတ်လား။ လူကို မဖြူစင်စေတာ ဘာလဲ။ လူမျိုးလား၊ မွေးဖွားချိန်နဲ့နေရာလား၊ အနွယ်လား၊ အလုပ်အကိုင်လား၊ ရောဂါဘယလား၊ ဥစ္စာစည်းစိမ် ဂုဏ်သိရ် အာဏာတွေလား? ဒါတွေဟာ လူကိုဖြူစင်မှု-မဖြူစင်မှုကို မဖြစ်စေနိုင်တာ သိတတ်သူတိုင်း သိနိုင်ကြပါတယ်။

-လူဖြူစင်မှုနဲ့ မဖြူစင်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်တာဟာ လူမှာရှိတဲ့
ဝိညတ်သုံးခုပဲ။

-အဲဒါသမာယင် ဖြူစင်ပြီး၊ မသမာယင် မဖြူစင်တာပဲ လို့
ကမ္ဘာလောကမှာ ဗုဒ္ဓဘုရားတပါးတည်းက ဒါကိုပြောခဲ့တာပဲ။

ဖြူစင်ကြောင်းနဲ့ မဖြူစင်ကြောင်းကိုလည်း အမြင်၊အတွေးပဲ။ အဲဒါတွေမှားယင် မဖြူစင်ပြီး မှန်လျင်ဖြူစင်တာပဲလို့ ဗုဒ္ဓတပါးထည်းပဲ ဒါကိုပြောခဲ့တာပဲ။ ဖြူစင်ကြောင်းနဲ့ မဖြူစင်ကြောင်းကို ဖြစ်စေနိုင်တာဟာလည်း ဝိညတ်သုံးခုပဲ။ အဲဒါ မသမာယင်လို့ မဖြူကြောင်းဖြစ်ပြီး၊ သမာယင်လို့ ဖြူစင်ကြောင်းဖြစ်တာပဲ။ ဒါပြတ်အောင်ဆိုယင် ပြတ်ပြီးသူရဲ့ အဆုံးအမ ရယူတာကလွဲလို့ မရှိဘူးလို့ ဗုဒ္ဓဘုရားညွှန်ပြခဲ့တယ်။ အဆုံးအမရလို့ ဝိညတ်သုံးခု သမာအောင်ကျင့်သူဟာ ဖြူစင်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်သူပဲ။ မကျင့်သူ မဖြူစင်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်သူပဲ။

ဒါတွေကြောင့် ...

အရိယဝါဒဟာ လူပျောက်အကျင့်ကို ကျောခိုင်းပြီး ဝိညတ်တွေ
သမာအောင် ကျင့်တာကလွဲလို့ တခြားလမ်း မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် ...

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ လက္ခဏတ္ထကထာ

၉၁

အရိယသစ္စဝါဒထွန်းပြဖို့ ဟောခဲ့တဲ့ လက္ခဏာတွေရဲ့ အနက်တွေဟာ ဟုတ္တာ အဘာဝဖြစ်လို့ လားလားမျှ မဖြစ်ပါဘူး။ ဟုတ္တာ အဘာဝ အနက်ဟာ ဘာမှမရှိတာလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာမှမရှိ တာဟာ လူပျောက်ကိုဖော်နေတဲ့ ဖြစ်ပျက်ငြိမ်းရာ ပရမတ္ထဝါဒရဲ့ အနိစ္စ အနက်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဝါဒဟာ အရိယသစ္စာဖြစ်တဲ့ သံသရာငြိမ်းရာ ဆိုက်ဖို့ကို ဖော်တဲ့ ကမ္မဝါဒ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရိယသစ္စာမှာ...

-ကံဖြစ်ရာ၊ ဖြစ်ကြောင်း နှစ်ချက်နှင့်

-ကံငြိမ်းရာ၊ ငြိမ်းကြောင်း နှစ်ချက်၊

ပေါင်း လေးချက်ကို အရိယသစ္စာလေးပါးအဖြစ် ဟောကြား ခဲ့တာပဲ။

-ကံငြိမ်းရာကို နိစ္စ၊

-ကံဖြစ်ရာကို နိစ္စရဲ့ဆန့်ကျင်ဘက် အနိစ္စ၊

သည်လို ဟောခဲ့တာပါ။

ကံတွေ ဖြစ်နေတာ ပျက်စီးနေတာတွေပဲ။ ကံတွေ ငြိမ်းနေ တာဟာ ပျက်စီးမှုမရှိ နေတာပဲ။

-ပျက်စီးမှုဖြစ်နေတာ အနိစ္စ။

-ပျက်စီးမှုမဖြစ်နေတာ နိစ္စပေါ့။

နိစ္စပုဒ်ဟာ ‘န-ဣ-တ’ပဲ။ ‘န’က ပဋိသေဓတ္ထ၊ ‘ဣ’က အတျတ္ထ၊ ‘တ’က ပစ္စယ၊ နကို ဣကပ်ပြီး တကို စပြုပြီး နိစ္စ ဖြစ် တာပဲ။ နာသဘာဝေန နဂန္တဗ္ဗံ နိစ္စပဲ။ နဂန္တဗ္ဗန္တိ နိစ္စပေါ့။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၉၂

အနိစ္စပုဒ်က ‘အ’က ပဋိသေခတ္တပဲ။ န+နိစ္စ=အနိစ္စ ပဲ။
ပျက်စီးမှုမရောက်တာ မဟုတ်တာဟာ အနိစ္စပေါ့။ ပဋိသေခ နှစ်ချက်
ဆင့်တော့ အနက်မြစ်ရင်းဖြစ်တဲ့ ပျက်စီးမှုရောက်တယ်လို့ အဓိပ္ပါယ်
ဖြစ်တာပဲ။

သဒ္ဓါစကားတွေ ရောက်နေတော့ ဖတ်ရတာ ဦးနှောက်တော့
ခြောက်မှာပဲ။ ပြောမှပြီးမှာမို့ တိပိဋက ပါဠိ-မြန်မာအဘိဓာန်က လာတာ
အသိလုပ်ပြလိုက်တာပါ။ ဒါကြောင့် အနိစ္စတ္ထကို ဟုတ္တာ အဘာဝ
မလုပ်ဘူးဆိုတာ သဒ္ဓါနဲ့ ပြောခဲ့တာပဲ။

ဒါကြောင့် အနိစ္စကိုအနက် ဖော်တဲ့အခါ ပျက်တယ်လို့ပဲ
သာမန်ကလေး အနက်မဖော်သင့်ကြဘူး။ ပရမတ်ဝါဒီတွေ လိုချင်တဲ့
ဟုတ္တာ အဘာဝတ္ထဘက် ဆွဲယူနားလည်သွားကြတာ မဖြစ်အောင်ပေါ့။
အနိစ္စရဲ့အနက် ပျက်စီးတယ်လို့အထိ (န နာသဘာဝေ န ဂန္ထဗ္ဗန္တိ
အနိစ္စံ) (ပျက်စီးတဲ့အဖြစ် မရောက်တာ မဟုတ်တာဟာ အနိစ္စပဲလို့)
အဓိပ္ပါယ်ဖော်ရမှာပါ။

ပျက်တယ်ဆိုတာက မရှိတဲ့အဖြစ်ရောက်တာလို့ အဓိပ္ပါယ်
ရောက်ပါတယ်။ ပျက်စီးတယ် ဆိုတာကတော့ အဲသည်အဓိပ္ပါယ်ကို
တိတိကျကျမရောက်ဘဲ ချွတ်ယွင်းနေတယ်၊ ဖောက်ပြန်နေတယ်။ ဟန်
မကျနေတယ်။ ကျဆုံးနေတယ် သည်လိုအဓိပ္ပါယ်တွေဘက် ရောက်ပါ
တယ်။ ပျက်တယ်ဆိုတာက လုံးလုံးကိုမရှိတဲ့အဖြစ်ရဲ့ အမည်ပဲ။ ပျက်စီး
တယ်ဆိုတာက မကောင်းတဲ့အဖြစ်များ ဖြစ်ပွားမှု ရှိနေတာရဲ့ အမည်
မဟုတ်လား။

အရိယဝေါဟာရ လက္ခဏတ္ထကထာ

၉၃

အနိစ္စလက္ခဏာကို ဗုဒ္ဓဘုရားဟောခဲ့ရာမှာ အဲသည် အနိစ္စ
လက္ခဏာတင်ရမယ့် လက္ခဏာရှင် ဘာတဲ့လဲ?

- ပရမတ်လား?

- ကံအဖြစ်အပျက်တွေလား?

ဗုဒ္ဓဘုရားဟောခဲ့တဲ့တရားက အရိယသစ္စာတရား။

အရိယသစ္စာတရားဆိုတာ လူတွေကို အရိယဖြစ်စေကြောင်း
အမှန်ဖြစ်တဲ့ ဆောင်ယူစရာလို့ အဓိပ္ပါယ်ရှိပါတယ်။

အရိယာဆိုတာက ဘာလဲ?

ဖြူစင်ရိုးသားသူပဲ။

လူတွေကို မဖြူစင်မရိုးသားနေကြရာက ဖြူစင်ရိုးသားသူတွေ
ဖြစ်ကြဖို့ အမှန်ဖြစ်တဲ့ ဆောင်ယူစရာတွေဟာ အရိယသစ္စာတွေဆိုတဲ့ အရိယ
သစ္စာတရားပဲပေါ့။

မဖြူစင်မရိုးသားသူတွေ ဖြစ်ကြတာက အဘိသင်္ခါရမှု
လောကီကံတွေ လုပ်ကြလို့ပဲ။ အဘိသင်္ခါရမှုကံတွေ ငြိမ်းအောင် ဝိသင်္ခါရ
မှု လောကုတ္တရာကံတွေလုပ်ပြီး ရိုးသားဖြူစင်သူတွေ ဖြစ်စေတာပဲ။

ဝိသင်္ခါရကံက ဘယ်အမြင်ဘယ်အတွေးတွေနဲ့ ဖြစ်သလဲ?
ဘာကိုမြင်၊ ဘာကိုတွေးပြီး သည်ဝိသင်္ခါရကံဖြစ်တဲ့ လောကုတ္တရာ
ကုသိုလ်ကံက ဖြစ်သလဲပေါ့။ အဘိသင်္ခါရကံတွေရဲ့ အပြစ်အနာအဆာ
တွေကို မြင်၊ တွေးပြီး ဝိသင်္ခါရကံက ဖြစ်တာပဲ။

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၉၄

ဒါကြောင့် ဝိသင်္ခါရကံဖြစ်ဖို့ ပွားများမှုဘာဝနာ လုပ်သူဟာ အဘိသင်္ခါရကံတွေနဲ့ အဲဒါက အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပွားတာတွေရဲ့ ပျက်စီးနေတဲ့ မှတ်သားသိမြင်စရာတွေကို သိမြင်တွေးခေါ်မှုဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ရ ပါတယ်။

အနိစ္စလက္ခဏာဟာ အရိယာအဆင့်ဆင့်မြင့်ဖို့ ပွားများရတဲ့ လက္ခဏာပါ။ သည်လက္ခဏာကို အရိယာအဆင့် မြင့်နေသူတွေက မြင်ကြ၊တွေးကြရမှာပါ။ သည်လက္ခဏာရဲ့လက္ခဏာရှင်က အရိယ အဆင့် မြင့်နေသူအတွက် အဆီးအချိုဖြစ်နေတဲ့ ကံနဲ့ ကံကြောင့် ဖြစ်တာ တွေမှာ စွဲငြိနေတာတွေကို အစွဲမငြိတော့အောင် စွဲငြိစရာဖြစ်နေတဲ့ ကံနဲ့ ကံကြောင့်ဖြစ်တာတွေပါပဲ။

ကံနဲ့ကံဖြစ်ပစ္စည်းတွေမှာ ဘာလက္ခဏာတွေ ရှိလို့လဲ ဆိုယင် အနိစ္စလို့ဆိုရတဲ့ ပျက်စီးတဲ့အဖြစ်ရောက်နေတဲ့ အမှတ်ပြုစရာလက္ခဏာ တွေ ရှိပါတယ်။

ကံနဲ့ကံဖြစ်ပစ္စည်းတွေ ဆိုတာက ကံ၊ဝိပါက်၊ ကိလေသာ၊ သံသရာနဲ့ သတ္တဝါတွေပါပဲ။ အဲဒါတွေမှာ ပျက်စီးနေတဲ့ အမှတ်ပြုစရာ တွေ ရှိနေတာပါပဲ။

ပျက်စီးပုံကတော့ ကံ၊ဝိပါက်၊ကိလေသာတွေဟာ ဖြစ်ပြီးကြ ယင် မရှိကြတော့တာတွေ မဟုတ်ကြဘူး။ (ဟုတ္တာ အဘာဝ မဖြစ်ကြ ဘူးပေါ့) ဖြစ်ပြီးယင် ဖြစ်တဲ့အဖြစ်က နောက်အဖြစ်တခုဆီကို ပြောင်းလဲ

အရိယဝေါဟာရ လက္ခဏတ္ထကထာ

၉၅

သွားကြတယ်။ သစ်စေ့က သစ်ပင်အဖြစ် ပြောင်းလဲသလိုမျိုးပဲ။ သစ်ပင် အဖြစ် အပြောင်းလဲခံရတဲ့ သစ်စေ့ဟာ သစ်စေ့အဖြစ် မရှိတော့ပေမယ့် ဘာမှမရှိတာမဟုတ်ဘဲ သစ်ပင်အဖြစ် ရှိနေတာပဲ။

သည် ကံ၊ဝိပါက်၊ကိလေသာ ဝဋ်တရား သုံးခုကလည်း တခုကတခုကို ပြောင်းလဲဖြစ်ပွားနေမှုများ မပြတ်ဖြစ်နေကြတယ်။ သည်လို ဖြစ်ပွားနေတော့ ဖြစ်ပွားခံရတဲ့လူဟာ ဖြစ်ပွားမှုကောက်ကြောင်း ပုံ အပေါ်ခံရသူ ဖြစ်တယ်။ သည်လိုပုံပေါ်တာခံရသူဟာ ကျော့ကွင်း အမိခံရတဲ့ သားကောင်လိုပဲ။ အဲသည်သားကောင်ဟာ လွတ်လွတ်လပ် လပ် ပျော်ပျော်ပါးပါး ကျက်စားသွားလာလို့ မရတော့တာပဲ။ အဲသည်ပုံ ပေါ်တာ ခံရတဲ့လူလည်း တခြားသိမြင်စရာ၊ ခံစားစရာနဲ့ မှတ်သားစရာ၊ တုံ့ပြန်စရာ၊ ရှင်သန်စရာတွေကို မသိမြင်၊မတွေးခေါ် တတ်တော့အောင် လွတ်လပ်ပျော်ပါး ကျက်စားသွားလာမရတဲ့အဖြစ်လို့ ဆိုတဲ့ ပျက်စီးမှုကြီး ဖြစ်တော့တာပါပဲ။

ဝဋ်သုံးပါးလည်နေလို့ ပေါ်နေတဲ့ သတ္တမမှာ သည်လက္ခဏာ တွေ အမှတ်ပြုစရာအဖြစ် ရှိနေပါမယ်။ အဲသည်လက္ခဏာဟာ ပျက်စီးနေ လို့ အနိစ္စလက္ခဏာဖြစ်တယ် ပြောရတာပါ။

သည်လူမှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ သတ္တမဟာ ဆိုးရွားတဲ့ မှတ်စရာ လည်း ရှိနေတာပဲ။ ဒါကို ပါဠိမှာတော့ ဒုက္ခလက္ခဏာ ခေါ်တာပါပဲ။ သည်လက္ခဏာကို လူတွေသိကြတာက ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အမှတ် လက္ခဏာလို့ပါပဲ။ ပါဠိလိုတော့ ဘယတ္ထပေါ့။ ဘယ်လိုဖြစ်လို့ ကြောက်

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၉၆

စရာဖြစ်တာလဲမေးယင် ဖြစ်ပျက်နေတာရဲ့ နှိပ်စက်ခံရလို့ လို့ ဖြေလိမ့်မယ်။ သည်လိုပြောတာလည်း ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ တရားကို ပရမတ္ထတရားလို့ မှတ်လို့ပဲ။ သည်တော့ ဒုက္ခလက္ခဏာရဲ့ လက္ခဏာရှင်ကို ပရမတ္ထတွေလို့ မှတ်လို့ပဲ။

ပရမတ်တွေလို့ ဘာကြောင့် မှတ်ရတာလဲဆိုယင် သူတို့ အမြင်မှာ ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ နိဗ္ဗာန်ကို ညွှန်ပြခဲ့တယ်။ အဲသည်နိဗ္ဗာန်ဟာ ရုပ်နာမ်ပရမတ်တွေရဲ့ ငြိမ်းရာဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို သူတို့ လိုလားရမှာ လို့ သိပြီး အားထုတ်ကြတယ်။

အားထုတ်တဲ့အခါ တွေ့နေတာက ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်တွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါတွေကို ငြိမ်းကုန်ကြစေချင်တယ်။ မငြိမ်းကြဘဲ ဖြစ်ပျက်ပြနေတော့ အဲဒါတွေရဲ့ နှိပ်စက်တာခံရနေတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်တွေဟာ ဒုက္ခလက္ခဏာရဲ့ လက္ခဏာရှင်တွေ ဖြစ်ပြီး အဲသည် ရုပ်နာမ်တွေဟာ ဘယ=ကြောက်စရာလက္ခဏာတွေ မြင်တာပဲ။ ဒါမြင်ပြီး ကြောက်တာ ပြည့်သွားယင် ဒါဆုံးရာနိဗ္ဗာန် ရောက်တယ်ပေါ့။ ဒါအတွက် ပရမတ်တွေကို ဒုက္ခလို့ မှတ်တာပဲ။ တကယ်တော့ **ရုပ်နာမ် ငြိမ်းရာရောက်တာဟာ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်ဘဲ အရူပနတ္ထိကိဉ္စိကံ** ဖြစ်တာပါပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရား အရူပနတ္ထိကိဉ္စိကံလည်း အဘိသင်္ခါရပဲဖြစ်တယ် ညွှန်ပြခဲ့တာပါပဲ။

သည်ကံလည်း ပွားရမယ့်ကံမဟုတ်ရုံမျှမက **ပရိဇာနန ပိုင်း ပိုင်းခြားခြား သင်ခန်းစာယူ အသိခံရတဲ့တရားပဲ** ဖြစ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရား

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ လက္ခဏတ္ထကထာ

၉၇

ဟာ အရိယသစ္စာကိုညွှန်ပြသူ ဖြစ်ပါတယ်။ အရိယသစ္စာမှာ အဘိသင်္ခါရကံတွေကို ဝိသင်္ခါရကံတွေနဲ့ ရှုပွားရမှာပါပဲ။ ဒါကြောင့် သည် ဒုက္ခလက္ခဏာရဲ့ လက္ခဏာရှင်ဟာ ရုပ်နာမ်ပရမတ် မဟုတ်ရုံမျှမက အဘိသင်္ခါရကံတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အဘိသင်္ခါရကံတွေက ဘယ်လိုဒုက္ခလက္ခဏာတွေ ထင်နေကြလို့လဲ။ အဘိသင်္ခါရတခုဟာ ဖြစ်ပြီးလည်း ပြန်ဖြစ်နေတာ ဆိုတော့ ချာချာလည်စက်ဝန်း မိနေတော့တာပေါ့။ ဒါကြောင့် သည်သူ သည်က မထွက်တတ်တော့တဲ့အတွက် သူ့မှာ လွတ်လပ်ပျော်ပါး ကျက်စားသွားလာလို့ မရတော့တာကြောင့် ဆိုးရွားမှုဖြစ်နေတာကြီး ထင်တာပါပဲ။

အနတ္တလက္ခဏာလည်း သည်လိုပါပဲ။ ရုပ်နာမ် ပရမတ်တွေ မပျက်အောင် အစိုးမရတဲ့ မှတ်သားစရာရှိနေလို့ အနတ္တဖြစ်တယ် ပြောချင်ကြတယ်။ အစိုးမရတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို အစိုးမရမှန်းသိယင် အဲသည်ရုပ်နာမ်မှန်းပြီး ဆုံးချင်ကြတာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ အဲသည်ပရမတ်ဆုံးရာ အရူပဝါဒ မဟုတ်ပါဘူး။ အရိယာဖြစ်အောင်ဟောတဲ့ ဝါဒပဲ။ အနရိယ ဖြစ်စေတဲ့ အဘိသင်္ခါရကံတွေကို ဝိသင်္ခါရကံတွေနဲ့ မြင်အောင်ကြည့်ပြီး အဲသည် အဘိသင်္ခါရကံတွေရဲ့ လက္ခဏာအဖြစ် အနတ္တလက္ခဏာကို ဟောတာပဲ။

အဲသည် အနတ္တရဲ့အဓိပ္ပါယ်က နအတ္တ=ကိုယ်မဟုတ်တာပဲ။ အဘိသင်္ခါရကံတွေဟာ ကိုယ့်မှာဖြစ်နေပေမယ့် ကိုယ်က ဖြစ်နေတဲ့အဖြစ်တွေ မဟုတ်ကြဘူး။ ဝိပါက်ကိလေသာတွေကိုထောက်ပြီး ဖြစ်ပွားချက်

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၉၈

တွေပဲ။ ဝိပါက်ကိလေသာတွေလည်း ကံကိလေသာတွေ ထောက်ပြီး
ဖြစ်ပွားချက်တွေပဲ။

ဒါကြောင့်...

-ကံနဲ့ကံဖြစ်ပစ္စည်းတွေ အားလုံးဟာ ကိုယ် မဟုတ်တွေအဖြစ်
သိမှတ်စရာတွေ ရှိတယ်။

-ဒါကြောင့် ဒါတွေကို အနတ္တလက္ခဏာတွေ ပြောရတာပဲ။

သည်ကိုယ်ကြီးက ကိုယ်မဟုတ်လို့ ကိုယ်မဟုတ်တဲ့ အနတ္တ
လို့ ပြောရတာ မဟုတ်ဘဲ သည်ကိုယ်ပေါ်မှာ အဘိသင်္ခါရကံ သံသရာ
လည်လို့ ကံအားလျော်တဲ့ပုံပေါ်နေတဲ့ သတ္တာလို့ခေါ်ရတဲ့ ကံ အရိပ်ကြီး
ကိုသာ ကိုယ်မဟုတ်လို့ ကိုယ်မဟုတ်ဘဲ အနတ္တလို့ပြောရတာ ဖြစ်တယ်။

လက္ခဏာပြောချက်တွေ ရှည်တော့မယ်။ သည်မှာ နိဂုံးချုပ်
မယ်။

၇။ အရိယဝေါဟာရ ဝိဘဇ္ဇဝါဒတ္ထကထာ

ဗုဒ္ဓဘုရားက မဇ္ဈိမနိကာယ် တနေရာမှာ အရိယသစ္စဝါဒ ဟာ ဝိဘဇ္ဇဝါဒ ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြခဲ့တဲ့သဘော ရှိတယ်။ ဗုဒ္ဓဝါဒဟာ ဝိဘဇ္ဇဝါဒဖြစ်တယ်လို့ ညွှန်ပြခဲ့လို့ပဲ ဗုဒ္ဓဝါဒဟာ အရိယသစ္စဝါဒ ဖြစ်တယ် မဟုတ်ပါလား။ ဒါကြောင့် အရိယသစ္စဝါဒဟာ ဝိဘဇ္ဇဝါဒ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိဘဇ္ဇဝါဒဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ စကားနက်ကို ပြောရပါမယ်။

ရှေးအခါက သည်စကားလုံးရဲ့စကားနက်ကို ပီပီသသ လွဲချော်ပြီး ဖော်ခဲ့တယ်။ အဲသည်ဖော်ချက်အတိုင်း သည်နေ့အထိ သည်စကားရဲ့အနက်က ပီပီသသ လွဲချော်ကြမြဲပဲ ဖြစ်နေကြတယ်။

သည်စကားလုံးလေးတလုံးရဲ့ စကားနက် လွဲချော်ချက်ဟာ သာသနာတော်တခုလုံးကို အမှောင်ကျသွားစေတဲ့အထိ ဖြစ် ပါတယ်။ မသိယင် သည်လိုပြောတာကို လွန်မယ် ထင်စရာဖြစ်လိမ့်မယ် အမှန်ဖြစ်ကြောင်း အနက်သစ်ဖော်ချက်က သက်သေခံမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဝိဘဇ္ဇကို ဝေဖန်မှုလို့ ဗမာမှုပြုခဲ့ကြတယ်။ ဒါ စကားလုံး အနက်ဖော်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ စကားလုံး မွေးတာပါပဲ။ ဝိဘဇ္ဇကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်မှုလို့ ရှေးက အနက်ထင်ခဲ့ကြပါတယ်။ သည်လို လုပ်တာ ဝေဖန်တာပါပဲ။ ဒါက စကားလုံးကပြောတဲ့ သဒ္ဒါနက်ပဲ။

ဝိဘဇ္ဇဝါဒဆိုတာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာတဲ့ဝါဒဆိုတော့...

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမဗ္ဗတ္ထကထာကျမ်း

၁၀၀

-ဘာကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာတာလဲ?

-ဘယ်လို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာတာလဲ?

မေးခွန်းတွေ ထွက်ပါတယ်။ ဘာကို ဘယ်လို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာတဲ့ဝါဒမို့
ဝိဘဇ္ဇဝါဒ ဖြစ်တာလဲပေါ့။

ဒါရဲ့အဖြေအဖြစ် နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင့်သုံးရာလေးရာနီးနီး
ပြောခဲ့ကြတာရှိတယ်။ ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ် ပရမတ်တွေကို ခွဲခြမ်းစိတ်
ဖြာမှု ဝိဘဇ္ဇလုပ်ရမယ် လို့ပဲ။ ပြောခဲ့ကြတဲ့အတိုင်း လုပ်လည်းနေကြ
တယ်။ လုပ်ကြတဲ့အတိုင်း အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ဂဏ္ဍိ ... စာအုပ်ကြီး၊
စာအုပ်သေးတွေလည်း ထုတ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲသည်စကားလုံးရဲ့အနက်
ဟာ အဲဒါ အသေအဖြစ် မှတ်ယူပြီးကြတဲ့အထိ ဖြစ်တယ်။

ဘယ်လောက် စာတတ်ဗဟုသုတ ရှိရှိ၊ ဘယ်လောက်တရား
အားထုတ်ထားသူဖြစ်ဖြစ်၊ ပရိယတ်-ပဋိပတ် နှစ်ရပ်လုံးမှာ ဘယ်
လောက် ဘဝပေးထားသူဖြစ်ဖြစ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သည်သူအားလုံး
ဟာ ဝိဘဇ္ဇရဲ့ သည်အနက်အပြင်ဘက် ခုန်မထွက်နိုင်ကြပါဘူး။ ဗုဒ္ဓ
ဘုရားရဲ့ စကားတခု ရှိပါတယ်။ မက္ခလိဂေါသာလဟာ လူထောင်မြူးနဲ့
တူတယ် ဆိုတာမျိုးပါပဲ။ သည်ဝိဘဇ္ဇအနက်ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းရှင်လူ
ကြီးငယ်မဟူကို ‘အဲ....’ ဆိုတဲ့အသံလေးတောင် မထွက်နိုင်အောင် လူ
ထောင်မြူးထဲ ဆွဲသွင်းတာပါပဲ။

အဲသည်ဝိဘဇ္ဇအနက်ကို ဘယ်သူမှ မငြင်းဆန်နိုင်ကြတော့
ပါဘူး။ အထူး မကိုင်းရှိုင်းနိုင်သူဟာ မကိုင်းရှိုင်းပေမဲ့ ကိုင်းရှိုင်းနိုင်

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

လောက်အောင် သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုသူများက ကိုင်းရှိုင်းကြပါတယ်။ အဲသည် ဝိဘန္ဓအနက်ကို ကိုင်းရှိုင်းမိသူဆီက နောက်ထပ် ဘာမှ မမြင်ရလောက်အောင် အဲသည် ဝိဘန္ဓအနက်ထဲ မြုပ်ကွယ်သွားကြတာကို တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

အဲသည်ဝိဘန္ဓအနက်ဟာ အဆုံးစွန်စကားအဖြစ် ပြောယင်လူကို ဖျောက်ဖျက်ပစ်ပါတယ်။ အရိုးတခြား၊ အသားတခြား ဖြစ်အောင်လည်း ဖျောက်ပါတယ်။ အမှုန့်ဖြစ်အောင်လည်း ဖျောက်ပါတယ်။ သူမရှိ-ငါမရှိ၊ မယားမရှိ-သားမရှိ၊ အိုးအိမ်စီးပွားလည်း မရှိအောင်လူကို ဖျက်လည်းဖျက်ပါတယ်။ သေဖို့အချိန်ပိုင်းပဲ လိုတော့တယ်လို့ တွေးခေါ်စေပါတယ်။ စားနေတာတွေကို ခွေးအန်ဖတ်တွေလို ထင်စေပါတယ်။ မယားကို ဘီလူးမနဲ့ တူတယ်လည်း တိုက်ပါတယ်။ မျောက်တွေက လူအကြောင်း မြင်ရကြားရ ပြောရမှာ စိုးရွံ့ပြီး မျက်စိနားပါးစပ်တွေ ပိတ်ထားရတယ်လို့ အပြစ်တင်ပြပါတယ်။ အတီးအမှုတ်၊ အသီဆို၊ အကအခုန် အနုပညာတွေကိုလည်း မကောင်းမြင်နဲ့ မြင်စေပါတယ်။ သည်လို အစစတွေဟာ ပြောမဆုံးပေါင် တောသုံးထောင်ပါပဲ။

သည်ဝိဘန္ဓအနက်ဟာ လူတွေကို သုညတွေဖြစ်အောင် လုပ်ပစ်နေတာပါပဲ။ လူတွေ သုညဖြစ်ကြယင် သည်ကမ္ဘာလည်း သုညကမ္ဘာ ဖြစ်ပါမယ်။ သည်ဝိဘန္ဓတ္ထကို ကိုင်းရှိုင်းကြသူတွေဟာ သုညကမ္ဘာဆိုတာကိုတော့ ကြောက်ကြတယ်။ သူတို့ကြောက်ကြတဲ့ သုညကမ္ဘာထဲ ရောက်နေတာကိုတော့ သူတို့ မသိကြသူတွေပဲ။

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၁၀၂

ဗုဒ္ဓဘုရားက ရဟန်းများကို ဓမ္မဖြန့်ကျက်ကြဖို့ မိန့်မှာကြား ချက်ထဲမှာ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မ ဖြစ်ဖို့၊ တလမ်းမှာ တပါးပဲသွားပြီး တရားဟောကြဖို့ ညွှန်ပြခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲသည်မှာ ဗဟုဇနဟိတ၊ သုခဆိုတာ လူအပေါင်းအများကို ချမ်းသာကြီး ပွားအောင်နဲ့ လောကာနုကမ္မဆိုတာ လောကကို သနား စောင့်ရှောက် ဖို့ပါပဲ။

သည်ဝိဘဇ္ဇအနက်နဲ့ ဘုရားမိန့်ကြားတဲ့အသံစကား မခြားနား ကြဘူးလား? အပူနဲ့အအေး၊ အလင်းနဲ့အမှောင်အလား အခြားကြီး ခြားလှပါတယ်။

သည်ဝိဘဇ္ဇတ္ထကို ကိုင်းရှိုင်းသူတွေက ကမ္ဘာလောကကို သုညဖြစ်စေတာဟာ ချမ်းသာကြီးပွားဖြစ်အောင် စောင့် ရှောက်တာပါပဲ လို့ ပြောကြမှာပါပဲ။ ဘယ်လိုချမ်းသာကြီးပွားမလဲ? မေးယင် ဘာဆင်းရဲ ဝေဒနာမှ မခံစားရတော့တာလို့ ဖြေကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခံစားမယ့်သူ မရှိလို့ မခံစားရတော့တာကို သိနိုင်လောက်တဲ့ အသိဦးနှောက်ကိုယ် တိုင် သုည အဖြစ်ခံထားရပြီပဲ။

သည်ဝိဘဇ္ဇအနက်ဟာ ဗုဒ္ဓဘုရားလက်တော်နဲ့ ရေးထားတာ ကို ခြေထောက်နဲ့ နင်းချေဖျက်တာပါပဲ။ သာသနာ့အလင်းရောင်ကို အမှောင်အတိကျစေတာဟာ သည်ဝိဘဇ္ဇတ္ထ မှားကြလို့ပဲ။ သည်လို မှားတာလည်း ဝိဘဇ္ဇဆိုတဲ့စကားကို ကိုယ့်အသိနဲ့ကိုယ် အနက်ဖော်လို့ မှားတာပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

ကိုယ်အသိကလည်း ကိုယ်ရှိနေတာပဲပေါ့။ ကိုယ်ရှိတာကို ဟုတ်သလား၊မဟုတ်သလားလို့လည်း မစစ်ဆေးနိုင်ကြဘူး။ ကိုယ်လုပ် လို့ ကိုယ်မှာရှိတာဆိုတော့ ကိုယ်လုပ်တာကို ကိုယ်ဟုတ်တယ် မှတ်နေကြ တာလည်း ဓမ္မတာပဲ။ သည်တော့ ကိုယ်လှေကိုယ်ထိုး ပဲခိုးရောက် ရောက် လုပ်တော့တာပါပဲ။ လုပ်လို့ ဖြစ်ပွားတဲ့ပျက်စီးမှုကို မြင်နိုင် လောက်တဲ့မျက်စိ မရှိသူ ဖိုးသုည မဟုတ်လား။

သူတို့အစဉ်အဆက်က ထွက်လာတဲ့ စကားတခု ရှိတယ်။ ဘုရား ဒုက္ကရစရိယလုပ်တာ မမှားဘူး၊ တရားမရတာက ဆွမ်းမစား လို့ဘဲ။ ဒါ သူ့ဘိုးသူ့ဘဆီက ရထားတဲ့စကား ဖြစ်မှာပဲ။ သူ့ ဘိုးဘ ကလည်း ဘုရားက ဆရာမရှိဘဲ ဒုက္ကရစရိယလုပ်သလို သူလည်း လုပ်ခဲ့တဲ့ပုံပဲ။ သည်နေ့အထိလည်း သည်လိုပဲ ဆရာမဲ့ လုပ်နေကြတာ ပဲ။ ဆရာမမဲ့ပါဘူးလည်း ပြောကြစရာရှိတယ်။ ဘယ်လိုထိုင် ဘယ်လို မှတ်လို့ ပြောသူ ရှိလို့ပဲ။ ဒါက ကျင့်ပုံပြောတဲ့ဆရာပဲ။ ဆရာဟာ သည်လို မဟုတ်ရပါဘူး။ ဓမ္မပုံစံကိုမြင်တဲ့အထိ ညွှန်ပြပေးသူ ဖြစ်ရမှာ ပါ။ သည်ဆရာက ဓမ္မမြင်ပြီးသူဖြစ်မှ ညွှန်ပြနိုင်မှာပါ။ သည်ဆရာရနေ တဲ့ ဓမ္မကလည်း ဘုရားနဲ့ ဘုရားဆီကရထားတဲ့ ဆရာထံကရတဲ့ တရား ဖြစ်ရမှာပါ။ တပည့်ဟာ ဆရာပြတဲ့ဓမ္မပုံစံမြင်ပြီး အဲသည်ဓမ္မကို အတုပြု လေ့ကျင့်ရမှာပါ။

ဘာမှမမြင်ဘဲ ရမ်း-ကျင့်စရာကို ပြနေတာလည်း ဆရာ မဟုတ်ဘူး။ ရမ်းကျင့်လို့ရတာလည်း ရမ်းရတာပဲဖြစ်မှာပါ။ သုည ရပြီ ဆိုတော့ အဲသည်သုညကို မြတ်နိုးပြီး လောကကို သုညတောမီးကြီး

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၁၀၄

လောင်အောင် မီးလောင်တိုက်သွင်းသူ ငမိုက်သားကြီး ဖြစ်တော့တာပေါ့။ ကိုယ်လုပ်ချင်တာလုပ်လို့ သူရချင်တာရတာ တရားဆိုယင် ဘုရားလည်း ပွင့်ဖို့ဘာလိုသေးသလဲ ပြောရမယ်။ ဘုရားက ဘုရားပဲ သိနိုင်တာရှိလို့ သည်သိတာ အဆင့်ဆင့်ကူးနိုင်ဖို့ ဘုရားပွင့်ရတာပဲ။ ဒါတွေ သိနေဖို့ မလိုဘူး၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ကျင့်ဆိုယင် ဘုရားပွင့်ဖို့ မလိုဘူးပေါ့။

စိတ်ကို အာရုံငါးပါးမှာ မကျက်စားတဲ့အကျင့်ကို ကျင့်ယင် ကျက်စားမှသိတဲ့ လို-မလိုဖြစ်စရာတွေ ကွယ်သွားကြပြီး လှုပ်ရှားတာပဲ သိတဲ့အသိ ဖြစ်လာမှာပဲ။ ဒါ ဘယ်သူမှ ပြောဖို့ညွှန်ပြဖို့ မလိုတာဘဲ။ ဆရာမရှိလည်း သိတဲ့အသိပေါ့။ လှုပ်ရှားတာကြည့်ဖန်များယင် လှုပ်ရှား တာဆုံးပြီး အသိပဲကျန်မယ်။ ဒါလည်း ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိနိုင်တယ်။ ဆရာမလိုဘူး။

လှုပ်ရှားဆုံးတာကိုသိတဲ့ အသိရဲ့အဆုံး မရှိတာကို သိတာ လည်း ဖြစ်လာမယ်။ နောက်ဆုံး ဘာမှမရှိတာအထိ သိလာမယ်။ သည် လို အစစအဖြစ်တွေဟာ ဘယ်ဆရာကမှ ပြဖို့မလိုဘဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိမှာတွေပဲ။ သည်လိုလုပ်တာတွေကို ဝိဘဇ္ဇလုပ်တာတွေလို့ သူတို့ ထင်နေကြတယ်။ တောရောက်တောင်ရောက်နဲ့ ဖိုးသူညဘဝ၊ မယ်သူည ဘဝ ရောက်တာတွေ ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ လွတ်မြောက်မှုဝိမုတ္တိနဲ့ အလွဲကြီးလွဲတာပဲ။

သည်လို သိနည်းကြည့်နည်း ပြတာဟာ ဓမ္မပြတာ မဟုတ် ဘူး။ ဘုရားဟာ လူတွေကို ဓမ္မပုံကို တည်ဆောက်ပြတယ်။ ဒါကိုသိကြ တယ်ဆိုရင် အဲသည်ဓမ္မပုံမျိုး ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ကြရတယ်။ ရထားသူ

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ဝိဘဇ္ဇဝါဒတ္ထကထာ

၁၀၅

ကလည်း မသိသေးသူတွေကို ဓမ္မပုံတွေ ဆောက်ပြကြရတယ်။ အဲသည် ဆောက်ပြသူမှ ဆရာပဲ။ ဆောက်ပြချက်ထဲက အပြော၊ အပြု၊ အနေမျိုးဖြစ် အောင် ကိုယ်ပြောတာ၊ ပြုတာ၊ နေတာတွေကို ဝေဖန်ပြရမှာပဲ။ ဆောက်ပြ ချက်ထဲက ကြိုးစား၊ နိုးကြား၊ စိတ်ထားမျိုးဖြစ်အောင် ကိုယ့် ကြိုးစား၊ နိုးကြားနဲ့ စိတ်ထားကို ဝေဖန်ရမှာပဲ။ ဆောက်ပြချက်ထဲက အမြင်၊ အတွေးမျိုးဖြစ်အောင် ကိုယ့်အမြင်၊ အတွေးကို ဝေဖန်ရမှာပဲ။

ဒါ ဝိဘဇ္ဇလုပ်တာပဲ။

ဝိဘဇ္ဇရဲ့အနက်ဟာ ကိုယ်က ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် တုံ့ပြန်မှု ဆိုင်ရာ လွန်ကျူးတဲ့အခြင်းအရာတွေကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာတာပဲ။

ဗုဒ္ဓဘုရားဟောပြောတဲ့ ဓမ္မကို အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ဖြစ် သိသူ ဖြစ်ပြီဆိုယင် အဲဒါတွေကို ကျော်လွှားလွတ်မြောက်နိုင်အောင် ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာမှု ဝိဘဇ္ဇလုပ်ရပါတယ်။ အဲဒါမှ ဝိဘဇ္ဇရဲ့အနက်မှန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဝိဘဇ္ဇလုပ်ရာမှာ မဟုတ်ရာမှာ ဝိဘဇ္ဇလုပ်တာဟာ ဝိဘဇ္ဇရဲ့ အနက်မှန် မဟုတ်ပါဘူး။

ဗုဒ္ဓဝါဒဟာ ဝိဘဇ္ဇဝါဒဖြစ်တယ်ဆိုရင် ဝိဘဇ္ဇရဲ့ အနက်က ဝေဖန်ခြင်းဆိုတာနဲ့ ဝေဖန်ချင်တာ ဝေဖန်တာတိုင်းကို ဝိဘဇ္ဇအနက်လို့ မပြောရပါဘူး။ ဗုဒ္ဓဝါဒက အရိယသစ္စဝါဒဖြစ်လို့ အရိယသစ္စာကို ဝေဖန်မှ သည်နေရာမှာ ဝိဘဇ္ဇရဲ့အနက် ဖြစ်ပါမယ်။ အရိယသစ္စာဟာ ...

-သံသရာလည်ရာ၊ လည်ကြောင်းနှစ်ပါးနဲ့

-ငြိမ်းရာနဲ့ငြိမ်းကြောင်းနှစ်ပါး

ပေါင်းလေးပါးရဲ့အမည်ပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၁၀၆

သံသရာလည်တာဟာ ကံတွေ၊ဝိပါကံတွေ၊ကိ လေသာတွေ
နဲ့ လည်ပတ်ဖြစ်ပွားတာပဲ။ ငြိမ်းတာလည်း ဒါတွေပဲ ငြိမ်းရမယ်။
သည်တော့ အရိယသစ္စာဟာ ကံတွေ ဖြစ်ရာ-ဖြစ်ကြောင်းနဲ့ ငြိမ်းရာ-
ငြိမ်းကြောင်းတွေပဲ။

-ဖြစ်ရင် ဒုက္ခ၊

-ငြိမ်းရင် ဒုက္ခနိရောဓ။

-ဖြစ်ကြောင်းက ဒုက္ခသမုဒယ၊

-ငြိမ်းကြောင်းက ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါ(သမ္မာမဂ္ဂ)ပဲ။

လူက ဆည်းကပ်စရာရှာတာ ဒုက္ခငြိမ်းချင်လို့ပဲ။ ဒုက္ခ ငြိမ်း
ချင်တာက ဒုက္ခရောက်နေလို့ပေါ့။ သည်တော့ ဆည်းကပ်လာသူကို
ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်းလမ်းကို ဘုရားနဲ့ ဘုရားဆီကသိပြီးသူက ပြတယ်။
အဲသည်လမ်းအတိုင်း ကျင့်ပွားသွားယင် ဒုက္ခသိမယ်။ သိယင် ဒုက္ခဖြစ်
ကြောင်း ဒုက္ခသမုဒယ ပယ်မယ်။ ပယ်ယင် ဒုက္ခငြိမ်းမယ်လို့ပဲ။ သည်လို
ညွှန်ပြခံရသူဟာ ပြချက်ကိုနားလည်ရင် ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်းလမ်းကို ကျင့်
ပွားသွားလာရမှာပဲ။

သည်လမ်းကြောင်းသွားယင် တွေ့မှာတွေက ကံနဲ့ဝိပါကံ
တွေ ဖြစ်ပွားနေကြတဲ့ သံသရာရဲ့ အဖြစ်တွေပဲ။ အဲဒါတွေကလည်း
အတိတ်တခုလုံးက အကောင်းလို့ စိတ်ချလက်ချ ထင်ထားခဲ့တာတွေပဲ။
သည်အထင်တွေ လက်ဆုပ်ဖြည့်နိုင်ဖို့ ဒါတွေရဲ့အပြစ်တွေ မြင်အောင်
ဝိဘဇ္ဇလုပ်ရတာပါပဲ။

အရိယဝေါဟာရ ဝိဘန္ဓဝါဒတ္ထကထာ

၁၀၇

ဝိဘန္ဓအနက်က ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာဖြစ်တော့ သည်လိုပဲ ဖြစ်ပါမယ်။ သည်သံသရာရဲ့ အပြစ်တွေကလည်း သည်လိုမှ ဝိဘန္ဓ မလုပ်ယင် ဘယ်လိုမှ မသိနိုင်တာတွေပါပဲ။ အပြစ်မြင်ဖို့ထားလို့ ဘယ် လိုဖြစ်ပွားနေတယ် ဆိုတာတောင် မသိနိုင်ကြပါဘူး။

ကာမအကုသိုလ်ကံဖြစ်တယ်ဆိုတာ...

-ကာမအာရုံမရှိဘဲ မဖြစ်ပါဘူး။ အပြင်ဘက်မှာလား၊

စိတ်ကူးထဲမှာလား ပါပဲ။

-ကာမ အကုသိုလ်ကိလေသာ မရှိလို့လည်း မဖြစ်ပါဘူး။

-လွန်ကျူးမှုကမ္မပထ မမြောက်လို့လည်း မဖြစ်ပါဘူး။

-အပြုခံရသူမှာ မနစ်နာမထိပါးလို့လည်း မဖြစ်ပါဘူး။

သည်ကံကိုသိဖို့ ဒါတွေကို ဝိဘန္ဓဆိုတဲ့ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာတွေ မလုပ်လို့ ဖြစ်ပါ့မလားပေါ့။

သည်ကံရဲ့ဝိပါက် ဘယ်လိုဖြစ်သလဲ-ဆိုတာလည်း ဝေဖန်ရ မှာပါပဲ။ သည်ဝိပါက်မဖြစ်ဘဲ သည်ဝိပါက်ရဲ့ဇာတိအဖြစ် နာနာ ဘာဝ ဖြစ်ပုံကို ဝိဘန္ဓမလုပ်ယင် မသိပါဘူး။ သည်နာနာဘာဝက ဝိနာဘာဝ အဖြစ်ဆိုတဲ့ ဇရာမရာဏ ဖြစ်ပွားတာလည်း ဝိဘန္ဓလုပ်မှ သိရမှာတွေ ပါပဲ။

-နာနာဘာဝဖြစ်တော့ ကြိုက်၊

-ဝိနာဘာဝဖြစ်တော့ မိုက်ပြီး...

သည်ကံမျိုး ထပ်ပြုချင်တယ်ဆိုတဲ့ ကိလေသာ ပေါက်ကြတာပဲ။ ဒါကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ မကြည့်ယင် မသိနိုင်တာပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၁၀၈

သည်လိုနဲ့ ဝိပါက်ကြောင့် ကိလေသာပေါက်ပြီး၊ ကိလေသာ
ကြောင့် ကံပြု။ ဝိပါက်ပြန်ဖြစ် သံသရာလည်ပတ်တာဟာ ဝိဘဇ္ဇမရှိယင်
မသိနိုင်ပါဘူး။ သည်လို လည်ပတ်နေတာတွေရဲ့ မလွတ်လပ်နိုင်ဘဲ
ဖြစ်နေတာလည်း ဝိဘဇ္ဇရှိမှ အပြစ်သိသူ ဖြစ်ပါမယ်။

သည်လိုပဲ ကာမကုသိုလ်ကံမှာ...

-အာရုံကဘာလဲ?

-ကိလေသာက ဘာလဲ?

-ကမ္မပထက ဘာတွေလဲ?

-ဝိပါက်နဲ့ကိလေသာတွေက ဘယ်လိုလည်ပတ်စေတာလဲ?

-ဘာဖြစ်လို့ အပြစ်ဖြစ်တာလဲတွေပေါ့။

ရူပမှာလည်း...

-ရူပကံရဲ့အာရုံက ဘာလဲ?

-ကိလေသာက ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ?

-ကမ္မပထတွေက ဘာတွေလဲ?

-ဝိပါက်က ဘယ်လို ဖြစ်တာလဲ?

-ဝိပါက်က ကိလေသာကို ဘယ်လိုကူးပြီး ဘယ်လို

သံသရာဖြစ်တာလဲ?

-သည်လိုဖြစ်လို့ ဘာပုံပေါ်သလဲ?

-အဲသည်ပုံမှာ ဘာလက္ခဏာတွေ မြင်နိုင်သလဲ?

ဒါတွေ ဝေဖန်ကြည့်ရမှာပဲ။

အရူပမှာလည်း...

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ဝိဘန္ဓဝါဒတ္ထကထာ

၁၀၉

- အရူပကုသိုလ်ဆိုရာမှာ ဘယ်ကြောင့်ကုသိုလ် ဖြစ်တာလဲ?
- အရူပအာရုံက ဘာတွေလဲ?
- အရူပတဏှာက ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ?
- အရူပကမ္မပထက ဘာလဲ?
- အရူပဝိပါက်က ဘယ်လို ဇာတိဆိုတဲ့ နာနာဘာဝ ဖြစ်တာလဲ?
- ဇရာမရဏ ဝိနာဘာဝက ဘယ်လိုလဲ?
- ဒါတွေက ကိလေသာကို ဘယ်လို ပေါက်စေတာလဲ?
- ဘယ်လို သံသရာဖြစ်ပြီး၊ အကောင်ပေါ်တာလဲ?
- လက္ခဏာတွေက ဘယ်လိုထင်သလဲ?

ဒါတွေကို သူ့အဆင့်နဲ့သူ ဝိဘန္ဓလုပ်ပြီးကြမှ သိပြီး၊ ပယ်စရာပယ်ခါ လွတ်မြောက်ကြမှာတွေပဲ။

သည်နေရာမှာ ဒါတွေသိဖို့ပြောနေတာ မဟုတ်ဘဲ ဝိဘန္ဓတ္ထပြောနေတာဖြစ်တော့ ဒါတွေထားပြီး ဝိဘန္ဓတ္ထဟာ ကံသံသရာရဲ့ ဒုက္ခအဖြစ်ကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြီး သိအောင်လုပ်တာပဲ အသိပေးယင်း နိဂုံးချုပ်မယ်။ ။

ဓမ္မဝိဟာရီ

မြောက်ဥက္ကလာ(မိုးပြာခြံ)

၁၃၆၈ခု နယုန်လဆုတ် ၁၃ရက်(၂၃-၆-၂၀၀၆)

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

အရိယဝေါဟာရ ညေယျဓမ္မတ္ထကထာကျမ်း

၁၁၀

သုတ္တနိပါတ

မဟာဗျူဟသုတ္တ ပန္နရသမဂါထာ

(ပါဠိ)

ပဿံ နရော ဒက္ခတိ နာမ ရူပံ၊
ဒိသ္ဍာန ဝါ ညထာတိ တာနိ မေဝ။
ကာမံ ဗဟုံ ပဿတု အပ္ပကံ ဝါ၊
န ဟိ တေန သုဒ္ဓိံ ကုသလာ ဝဒန္တိ။

(မြန်မာ)

ရုပ်-နာမ် ရူပာ၊ တရားကိုရှာ၊
ရုပ်-နာမ် ဖြစ်ပျက်၊ မြင်လျက်သိမှာ။
ဘယ်လောက်ရှုမှတ်၊ ပရမတ်သစ္စာ၊
ပွားသော်ငြား တရားမရပါ။

ဩဝါဒလင်္ကာရှင်းတမ်း

ပုညာပုည၊ အာနေဉ္ဇဟု၊ ဘဝထိုထို၊ လူစိတ်ကိုယ်၌၊
ဖျက်ဖြိုနှိပ်စက်၊ ဖြစ်၊အပျက်ကို၊ ပြက်ပြက်ထင်ထင်၊
ဉာဏ်သွင်းမြင်လျက်၊ အဘိသင်္ခါရ၊ မဖြစ်ရအောင်...

- * ပါပလီလီ၊မပြုမီက၊ မရည်ရှေ့နောက်၊ အထက်၊အောက်နှင့်၊ မျှော်၊ကြောက်
ရှောင်ကြည်၊ ခုဖြစ်မြင်လျက်၊ ဝိသင်္ခါရ၊ ပြုပြင်ပလော့။
- * ဒါနလီလီ၊မလှူမီလည်း၊ မရည်ရှေ့နောက်၊အထက်၊အောက်နှင့်၊မျှော်၊ကြောက်
ရှောင်ကြည်၊ ခုကျိုးမြင်လျက်၊ ဝိသင်္ခါရ၊ လှူဒါန်းကြလော့။
- * သီလလီလီ၊ မစောင့်မီလည်း၊ မရည်ရှေ့နောက်၊ အထက်၊ အောက်နှင့်၊
မျှော်၊ကြောက်ရှောင်ကြည်၊ ခုကျိုးမြင်လျက်၊ဝိသင်္ခါရ၊ စောင့်သုံးကြလော့။
- * ဘာဝနာလီလီ၊ မပွားမီလည်း၊ မရည်ရှေ့နောက်၊ အထက်၊ အောက်နှင့်၊
မျှော်၊ကြောက်ရှောင်ကြည်၊ ခုကျိုးမြင်လျက်၊ ဝိသင်္ခါရ၊ အားထုတ်ကြလော့။
- * ဘဝဖြစ်မြောက်၊ ဆင်းရဲရောက်မှ၊ ရွံ့ကြောက်လှစွာ၊ မြည်တမ်းပါလည်း...
- * သတ္တဝါအများ၊ ဘယ်ဘုရားနှင့်၊ တရား၊သံဃာ၊ ဒေဝတာတို့၊ ကူမဆယ်လေ၊
မရပေဘူး။

‘ဘဝေဝါဟံ ဘယံဒိသ္မာ ဘဝဉ္စ ဝိဘဝေသိနံ
ဘဝံနာဘိဝဒိကိဉ္စ နန္ဒိ စ န ဥပါဒိယိ။’
မိန့်ပြန်ဆုံးမ၊ ဗုဒ္ဓစကား၊ ဦးထိပ်ထားရည်။ ။
အမှားအလျင်း၊ သုတ်သင်ကြ။

ဓမ္မဝိဟာရီ

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် လေ့လာဖတ်ရှုသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ